

KAAVIN KUNTA

Tilinpäätös 2021

SISÄLLYS

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	1
1.1 Kunnanjohtajan katsaus	1
1.2 Kunnan hallinto.....	4
1.2.1 Valtuusto	4
1.2.2 Kunnanhallitus.....	5
1.2.3 Tilivelvolliset viranhaltijat.....	6
1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	6
1.4 Olennaiset muutokset Kaavin kunnan toiminnassa ja taloudessa	10
1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	12
1.6 Kunnan henkilöstö	13
1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	14
2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	15
3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	20
3.1 Tuloslaskelma 1000 € (ulkoinen)	20
3.2 Rahoituslaskelma 1000 € (ulkoinen)	21
4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	22
4.1 Tase ja sen tunnusluvut 1000 €	22
5 KUNNAN KOKONAISTULOT JA MENOT	24
6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	25
6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä	25
6.2 Konsernin toiminnan ohjaus.....	25
6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	25
6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	26
6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	26
6.6 Tavoitteiden asettaminen konsernijohtolle ja kunnan edustajille tytäryhtiössä	26
6.7. KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT	28
7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET.....	33
7.1 Tilikauden tuloksen käsittely	33
7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	33
8 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	34
8.1 Käyttötalouden toteutuminen.....	34
KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	34
TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	34
KUNNANHALLITUS.....	35

PERUSTURVALAUTAKUNTA	42
SIVISTYSLAUTAKUNTA	49
TEKNINEN/YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	59
8.2 TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU	67
8.3 INVESTOINNIT	70
8.4 RAHOITUSLASKELMA	74
8.5 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMISESTA	75
KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUMAVERTAILU	76
9 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	79
Tuloslaskelma (ulkoinen)	79
Rahoituslaskelma (ulkoinen)	80
Tase	81
Konsernilaskelmat	83
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	87
VESIHUOLTOLAIN EDELLYTTÄMÄT LIITETIEDOT	103
Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma	105
Vesihuoltolaitoksen tase	106
MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	108
Allekirjoitukset ja merkinnät	109
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista 2021	110

TOIMINTAKERTOMUS 2021

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Manner-Suomen kunnat 2021

Tulorahoituksen riittävyys oli edellisvuoden tapaan vahva vuosikatteen heikkenemisestä huolimatta. Tilinpäätösarvioiden perusteella kuntien vuosikate heikkeni hieman vajaat 0,5 mrd. euroa vuodesta 2020, jolloin vuosikate oli poikkeuksellisen vahva kuntasektorille kohdennetusta koronatukipaketista johtuen. Vaikka koronaepidemiaan liittyvien valtionosuuksien korotusten määrä väheni n. 1,2 mrd. euroa, verotulojen merkittävä kasvu piti vuosikatteen edellisvuoden tapaan varsin vahvana. Toimintakate kuitenkin heikkeni, koska toimintakuluissa oli selvää kasvua.

Kuntien tilikauden tulos oli kuitenkin selvästi positiivinen 1,31 mrd. euroa. Tilikausi oli negatiivinen 67 kunnassa, kun vuonna 2020 tulos oli negatiivinen 32 kunnassa (230 vuonna 2019). Näin kuntien taseen kertynyt ylijäämä kasvoi 13,67 mrd. euroon. 16 kunnalla oli taseessa kertynyttä alijäämää, alijäämäisten kuntien määrä laski noin kymmenellä vuodesta 2020. Kuntien lainakanta kasvoi 19,14 mrd. euroon (3478 euroa/asukas).

Valtionosuudet vähenivät 8,0 prosenttia johtuen pääasiassa siitä, että valtion vuonna 2020 myöntämät noin 1,5 mrd. euron koronatuot jäivät pois. Verotulot kasvoivat lähes 7,0 prosenttia. Verohallinnon tilitystietojen perusteella kunnallisveron tuotto kasvoi 2,4 prosenttia, yhteisövero peräti 45,5 prosenttia (kunnilla 10 prosenttiyksikön korotus) ja kiinteistöveron tuotto kasvoi myös selvästi (12,9 %). Kuntien kiinteistöverotulot kasvoivat, sillä noin 200 miljoonaa euroa vuoden 2020 kiinteistöverotuloista siirtyi tilitettäväksi vasta vuonna 2021, koska kiinteistöverotuksessa siirryttiin ns. joustavaan valmistumiseen ja uuteen tietojärjestelmään.

Kaavi 2021

- Tulos 0,41 m€
- valtionosuudet 12,44 m€, laskua 6,4 %
- verotulot 10,66 m€, kasvua 8,4 %
- toimintatuotot 2,6 m€, laskua 15,4 % (n. 466.000 €)
- toimintakulut kasvoivat 1,9 % (n. 460.000 €) ja olivat 24,6 m€.
- pitkäaikaisten lainojen määrä 5,2 m€, vähennys 547.000 €
- lyhytaikainen joukkovelkakirjalaina 1,0 m€
- lainamäärä asukasta kohden n. 2300 euroa.

Vuodet 2013-2015 olivat taloutemme osalta ylijäämäisiä, vuosi 2016 n. 108 t€ alijäämäinen, vuoden 2017 alijäämä oli 583 t€, vuoden 2018 alijäämä 277 t€ sekä vuoden 2019 alijäämä n. 142 t€. Taseessa vuoden 2019 lopussa ollut kertynyt alijäämä 632 t€ saatiin katettua, ja tase on vuoden 2020 lopussa 672 t€ ylijäämäinen. Kaavin kunnan taloudessa ylijäämää vuonna 2021 muodostui n. 0,41 milj. euroa. Arvioitua merkittävästi parempaan tulokseen vaikuttivat lopulta olennaisesti terveydenhuollon kustannusten alitus ja sairaanhoitopiirin korona-avustukset.

Suunnitelmallinen toiminta – tulevaisuusnäkymät

Olemme vuoden 2021 aikana aloitetuilla eri kehittämishankkeilla parantamassa tulevaisuusnäkymiä merkittävällä tavalla.

- Työllisyysuhanke, kesto 6/2023 saakka, kokonaiskustannukset 597.000 €, tuki 85,34 %
- Uusien tuotteiden kehittämishanke Työtä ideasta, kesto 2/2023 saakka, kokonaiskustannukset 245.000 €, tuki 80 %
- Kotihoidon viriketoiminnan kehittäminen ja hoitotyön tuottavuuden parantaminen, kesto 6/2021 saakka, kokonaiskustannukset 92.500 €, tuki 80 %
- Sataman suunnittelu, kesto 3/2021 saakka, kokonaiskustannukset 50.000 €, tuki 80 %
- Luontomatkailun kehittämishanke, kesto 7/2021 saakka, kokonaiskustannukset 75.000 €, tuki 80 %,
- Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämisiin keskittyvä hanke, kesto 12/2021 saakka, kokonaiskustannukset 42.500 €, tuki 80 %
- Koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen kohdennetut erityisavustukset ajalle 8/2020-7/2021 esi- ja perusopetuksen 19.000 € (tuki 95 %) sekä varhaiskasvatuksen 19.000 € (tuki 95 %) osalta

Kaavin kunnan pitkäaikainen kunnanjohtaja Ari Sopanen siirtyy eläkkeelle 1.4.2022 lukien. Hänen johtamana kunta aloitti vuonna 2021 valmistautumisen hyvinvointialueen saapumiseen. Vuonna 2022 valmistelu jatkuu kiihtyvänä ja vaatii henkilöstöltä suurta panostusta omien työtehtäviensä ohella toimittaa vaadittavia tietoja hyvinvointialueelle. Kuntien tuottavuus tulee tulevina vuosina kasvamaan hyvinvointialueiden käynnistyessä vuoden 2023 alusta. Sotehenkilöstön siirtyminen hyvinvointialueelle tulee selkeästi vaikuttamaan kunnan toimintaan ja talouteen.

Uusi kuntastrategiatyöskentely on aloitettu uuden valtuuston kanssa heidän aloittaessa työskentelynsä syksyllä 2021. Uusi strategia tähtää vuonna 2023 käynnistyvän uuden kunnan toimintaan, jossa ammennetaan menestystä yhteistyöstä. Tulevaisuuden Kaavi tarjoaa edellytykset hyvää elämään tarkoituksenmukaisilla palveluilla ja yrittäjäystävällisellä maineella. Kunta haluaa panostaa kuntalaisten huomioimiseen ja kuuntelemiseen sekä rajat ylittävään yhteistyöhön.

Kaavin kunta on muutoin rakentanut tulevaisuuttaan suunnitellusti. Uusi koulu, v. 2023 valmistuva päiväkotikoulu, yksityissektorin tarjoamat 60 modernia hoivakotipaikkaa, liikuntaa palveleva infra, satama-alueen suunnittelu ja toteuttaminen sekä houkuttelevat rantatontit niin kirkonkylän keskustassa kuin Melttusvirran rannallakin luovat hyvän perustan kuntalaisille tarjottaviin palveluihin ja hyvän elämän mahdollisuuksiin.

Kunnan kiinteistöomistukset ja sitä myötä poistovaikutus tulokseen on optimaalisella tasolla. Kun sote-uudistus jossain vaiheessa toteutuu, kunnan taseeseen ei ole jäämässä tarpeettomia sote-kiinteistöjä. Jos uudistus toteutuu vuoden 2023 alusta, kunta olisi nykylaskelmin hyötymässä kasvavina valtionosuuksina noin puolen veroprosentin tuoton verran. Kiinteistöveroilla on jatkossa suurempi merkitys kuntien taloudelle ja siinä, kuinka kunnat onnistuvat suurissa investoinneissa.

Toistamiseen hyvästä tulosvuodesta ja edellä mainituista positiivisista taloustekijöistä huolimatta ikääntyvä väestö edellyttää kunnalta tulevaisuudessa jatkuvia sopeutustoimia – kuten tähänkin asti. Hallinnon työtehtäviä järjestellään merkittävällä tavalla uusien työntekijöiden hyvän osaamiskapasiteetin ansiosta ja kehitämme ennakkoluulottomasti toimintaamme.

Lähiajan haasteita ovat hyvinvointialueen toiminnan käynnistyminen, kunnan julkisuuskuvan parantaminen ja sähköisten kanavien hyödyntäminen työskentelyssä sekä tiedottamisessa. Myös avaintoimialojen (hoiva ja metalli) työvoiman saannin parantamiseen on panostettava ja lisättävä yhteistyötä kunnassa toimivien yritysten kanssa. Aivan erityistä huomiota on kiinnitettävä Kauppakylä Kaaviin kohdistuvan ostovoiman sekä kunnan kokonaistyöpaikkamäärän ylläpitämiseen ja lisäämiseen.

Kiitän kunnan palveluksessa olevaa innovatiivista henkilökuntaa hyvin hoidetusta työstä.

Anu Huusko
vs. kunnanjohtaja

1.2 Kunnan hallinto

1.2.1 Valtuusto

Kesäkuun 13. päivänä 2021 pidetyissä kuntavaaleissa valittiin 17 valtuutettua. Valtuuston poliittiset voimasuhteet kaudelle 1.8.2021-31.5.2025 muodostuivat seuraaviksi:

	paikkaluku
Suomen Keskusta	5
Perussuomalaiset	4
Suomen Sos.dem.Puolue	3
Kansallinen Kokoomus	3
Rakentava Kaavi	2
Yhteensä	17

Vuoden 2021 kuntavaaleissa Kaavin kunnassa oli äänioikeutettuja 2396 (v. 2017: 2630) henkilöä. Äänestysprosentti oli 52,5 % (v. 2017: 52,20 %).

Valtuustoon valittiin seuraavat jäsenet:

Valtuutettu	Butilkin Tanja, Rakentava Kaavi
"	Hassinen Teijo, KESK
"	Heikkinen Elvi, SDP
"	Leppänen Kari, KOK
"	Miettinen Päivi, PS
"	Nykänen Arto, KESK
"	Pitkänen Pasi, KOK
"	Räsänen Ari, SDP
"	Räsänen Jorma, KESK
"	Räsänen Yrjö, SDP
"	Saario Jari, PS
"	Sillman Sanna, KOK
"	Taskinen Jarkko, PS
"	Tiilikainen Hilikka, KESK
"	Tirkkonen Jukka, KESK
"	Viljamaa-Dirks Satu, Rakentava Kaavi
"	Voutilainen Marko, PS

1.8.2021 alkaneella kaudella valtuuston puheenjohtajana toimi Marko Voutilainen, I varapuheenjohtajana Ari Räsänen ja II varapuheenjohtajana Jukka Tirkkonen.

Valtuuston puheenjohtajana 31.7.2021 saakka toimi Kaija Julkunen, I varapuheenjohtajana Reijo Ruhtinas ja II varapuheenjohtajana Jukka Voutilainen.

Valtuutettuina toimivat 31.7.2021 saakka:

Valtuutettu	Hartikainen Toivo, KESK
"	Heikkinen Elvi, SDP
"	Julkunen Kaija, KESK
"	Kantell Jari-Pekka, PS (Yrjö Pimiän tilalle 28.6.2017), Sininen Tulevaisuus 1/2018
"	Kosloff Johanna, Vihreät (ero 27.12.2018)

- ” Kostilainen Päivi, KOK
- ” Leppänen Kari, KESK
- ” Miettinen Eino, PS, Sininen Tulevaisuus 1/2018
- ” Mononen Petri, SDP
- ” Pimiä Yrjö, PS (ero 28.6.2017)
- ” Ruhtinas Reijo, Rakentava Kaavi
- ” Räsänen Jorma, KESK
- ” Taskinen Jarkko, PS
- ” Tiilikainen Hilikka, KESK
- ” Tiilikainen Tomi, KOK
- ” Tirkkonen Jukka, KESK
- ” Viljamaa-Dirks Satu, Rakentava Kaavi
- ” Voutilainen Jukka, KRIST

Valtuuston valitsemat toimielimet ovat seuraavat:

Keskusvaalilautakunta
 Kunnanhallitus
 Perusturvalautakunta
 Sivistyslautakunta
 Tarkastuslautakunta
 Tekninen/Ympäristölautakunta
 Vaalilautakunta
 Vaalitoimikunta
 Valtuuston vaalilautakunta

1.2.2 Kunnanhallitus

Kunnanhallitus v. 2021-2023

Nykänen Arto, puheenjohtaja, KESK
 Pitkänen Pasi, varapuheenjohtaja, KOK
 Butilkin Tanja, jäsen, Rakentava Kaavi
 Heikkinen Elvi, jäsen, SDP
 Taskinen Jarkko, jäsen, PS
 Tiilikainen Hilikka, jäsen, KESK
 Vesterinen Arto, jäsen, PS

Kunnanhallitus v. 2019-2021

Miettinen Antti, puheenjohtaja 3.3.2021, varapuheenjohtaja 2.3.2021 saakka, SDP
 Miettinen Eino, puheenjohtaja 2.3.2021, PS
 Tirkkonen Jukka, varapuheenjohtaja 3.3.2021, KESK
 Hartikainen Toivo, jäsen, KESK
 Kostilainen Päivi, jäsen, KOK
 Taskinen Jarkko, jäsen 3.3.2021, PS
 Tiilikainen Hilikka, jäsen, KESK
 Viljamaa-Dirks Satu, jäsen, Rakentava Kaavi

Esittelijänä kunnanhallituksen kokouksissa toimi vuonna 2021 kunnanjohtaja Ari Sopanen.

1.2.3 Tilivelvolliset viranhaltijat

Tilivelvolliset viranhaltijat Kaavin kunnassa ovat kunnanjohtaja, hallintojohtaja, sosiaalijohtaja ja kunnaninsinööri. Hallintojohtaja toimii myös sivistystoimenjohtajana.

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Koronapandemian vaikutukset heijastuivat vielä laajasti etenkin alkuvuoteen 2021, rajoitusten alettua purkautua kuitenkin vuoden loppua kohden. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan bruttokansantuotteen volyymi nousi 3,5 prosenttia vuonna 2021. Kasvu käynnistyi toisella vuosineljänneksellä, jolloin bruttokansantuote ylitti koronapandemiaa edeltäneen tasonsa jatkuen vahvana vuoden loppuun asti. Edellisvuonna laskua oli 1,3 prosenttia.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 6,5 miljardia euroa alijäämäinen, kun edellisenä vuonna alijäämä oli 13,1 miljardia euroa. Julkisyhteisöjen alijäämän supistumiseen vaikuttivat koronapandemiaan liittyvien menojen pienentyminen sekä verotulojen ja sosiaaliturvamaksujen kertymän kasvu. Vuonna 2021 julkisyhteisöjen EDP-velka eli nimellishintainen sulautettu bruttovelka pieneni 1,8 miljardia euroa. Suhteessa bruttokansantuotteeseen julkisyhteisöjen velka oli 65,8 %.

Manner-Suomen kuntien tilinpäätösarvioiden perusteella vuosikate heikkeni noin 0,5 mrd. euroa edellisvuodesta, jolloin vuosikate oli poikkeuksellisen vahva kuntasektorille kohdennetusta koronatukipaketista johtuen. Tilinpäätösarvioissa 13 kunnassa oli negatiivinen vuosikate, kun edellisenä vuonna vastaavia kuntia oli kaksi. Toimintakulujen kasvu heikensi kuntien toimintakatetta ja tilikausi oli negatiivinen 67 kunnassa (32 vuonna 2020).

Kotitalouksien säästämisaste palasi tavanomaiselle tasolle 1,2 prosenttiin vuonna 2021. Kuluttajahintojen nousua vuodentakaisesta hillitsi eniten mm. lasten päivähoitomaksujen, asuntolainojen keskikoron, kulutusluottojen korkojen sekä tutkimus- ja hoitomaksujen halpeneminen. Vuoden 2021 keskimääräinen inflaatio oli 2,2 %, kun vuoden 2020 keskimääräinen inflaatio oli 0,3 prosenttia. Joulukuussa 2021 inflaatio nousi 3,5 prosenttiin. Yksityisen kulutuksen taso nousi korkeammalle tasolle kuin ennen koronakriisiä ja yksityiset investoinnit kasvoivat 5 prosenttia. Julkisissa investoinneissa laskua oli 8 prosenttia.

Vuonna 2021 saadut palkat kasvoivat 1,2 mrd. eurolla ja saadut omaisuustulot arviolta 0,6 mrd. eurolla. Yrittäjätulot pysyivät likimain edellisen vuoden tasolla ja työllisyystilanteen parannuttua saadut sosiaalietuudet pienenivät 0,5 mrd. eurolla vuodentakaisiin lukuihin verrattuna. Työttömyysaste eli työttömien osuus työvoimasta, oli vuonna 2021 keskimäärin 7,7 prosenttia, eli sama kuin vuonna 2020. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työttömiä oli vuoden 2021 joulukuussa 128.000, mikä on 16.000 vähemmän kuin vuosi sitten. Palkansaajien vuoden 2021 keskimääräinen ansiotason nousu edellisestä vuodesta oli Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 2,3 prosenttia, reaaliansioiden noustessa 10,1 prosenttia. Kotitalouksien velkaantuminen jatkoi kasvuaan. Ennakkotietojen mukaan kotitalouden velkaantumisaste nousi 136 %:in vuonna 2021 (v. 2020: 133 %).

Ukrainan kriisin talousvaikutukset tuntuvat erityisesti Euroopassa. Venäjään on kohdistettu mittavia talouspakotteita, ja maan rahoituslaitokset ja yritykset on käytännössä suljettu kansainvälisten markkinoiden ulkopuolelle. Ennen Venäjän hyökkäystä Ukrainaan, Suomen talouden odotettiin yltävän vuonna 2022 lähes kolmen prosentin kasvuun. Ukrainan kriisin negatiivinen kokonaisvaikutus BKT-kasvuun voi kuluvana vuonna olla noin 1–1,5

prosenttiyksikön luokkaa. Kriisi nostaa hintapaineita entisestään ja kuluttajahintojen arvioidaan kasvavan vuonna 2022 noin 3,7 prosenttiin ja laskevan 2,0 prosenttiin vuonna 2023. Talouden alustavat ennustelaskelmat ovat hyvin epävarmoja geopoliittisen kriisin kehityksestä johtuen.

Koillis-Savon alueen kehityksestä

Koillis-Savon alueen (Kaavi, Rautavaara, Tuusniemi) asukasmäärä väheni edelleen ja vuonna 2021 vähennystä oli 91 henkilöä; edellisvuonna vähennys oli 171 henkilöä. Koillis-Savon seutukunnan ennakkoväkiluku 31.12.2021 oli kaikkiaan 6710 henkilöä. Kaavin kunnan väkiluku väheni 29:lla, edellisvuonna 86:llä. Väkiluku oli loppuvuonna 2778 henkilöä (Tilastokeskus, ennakkotieto).

Koillis-Savon alueella keskimääräinen työttömyysaste kehittyi kunnissa seuraavasti:

%	2017	2018	2019	2020	2021
Kaavi	14,1	14,2	15,2	14,1	11,4
Rautavaara	17,4	16,7	14,7	11,1	12,7
Tuusniemi	16,0	15,1	13,8	13,1	13,8

Pitkäaikaistyöttömien määrä laski Kaavilla ja Rautavaaralla ja vastaavasti kasvoi Tuusniemellä. Tarkastellessa työttömyysastetta koko Pohjois-Savon alueella, Kaavilla oli kuudenneksi korkein työttömien osuus työvoimasta (11,4 %). Koillis-Savon alueella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 12,6 %, joka on Pohjois-Savon alueen korkein.

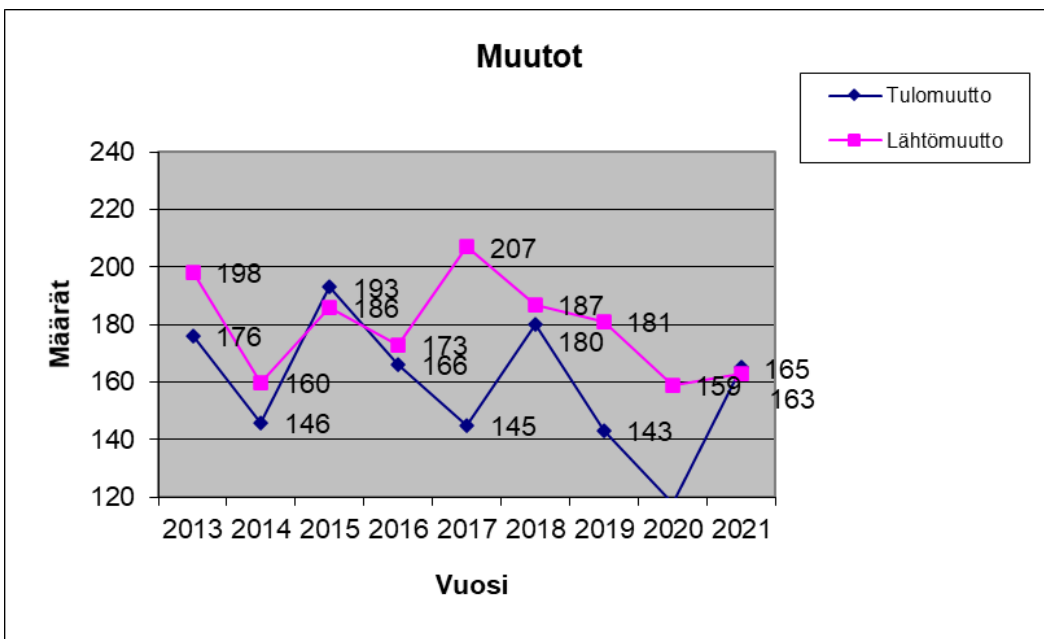
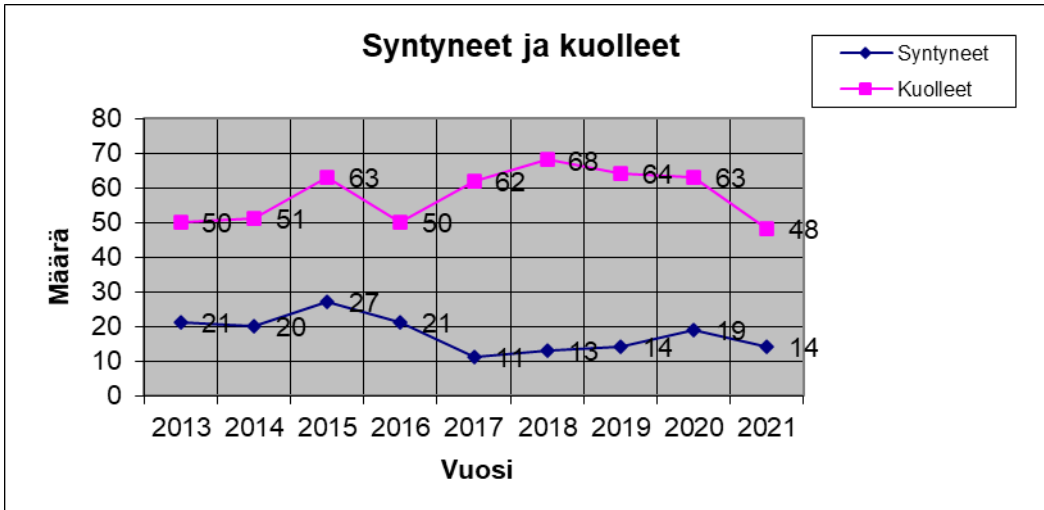
Kaavin kunnan väestö- ja työpaikkakehitys

Kunnan väestön määrän ja työllisyystilanteen kehitys ovat keskeisiä kunnan veropohjaan vaikuttavia tekijöitä. Väkiluku oli vuoden 2021 päättyessä 2778 eli 29 henkilöä (1,0 %) vähemmän kuin vuotta aiemmin. Väestökehityksessä näkyy kunnan vanhuspainotteinen ikärakenne.

VÄESTÖTIEDOT

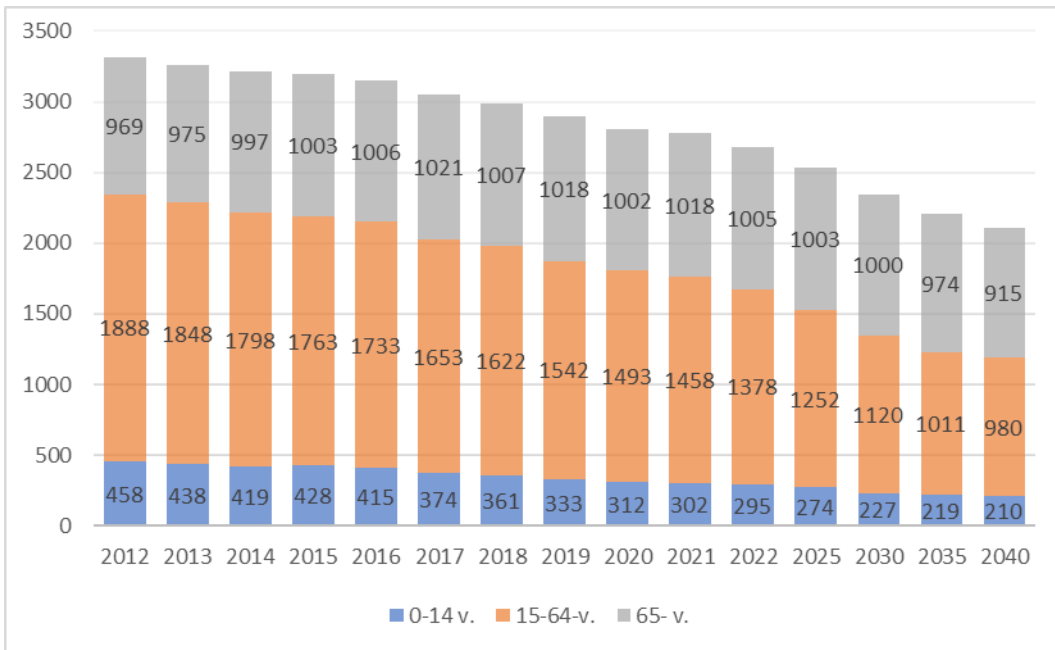
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
Syntyneet	21	20	27	21	11	13	14	19	14
Kuolleet	20	52	63	50	62	68	64	63	48
Tulomuutto	176	146	193	166	145	180	143	118	165
Lähtömuutto	198	160	186	173	207	187	181	159	163

*Vuoden 2021 tiedot perustuvat tilastokeskuksen julkaisemiin ennakkotietoihin.

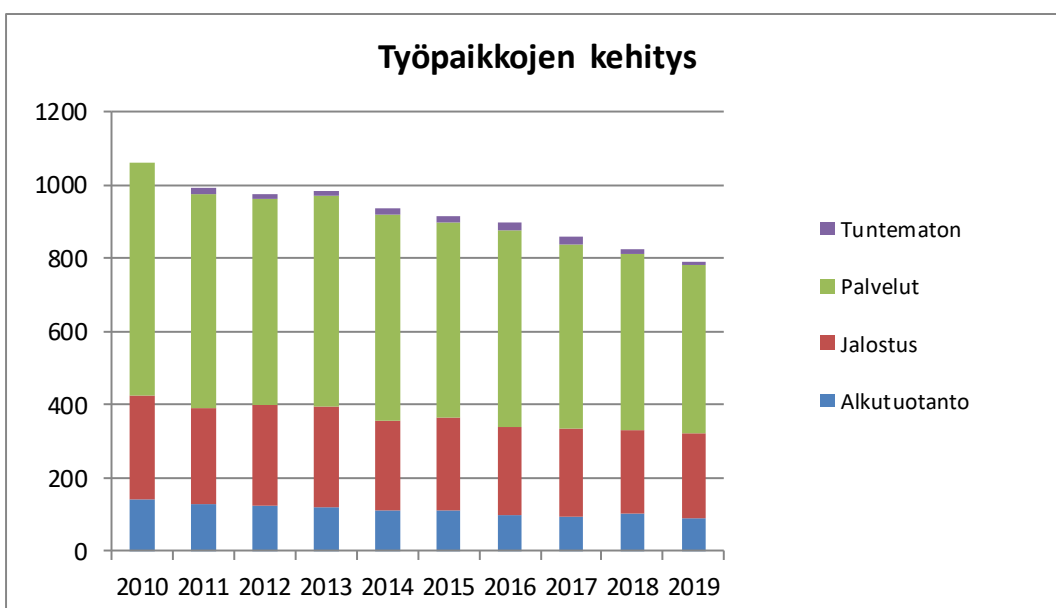
KAAVIN KUNNAN VÄESTÖN IKÄRAKENNE

Kunnan väestö esitetään toteutuneella 3-jaolla vv. 2012-2021. Vuodet 2022-2040 on esitetty tilastokeskuksen julkaisemalla ennusteella. Trendiennusteessa on otettu huomioon paitsi syntyvyys ja kuolevuus myös muuttoliikenne. (Lähde: Tilastokeskus)

TYÖPAIKKOJEN KEHITYS (kunnassa työssäkäyvät)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Alkutuotanto	143	130	123	120	112	110	100	96	102	88
Jalostus	281	262	276	273	246	254	240	238	229	233
Palvelut	638	582	564	577	561	531	535	505	479	459
Tuntematon		17	12	14	16	20	24	18	16	10
Yhteensä	1062	991	975	984	935	915	899	857	826	790

1.4 Olennaiset muutokset Kaavin kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kaavin kunnan talous muodostui vuonna 2021 n. 0,41 milj. euroa ylijäämäiseksi. Arvioitua parempaan tulokseen vaikuttivat lopulta merkittävimältä osaltaan terveydenhuollon maksuosuuksien palautukset sekä positiivinen verotulokehitys. Ylijäämäisen tuloksen myötä taseen kertynyt ylijäämä 31.12.2021 on 1,08 milj. euroa.

Vuonna 2021 ei syntynyt tarvetta uudelle pitkäaikaiselle lainalle. Lainamäärä väheni lyhennyksien myötä vuoden 2020 n. 7,2 milj. eurosta n. 6,2 milj. euroon, joka on noin 2.300 euroa asukasta kohden. Maksuvalmiustilanteen parantamiseksi lyhytaikaista lainaa jatkettiin 1,0 milj. euroa korkotason ollessa negatiivinen.

Talousarvioon nähden verotulojen kehitys toteutui odotettua paremmin ja verotulot kokonaisuudessaan toteutuivat yli talousarvion, ylitystä 211.000 euroa (2,0 %). Talousarvio ylittyi yhteisöveron osalta, mutta alittui niukasti kiinteistöveron ja tuloveron osalta.

Kaikkiaan verotulot kasvoivat edellisvuodesta 8,4 % eli 828.000 euroa. Vuodelle 2021 ei tehty korotuksia veroprosentteihin, mutta talouden myönteinen kehitys näkyi sekä tulo- että yhteisöveron parempana kehityksenä. Edellisvuoteen nähden tuloverokertymä kasvoi 2,0 %; 147.000 euroa, kiinteistöverojen kertymä kasvoi 15,7 %; 168.000 euroa ja yhteisöverokertymä kasvoi 8,4 %; 514.000 euroa. Yhteisöverotulojen kasvuun vaikutti merkittävästi verovuosille 2020-2021 kohdistuva määräaikainen 10 prosentin jako-osuuskorotus. Kiinteistöverotulot kasvoivat, kun osa vuoden 2020 kiinteistöverotuloista siirtyi tilitettäväksi vuodelle 2021 kiinteistöverotuksessa ns. joustavaan valmistumiseen ja uuteen tietojärjestelmään siirtymisestä johtuen.

Valtionosuudet toteutuivat talousarvion mukaisesti, vähentyen kuitenkin merkittävästi edellisvuodesta. Laskua vuoden 2020 valtionosuuksiin oli 857.000 euroa. Valtionosuuksien vähenemistä selittää vuodelle 2020 kohdistuneet valtion koronatoimet sekä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotus poikkeuksellisten ja tilapäisten kunnallistalouden vaikeuksien vuoksi (0,4 milj. euroa).

Investointimenot toteutuivat olennaisesti suunniteltua alhaisempina pysyen likimain edellisvuoden tasolla; 0,9 milj. euroa. Vuoden 2021 suurimpina investointikohteina olivat Kaivotien peruskorjaus; 0,3 milj. euroa (jatkuu v. 2022) sekä kaavateiden viimeistelytyöt; 0,12 milj. euroa. Vuonna 2021 valmistui palvelukeskuksen kiinteistöön kohdistuneet investointiurakat koskien palvelukeskuksen tilasuunnitelmia/korjauksia; 86.000 euroa, (yhteensä 0,26 milj. euroa) ja väliaikaisia päiväkotitiloja; 75.000 euroa (yhteensä 0,13 milj. euroa). Uuden päiväkodin rakentamisinvestointi siirtyi vuodelle 2022 valitusmenettelystä johtuen.

Henkilöstön palkkamenot toteutuivat 385.000 euroa alle budjetoidun. Tehostetun palveluasumisen liikkeenluovutuksen sekä organisaatiossa käytyjen tehtävien uudelleenorganisoinnin vaikutukset ovat nähtävissä verraten maltillisissa henkilöstömenoissa; 5,6 milj. euroa (v. 2020: 6,4 milj. euroa). Palkkamenojen kasvupaine kohdistui sosiaalitoimeen. Vuodelle 2021 kohdistui henkilöstömenoja kasvattavina tekijöinä paikallinen järjestelyvaraerä 0,8 %.

Kuntavaalit siirtyivät koronapandemiasta johtuen kesäkuulle ja uuden valtuuston toimikausi alkoi poikkeuksellisesti elokuussa 2021. Syksyllä käynnistyi työpajatyöskentely uuden

kuntastrategian laatimiseksi. Kuntastrategia uudelle valtuustokaudelle hyväksytään keväällä 2022.

Kuntien välisen yhteistyön osalta valtuusto teki päätöksen yläkoulusopimuksen jatkamisesta 1.8.2022 lukien Tuusniemen kunnan kanssa. Sopimuksen lainvoimaisuus siirtyy vuodelle 2022 valitusmenettelystä johtuen. Kiinteistökaupoista toteutui Itkola -hallin hankinta kuntouttavan työtoiminnan työpajatoimintaan.

Kunnan taloutta koskevien tietojen toimittamista koskevan Valtioneuvoston antaman asetuksen mukaisesti kunnassa siirryttiin neljännesvuosiraportointiin myös valtuustolle annettavan raportoinnin osalta. Kesäkuun raportti tehtiin laajempaan sisältäen ennusteen koko vuoden tuotoista ja kuluista. Automaattisen talousraportoinnin teknisestä toteutuksesta vastaa Monetra Pohjois-Savo Oy.

Talousarvion toteutuminen käyttötalouden menojen (ulkoiset) osalta oli 95,8 %; poikkeamia oli talousarvion eri tehtäväalueilla. Toimintakulut olivat kaikkiaan n. 24,6 milj. euroa. Käyttötalouden tulojen (ulkoiset) osalta toteutuminen oli 91,3 %. Tuottojen määränä toteutui 2,6 milj. euroa. Käyttötalousmenot kasvoivat edellisvuodesta 1,9 %; 460.000 euroa ja vastaavasti toimintatuotot vähenivät -15,4 %; 466.000 euroa. Suurin menoerä kohdistui palvelujen ostoon; kasvua 1,9 milj. euroa edellisvuoteen nähden.

Talousarviovuoden aikana on valtuustossa käsitelty määrärahamuutoksia siten, että alkuperäisen talousarvion alijäämä 718.000 euroa pieneni 549.000 euroon. Talousarviomuutoksista merkittävin oli vanhan päiväkotirakennusta koskevan kertaluonteisen poistoerän poistaminen, kun menojäännös huomioitiin jo vuoden 2020 tilinpäätöksessä. Sosiaalitoimen menojen lisämäärärahatarpeeseen tehtiin 700.000 euron määrärahamuutos terveydenhuollon maksuosuuksista.

Käyttötalouden määrärahoissa tapahtuivat seuraavat merkittävimmät poikkeamat talousarvioon nähden:

Keskushallinto: Keskushallinnon tulot ylittyivät 45.000 eurolla koostuen puunmyyntitulojen kertymällä. Vuonna 2021 metsänmyyntituloja toteutui 222.000 euroa, kun edellisvuonna tulot olivat 185.000 euroa.

Hallinto- ja tukipalvelut: Tulojen alitus 93.000 euroa koostui pääosin sisäisistä tuloeristä. Vastaavasti toimintamenot alittuivat 125.000 eurolla, mihin vaikutti mm. vähenevän ateriamäärän johdosta syntyneet säästöt elintarvike- ja materiaalikuluissa. Puhdistuspalveluiden toiminta toteutui likimain budjetoidusti.

Elinkeino- ja kehityspalvelut: Tulojen; 15.000 euroa, ja menojen; 30.000 euroa, alitus selittyy merkittävin osin Työtä Ideasta -hankkeen epätasaisella jaksottumisella hankevuosille. Menojen toteutumisessa on nähtävissä myös kesätapahtumien peruuntumiset koronapandemiatilanteen vuoksi.

Sosiaalipalvelut: Menot ylittyivät muutettuun talousarvioon nähden kokonaisuudessaan 343.000 euroa muodostuen seuraavasti: nähden lasten ja nuorten palvelut; 18.000 euroa, vanhuspalvelut; 54.000 euroa, kehitysvammaisten palvelut; 91.000 euroa, vaikeavammaisten palvelut; 155.000 euroa sekä sosiaalitoimen hallinto; 52.000 euroa. Tulojen 224.000 euron alitukseen vaikuttivat pääosin Tuumasta toimeen hankkeen menojen epätasainen jaksottuminen hankevuosille sekä vanhuspalveluiden maksutulojen väheneminen sisältäen

myös palveluasuntoja koskevat vuokratuotot. Sosiaalipalveluiden tuotot sisältävät 48.000 euron valtionavustuksen covid-19 -epidemiasta aiheutuviin kustannuksiin, kuten hoiva- ja hoitotarvikkeisiin .

Sosiaalitoimen hallinnon menojen ylitys koostui pääosin lakipalveluhankinnoista. Lasten ja nuorten palvelujen menot ylittyivät 608.000 euroa alkuperäiseen talousarvioon nähden ja kasvua edellisvuoteen on 530.000 euroa. Merkittävimmät kasvutekijät kohdistuivat lastensuojelun avohuollon sekä lasten ja perheiden avopalveluiden palkkamenoihin, ostopalvelutyöntekijöihin sekä asiakaspalvelujen ostoihin. Vanhuspalveluiden menot vähenivät edellisvuoteen verraten 300.000 euroa sisältäen tehostetun palveluasumisen hankinnan palvelusetelillä. Talousarvioylitys koostuu pääosin palvelujen ostoista, kuten kotihoidon yöhoidosta. Kehitysvammaisten palveluiden menot ylittyivät 240.000 euroa alkuperäiseen talousarvioon nähden ja kasvua edellisvuoteen on 130.000 euroa kohdistuen kehitysvammaisten asumispalveluihin. Vaikeavammaisten palveluiden menot kasvoivat noin 200.000 euroa edellisvuodesta. Työmarkkinatuen kuntaosuuden ylityksestä; 70.000 euroa, huolimatta aikuissosiaalityön kokonaismenot toteutuivat likimain suunnitellusti, kun Tuumasta toimeen hankkeen kustannuksia jäi toteutumatta budjetoidusta.

Terveystenhoito: Menojen alitus 959.000 euroa muutettuun talousarvioon nähden muodostui pääosin erikoissairaanhoidon 1,05 milj. euron arvioitua pienemmistä kustannuksista ja perusterveydenhuollon 344.000 euron palautuksesta.

Lasten päivähoido: Tulojen alitus 23.000 euroa ja menojen alitus 118.000 euroa pääosin selittyä koronatilanteen vaikutuksesta varhaiskasvatuksen hoitotarpeeseen.

Opetustoimi: Menojen alitus 93.000 euroa muodostui pääosin henkilöstö- (50.000 euroa) ja koulukuljetusmenoista (23.000 euroa). Tulot toteutuivat likimain budjetoidusti.

Kiinteistötoimi: Toimintakulujen 89.000 euron ylitys koostui pääosin palveluasuntojen ulkoisista vuokramenoista ja toimintatuottojen 159.000 euron ylitys vastaavasti eri kiinteistöjen sisäisistä vuokratuotoista.

Vesi- ja viemärilaitos: Toimintamenot toteutuivat budjetoidusti. Toimintatuotot jäivät 33.000 euroa alle talousarvion pääosin arvioitua heikommasta jätevesimaksukertymästä johtuen.

Muu tekninen toimi: Menojen alitus 55.000 euroa muodostui mm. kaavoitusta koskevien asiantuntijapalveluiden ostoista.

Rakennusvalvonta: Rakennusvalvontamaksut toteutuivat 31.000 euroa arvioitua pienempinä.

1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tilinpäätösvuoden lopussa kertynyttä ylijäämää taseessa on 1.084.000 euroa. Taloussuunnitelmassa 2022-2024 on suunnitelmakauden lopulle merkitty kertyneeksi ylijäämäksi 108.000 euroa, kun on huomioitu vuoden 2021 osalta alijäämäennuste 0,55 milj. euroa. Alijäämän sijaan vuonna 2021 tulos kääntyi poikkeuksellisesti ylijäämäiseksi 411.000 euroa.

Hyvinvointialueuudistus siirtää 1.1.2023 yli puolet kunnan lakisääteisistä tehtävistä ja käyttötalouden kustannuksista Pohjois-Savon hyvinvointialueelle. Sote-uudistus muuttaa

merkittävästi kunnan palvelurakennetta edellyttäen toimielinorganisaation tarkastelua ja hallintosäännön uudistamista vuodelle 2023. Uudistuksella on merkittävä vaikutus kunnan tulopohjaan, kun kunnilta leikataan verotuloja sekä valtionosuuksia siirrettäviä kustannuksia vastaavasti. Hyvinvointialueiden lopullinen rahoitus määritellään kuntien sote- ja pelastustoimenkustannuksista vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöksien perusteella, joten uudistuksen lopulliset vaikutukset kuntatalouteen selviävät vasta vuonna 2023. Sosiaalitoimen kustannusten kasvupaineet ja terveydenhuollon hoitovelka asettavat kunnalle suuria haastetekijöitä, huomioiden vuoden 2022 talousarvioon asetetut talouden säästötavoitteet.

Odotettua positiivisempi tulos vuodelta 2021 antaa edellytyksiä tasapainoisen talouden saavuttamiseksi, laadukkaiden peruspalvelujen tuottamiseksi ja kunnan elinvoimaisuuden lisäämiseksi. Vuonna 2022 rakennettava 3 miljoonan euron uusi päiväkotikiinteistö on suuri panostus Kaavin lapsiperhepalveluihin. Korkea investointitaso aiheuttaa paineita lainamäärän kasvattamiseksi.

Tilinpäätöksen valmisteluaikana taloustilanteen ennustaminen on kuitenkin erityisen haastavaa ja inflaation kiihtyminen voimakasta. Venäjän sotateoimilla on merkittävä vaikutus Euroopan talouskehitykseen luoden suuren varjon myös kuntatalouteen. Pakolaistilanne edellyttää kunnilta nopeita palvelutoimintamuutoksia mm. majoituksen, opetuksen, varhaiskasvatuksen ja sosiaalipalveluiden järjestämiseksi. Hintapaineita nostaa energian ja raaka-aineiden tuotantoon ja kuljetuksiin kohdistuvat ongelmat, kasvattaen kunnan järjestämien palveluiden kustannuksia. Talousennustettavuutta heikentää epävarmuus kriisin kestosta ja sotateoimien jatkokehityksistä.

1.6 Kunnan henkilöstö

Kaavin kunnan henkilöstön määrä 31.12.2021 oli 127, josta vakinaisia oli 100 ja määräaikaisia 27. Edellisvuoden vaihteessa vakinaisia oli 107 ja määräaikaisia 34 henkilöä. Muutos sisältää tammikuussa 2021 toteutuneen tehostetun palveluasumisen liikkeenluovutuksen, jonka myötä Attendo GG-hoiva Oy:lle siirtyi 15 vakinaisessa työsuhteessa ollutta vanhustyön työntekijää.

Maksettuja palkkoja oli vuonna 2021 n. 4,23 milj. euroa, kun vuonna 2020 palkkoja maksettiin n. 4,94 milj. euroa.

Sairauspoissaoloja oli vuonna 2021 yhteensä 2462 kalenteripäivää, kun vuonna 2020 niitä oli yhteensä 3089 kalenteripäivää, mukaan lukien määräaikaiset kuntoutustuet ja palkattomat kuntoutukset. Työterveyshuolto on järjestetty Pihlajalinna Oy:ssä ja henkilöstöä koskevat asiat on käsitelty yhteistoimikunnassa yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain (449/2007) mukaisesti.

Vuonna 2021 perustettiin uusina toimina lastensuojelun perhetyöntekijän, lapsiperhepalveluiden kotipalvelun lähihoitajan, viriketoiminnan lähihoitajan, vanhustyön palveluneuvojan ja sosiaalitoimen osastosihteerin toimet. Lisäksi valmisteltiin vuodelle 2022 sosiaalityöntekijän ja lastensuojelun sosiaalityöntekijän virat sekä perhetyöntekijän toimi.

Henkilöstön ja palkkauksen kehitys on esitetty tarkemmalla tasolla henkilöstöä koskevissa liitetiedoissa. Kunnassa laaditaan erillinen henkilöstötilinpäätös vuosittain.

1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Kaavin kunnassa on suoritettu riskien arviointityötä kunnanhallituksen 1.12.2014 hyväksymien menettelytapaohjeiden pohjalta. Kunnanjohtajan katsauksessa on esitetty mm. taloudellisia haasteita/riskejä. Hallintokunnissa on arvioitu oman toiminnan kannalta merkittävimpiä riskejä.

Toiminnassa ei ole tunnistettu ihmisoikeuksiin, korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä. Hankinnoissa on noudatettu lakia julkisista hankinnoista ja henkilöstöä on ohjeistettu edustamisesta, vieraanvaraisuudesta, lahjoista ja eduista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset, jotka on julkaistu kuntalain mukaisesti kunnan verkkosivuilla.

Henkilöriskien osalta on kunnan toimipisteissä jatkettu toimenpiteitä mahdollisten sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi mm. rakennusten kuntokartoituksilla ja korjaustoimenpiteillä. Henkilöstön työssäjaksamiseen panostetaan toimenpiteillä, jotka vähentävät ammattitauteja, työtaturmia, sairastavuutta sekä työn henkistä kuormittavuutta. Pienessä organisaatiossa henkilöstön tiedon ja osaamisen merkitys on suuri ja tämä lisää myös organisaation haavoittuvuutta erityisesti pidempien ja äkillisten poissaolojen yhteydessä. Osaavan henkilöstön saatavuudessa ja pysyvyydessä on esiintynyt haastetekijöitä eritoten sosiaali- ja vanhustyön osalta. Kunnassa on huomioitu henkilöstön eläköitymisennuste mm. toiminnan ja työn uudelleenorganisoinnilla.

Omaisuusriskit kartoitetaan laajemmin kerran vuodessa, mutta päivitetään tarvittaessa myös vuoden varrella. Vahinkojen ja toiminnan keskeytymisen varalta kunta on maksanut vuonna 2021 vakuutuksia yhteensä n. 35.000 euroa sisältäen myös vastuuvakuutuksen.

Tietojärjestelmien ylläpito, toimivuus ja tietohallinto kokonaisuutena ovat yhä merkittävämmässä osassa kunnan toimintaa, ja näihin kohdistuvat uhat muodostavat merkittäviä riskejä toimintaan sekä tietosuojaan nähden. ICT-riskienhallintaan sisältyy mm. ohjeistukset, koulutukset sekä tekniset toimenpiteet. Tietojärjestelmien ylläpidosta vastaa Data Group Oy. Tietoturvallisuus, tietosuoja ja ICT-asiat on keskitetty hallintopalveluille ja kuntayhteistyötä sekä -verkostoitumista on tehostettu. Henkilöstö osallistuu vuosittain Digi- ja väestöviraston digitaalisen turvallisuuden edistämiseen kohdennettuun Digiturvaviikkoon.

Rahoitusriskien osalta korkoriskiä on euriboriin sidottujen vaihtuvakorkoisten lainojen osalta, joita koko 5,2 milj. euron pitkäaikaisesta lainakannasta on 15 %. Korkotaso on jatkunut edelleen erittäin alhaisena, euribor-korot ovat olleet negatiivisia. Kouluhankkeen pitkäaikaista lainaa on jäljellä n. 4,4 milj. euroa; koronvaihtosopimuksella syksyllä 2015 suojattiin 4,35 milj. euroa helmikuusta 2017 alkaen, loppu em. lainasta suojattiin joulukuussa 2016. Loppuosa lainoista, 1 % on kiinteäkorkoisia. Päiväkoti-investoinnin lainarahoituksen kilpailutuksessa huomioidaan epävakaa taloustilanne.

Lähitulevaisuuden merkittävimmän riskin ja epävarmuustekijä muodostuu Venäjän sotatoimista Ukrainassa. Kunnissa varautumisen painopiste on muuttunut nopeasti ja menopaineet kohdistuvat huoltovarmuuteen, hybrdivaikuttamiseen sekä erilaisiin häiriöihin liittyvästä varautumistoiminnasta.

2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Kuntalakiin (325/2012) kesällä 2012 lisätyt säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta tulivat voimaan vuonna 2014. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistumaan organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on siten osa kunnan ja kuntakonsernin johtamista.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelytapaohjeet Kaavin kunnassa

Valtuusto on 24.6.2014 päättänyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Valtuuston 24.6.2014 hyväksymässä asiakirjassa on määritelty:

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käsitteet

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista.

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kunnan ja kuntakonsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esimiehet pyrkivät varmistamaan, että

- kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista,
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa,
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että
- omaisuus ja resurssit turvataan.

Riski on epävarmuuden vaikutus tavoitteisiin. Vaikutus on poikkeama odotetusta, niin myönteisessä kuin kielteisessä mielessä.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla:

- tunnistetaan ja kuvataan kunnan ja kuntakonsernin toimintaan liittyviä riskejä
- arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä
- määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja raportoimiseksi.

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Sisäinen tarkastus tukee organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa ja arvioinnissa tarjoamalla objektiivisen, riippumattoman ja järjestelmällisen lähestymistavan organisaation

- riskienhallinta-,
- valvonta-,

- johtamis- ja
- hallintoprosessien tuloksellisuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Vastuutahot

Kaavin kunnan hallintosäännössä (v. 2017) on määrätty:

58 § Ulkoinen ja sisäinen valvonta

Kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

Sisäinen valvonta on osa johtamista. Kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Kunnanhallituksen ja lautakunnan osalta:

Kunnanhallituksen ratkaisuvaltaan kuuluu mm.:

20 § kohta 18: Ohjeistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja toimeenpanon.

Lautakunnan ratkaisuvaltaan kuuluu mm:

21 § kohta 7: Valvoo sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpano omalla toimialallaan.

Johtavien viranhaltijoiden (tilivelvollisten) velvollisuus toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta vastualueillaan. Tilivelvollisia ovat Kaavin kunnassa kunnanjohtaja, hallintojohtaja, sosiaalihoitaja ja kunnaninsinööri. Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat myös kunnanhallituksen, lautakuntien ja mm. toimikuntien jäsenet.

Konserniyhteisön (Kaavin Vuokratalot Oy) hallitus ja toimitusjohtaja ovat vastuussa omalta osaltaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja raportoinnista.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta Kaavin kunnan talouden ohjausjärjestelmässä:

Hallintosääntöön liitetyt soveltamisohjeet on kunnanhallitus käsitellyt 1.12.2014

Sisäisen valvonnan raportti vuodelta 2021, kunnanjohtaja 31.3.2022 (raportin laatinut hallintojohtaja kunnanjohtajan sijaisena):

Toteamukset:

1. Osastopäälliköiden raportit
Kunnanjohtajalle annetut raportit liitteinä 1-3.
2. Kuntastrategia
Vanha kuntastrategia on hyväksytty valtuustossa lokakuussa 2018. Uuden kuntastrategian valmistelutyö on aloitettu syksyllä 2021. Tilinpäätöksen pohjana on toiminut vielä vanha, voimassa oleva kuntastrategia.

Valmisteilla olevan kuntastrategian painopisteet ovat:

- Turvallisuus
- Yhteisöllisyys
- Yrittäjystävällisyys

- Uusi kunta soteuudistuksen jälkeen

Yhteistyöstä menestystä. Kaavi on hyvään elämään ja yrittäjäystävällisyyteen panostava kunta, jonka menestys perustuu kuntalaisten kuulemiseen, huomioimiseen ja rajat ylittävään yhteistyöhön.

Lisäksi strategian läpileikkaavana teemana on luonnollisesti toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten huomioiminen ja palveluiden sopeuttaminen kysyntää vastaavaksi.

Merkittävimmät poikkeamat suhteessa strategiaan:

- ei merkittäviä poikkeamia

3. Pienet muutokset

Pienet muutokset tehdään ohjeiden mukaisesti tehtäväalueen sisällä osatehtäväalueiden välillä ja käsitellään lautakunnassa siinä tapauksessa, että lautakunnan alkuvuodesta hyväksymä määräraha ei toteudu arvioidun mukaisena. Mikäli muutos määrärahoissa, tuloarvioissa tai tavoitteissa on suurempi ja vaikuttaa koko tehtäväalueen määrärahoihin, muutos käsitellään valtuustossa.

4. Saatavien seuranta

Saatavien määrä on maltillinen, saatavien perintä on huomautusten jälkeen siirretty Intrum Justitia Oy:n hoidettavaksi.

5. Sijoitettavat kassavarat

Matalan korkotason aikana pankeilta ei ole saatavissa korkotarjouksia lyhytaikaisille sijoituksille.

6. Hankintojen kilpailutus

- Kaavin kunta on Sansia Oy:n osakas ja hoitaa kilpailutukset pääsääntöisesti sen kautta.
- Hankintarajat alittavilla pienhankinnoilla oma ohjeistus.
- Kilpailutukset pyritään toteuttamaan mahdollisimman säännöllisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

7. Työaikaseurannat/jory: ei huomautettavaa.

8. Huomioitavat/kehitettävät asiat

- Sairauspoissaolot 3104 kalenteripäivää v. 2018, 3425 kalenteripäivää v. 2019, 3089 kalenteripäivää v. 2020, 2462 kalenteripäivää toimintavuotena 2021 = 19.4 pv/tt/Kaavi. Sairauspoissaolot sisältää palkattomat kuntoutusvapaat.
- Poissaolojen vaikutuksesta johtuvaan yleiseen kasvusuuntaan vaikutetaan jatkossa toimivalla ja tiiviillä työyhteisöllä, joka tukee ennakoivaa työkykyjohtamista, ennaltaehkäisevällä työterveyshuollolla, esimiestyön tukemisella, jotta esimiehillä on riittävät voimavarat tukea henkilöstöä, työergonomiaan panostamalla sekä korvaavaa työtä etsimällä.
- Vesihuoltolaitoksen liittymätaksojen yksinkertaistaminen tarpeellista asiakasnäkökulma huomioiden.
- Kalustopistoista tehtävä selkeät viranhaltijapäätökset.
- Erityisoppilaiden määrä on korkea. Erityisen tuen tarpeessa noin 30 % oppilaista ja erityisen, ja tehostetun tuen oppilaita on valtakunnallisesti verrattuna lähes

kaksinkertainen määrä, haasteellisten oppilaiden suhteellinen määrä on lisääntynyt. Kunnan toiminnan fokusta on entistä tehostetummin siirrettävä ennakoivan toiminnan suuntaan.

- Tarkastelujaksolla vuodesta 2020 vuoden 2021 loppuun sosiaalitoimen toiminnan tarkastelussa tullut ilmi mm:
  - a. Lastensuojelun perhetyössä haasteellisten perheiden kanssa tehtävää työtä on lisätty merkittävällä tavalla → perustettu lapsiperhepalveluihin toinen toimi
  - b. Lastensuojeluprosessien määräaikoja noudatettava, lastensuojelun henkilöstötilannetta parannettava. Haasteita toteuttaa ilmoitusten käsittely, palvelutarpeen arviointi, asiakassuunnitelmien laadinta ja päivittäminen määräaikojen puitteissa → perustettu toinen lastensuojelun sosiaalityöntekijän virka sekä toteutettu suurilta osin palvelutarpeen arvioinnit, asiakassuunnitelmien laadinta ja päivittäminen.
  - c. Suorittavan henkilökunnan lakisääteiset koulutukset järjestettävä viipymättä (ensiapu- ja turvakorttikoulutukset) → vaadittavat koulutukset järjestetään vuoden 2022 aikana
  - d. Vammaispalvelulain mukaisten asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnit osin tekemättä, palveluiden järjestämisessä viiveitä → palkattu sosiaalityöntekijä, jonka tehtäväalueeseen kuuluu myös vammaispalvelulain piiriin kuuluvat asiakkaat
  - e. Sosiaalihuollon hakemusten saapumisen kirjaamiseen saapumispäivänä kiinnitettävä huomiota, hakemukset kirjattava asiakastietojärjestelmään määräaikojen seuraamiseksi. Tämän lisäksi palvelutarpeen arviointi suoritettava määräajoissa ja palvelut järjestettävä kohtuullisessa lain määrittelemässä ajassa → selvitystyö käynnistetty.
  - f. Sosiaalihuollon asiakkuudet, asiakkuuksien vastuuhenkilöt ja omatyöntekijät kirjattava asiakastietojärjestelmään. Tämä edellyttää tehtäväkuvien päivittämistä ja tarkoituksenmukaisten toimien / virkojen perustamista / täyttämistä → selvitystyö käynnistetty.
  - g. Erityisryhmien palveluita tarkasteltava suhteessa palvelutarpeisiin. Päivätoiminnan ja ryhmämuotoisten toimintojen kapasiteettia lisäämällä pystytään paremmin vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin palvelutarpeen mukaisesti → selvitystyö käynnistetty.
  - h. Omaishoitajille järjestettävä vaihtoehtoisia keinoja lakisääteisten vapaapäivien järjestämiseksi (intervallipaikkojen väheneminen liikkeenluovutuksen myötä), sekä tukitoimia jaksamisen tukemiseksi.
  - i. Työikäisten asiakkaiden sosiaaliohjausta vahvistettava. Työllistämispalveluiden ulottumattomissa merkittävä määrä asiakkaita, joilla huomattavia elämänhallinnan ongelmia, päihteidenkäyttöä ja syrjäytymistä. → aikuissosiaalityöntekijän rekrytoiminen auttaa vahvistamaan olemassa olevaa tilannetta
  - j. Sosiaalitoimeen tehdyn kohdennetun työpaikkaselvityksen pohjalta ilmennyt puutteita lähiesimiestyössä, työhjeissa ja tiedonkulussa. Vanhustenhuoltoon rekrytoitu palveluesimies, toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi ryhdytty.
- Rakennusjärjestyksen uusimiseen liittyvä työskentely on vielä kesken.

9. Tilintarkastajan ohjeistukset vuoden 2021 osalta väliraportin 27.1.2022 mukaan mm:

- Kunnanhallitus päätti 19.4.2021 § 61 takauksen jatkamisesta Kaavin Vuokratalot Oy:n lainalle Kaavarinteen kiinteistön peruskorjaushankkeelle. Siinä myönnettiin omavelkaisen takauksen jatkamisesta ilman vastavakuutta. Lainan saldo oli noin 1,8

miljoonaa euroa. Koska takauksen myöntäminen kuuluu valtuuston tehtäviin kuntalain mukaan, myös takauksen jatkamisesta tulisi päättää valtuustossa. Lisäksi kunnan edut ovat kuntalain 129 §:n mukaan turvattava riittävän kattavilla vastavakuuksilla. → Asia on viety jälkikäteen valtuuston päätettäväksi 21.12.2021 § 80, jossa myös vastavakuudet on vaadittu kuntalain mukaisesti.

- Jatkossa kiinnitettävä enemmän huomiota muutoksenhakuohjeiden oikeellisuuteen
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet vuodelta 2014 on edelleen päivitettävänä.

10. Kaavin Vuokratalot Oy:n talouteen vaikuttaneet tasapainottamistoimet euromääräisesti:

- Valtiokonttorin päätös 26.11.2019; myönnetty tervehdyttämistä avustusta 105.879,96 €. Em. kustannuksiin käytettiin noin 37.200 euroa. Loppuosa noin 39.540 euroa käytettiin vuonna 2021 aravakiinteistöjen suunniteltuihin korjauskustannuksiin. Väiläläntien sadevesi- ja piharemonttiin käytettiin avustuksesta vuonna 2021 maksamatta oleva 29.123,96 €.
- Valtiokonttorin päätös 19.11.2019; kahden vuosimaksulainan muuttaminen kiinteäehtoiseksi lainaksi ja kaikkien laina-aikojen pidentäminen noin 4-5 vuodella, v. 2020 oli lyhennysvapaa, rahoitustarpeen väheneminen noin 117.520 € vuonna 2020 sekä jatkettun ajan vuosina noin 90.000 €/v
- Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) päätös 4.6.2019; Kaartotie 2, talo 5 purkuavustus 49.290 €
- Kiinteistöhoito- ja siivouskuluja ostaminen Kaavin kunnalta, säästö vuonna 2021 noin 40.000 €, lisäksi tuli säästöä, kun LVI-korjauksia ei ostettu erillisinä ostopalveluina
- Osuuspankin lainan koron muutos 2,3 %:n, säästö vuonna 2020 noin 34.800 €
- Yhtiön maksuvalmius on pysynyt kohtuullisena ja ulkopuoliset laskut on pystytty maksamaan ajallaan.

Purkamistoimista huolimatta yhtiön käyttöaste on jatkuvasti 70 - 75 %:n tuntumassa.

11. Työmarkkinatuen maksettu kuntaosuus on edelleen korkea – v. 2021 219.786 €, v. 2020 250.795 €, v. 2019 197.532 €, v. 2018 toteuma 122.830 €, v. 2017 toteuma 164.341 €, v. 2016 toteuma 228.000 €, v. 2015 toteuma 185.000 €, vuonna 2014 toteuma 108.000 €. Työllisyysasioiden hoidossa panostusten oltava keskeytymättömiä.

3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS**3.1 Tuloslaskelma 1000 € (ulkoinen)**

	2021	2020
	1000 €	1000 €
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	1 029	1 044
Maksutuotot	539	995
Tuet ja avustukset	443	258
Muut toimintatuotot	551	731
TOIMINTATUOTOT	2 562	3 028
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-4 184	-4 839
Henkilösivukulut	-1 426	-1 540
Eläkekulut	-1 272	-1 376
Muut henkilösivukulut	-154	-164
Palvelujen ostot	-16 747	-14 812
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-892	-989
Avustukset	-791	-1 499
Muut toimintakulut	-556	-459
TOIMINTAKULUT	-24 597	-24 138
TOIMINTAKATE	-22 036	-21 110
Verotulot	10 661	9 833
Valtionosuudet	12 440	13 297
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0
Korkotuotot	3	3
Muut rahoitustuotot	140	193
Korkokulut	-101	-106
Muut rahoituskulut	-1	-14
VUOSIKATE	1 107	2 096
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn.mukaiset poistot	-706	-840
Arvonalentumiset	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-706	-840
TILIKAUDEN TULOS	401	1 256
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	11	48
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	411	1 304
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	10,4 %	12,5 %
Vuosikate/Poistot, %	156,7 %	249,6 %
Vuosikate, euroa/asukas	398	746
Asukasmäärä	2778	2808

Toimintatuotot, % toimintakuluista = $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$
Vuosikate, % poistoista = $100 \cdot \text{Vuosikate} / (\text{Poistot ja arvonalentumiset})$

3.2 Rahoituslaskelma 1000 € (ulkoinen)

	2021	2020
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 107	2 096
Tulorahoituksen korjaukset	-203	-42
	904	2 054
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-882	-1 411
Rahoitusosuudet investointimenoihin	53	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	38	743
	-790	-669
Toiminnan ja investointien rahavirta	114	1 386
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	-7	34
	-7	34
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik.lainojen lisäys	0	0
Pitkäaik.lainojen vähennys	-547	-658
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-500	0
	-1 047	-658
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant.varojen ja pääomien muutokset	60	-88
Saamisten muutos	-301	683
Korottomien velkojen muutos	-370	479
	-611	1 074
Rahoituksen rahavirta	-1 665	449
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 551	1 835
Rahavarat 31.12.	1 447	2 998
Rahavarat 1.1.	<u>2 998</u>	<u>1 163</u>
	-1 551	1 835
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, 1000 €	2 985	-15
Investointien tulorahoitus, %	133,6 %	148,5 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,38	2,18
Kassan riittävyys, pv	21	44
Asukasmäärä	2778	2808

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lask.lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys(pv) = $365 \text{pv} \cdot \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

4.1 Tase ja sen tunnusluvut 1000 €

	31.12.2021	31.12.2020
	1000 €	1000 €
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	17	8
Muut pitkävaikutteiset menot	105	122
Aineettomat hyödykkeet yht.	121	129
 Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 600	2 601
Rakennukset	6 712	6 482
Kiinteät rakenteet ja laitt	2 504	2 661
Koneet ja kalusto	0	5
Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	378	323
Aineelliset hyödykkeet yht.	12 193	12 072
 Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	2 971	2 978
Muut lainasaamiset	507	507
Muut saamiset	82	75
Sijoitukset yht.	3 561	3 561
 PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	15 875	15 762
 TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahj.rahastojen erityiskatt.	383	383
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	383	383
 VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	225	225
Pitkäaik.saamiset yht.	225	225
 Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	491	618
Muut saamiset	142	162
Siirtosaamiset	557	108
Lyhytaikaiset saamiset yht.	1 190	889
Saamiset yht.	1 415	1 114
 Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yht.	1 447	2 998
 VASTAAVAA YHTEENSÄ	19 121	20 257

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	8 692	8 692
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	672	-632
Tilikauden yli-/alijäämä	411	1 304
Oma pääoma yhteensä	9 775	9 364

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET**VARAUKSET**

Poistoero	168	179
Poistoero ja vapaaeht.var.yht	168	179

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	0	181
Pakolliset varaukset yhteensä	0	181

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Lahjoitusrahastojen pääomat	519	530
Muut toimeksiantojen pääomat	45	35
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	590	530

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vak.lait	4 701	5 192
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Siirtovelat	6	6
Pitkäaik.vieras pääoma yht.	4 707	5 198

Lyhytaikainen

Joukkovelkakirjalainat	1 000	1 500
Lainat rahoitus- ja vak.lait	491	491
Lainat julkisyhteisöiltä	0	56
Saadut ennakot	0	0
Ostovelat	1 325	1 644
Muut velat	137	124
Siirtovelat	927	992
Lyhytaikainen vieras pääoma	3 880	4 806
VIERAS PÄÄOMA	8 587	10 004

VASTATTAVAA**19 121****20 257****TASEEN TUNNUSLUVUT:**

Omavaraisuusaste, %	52,0	47,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	33,5	38,2
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	1 083	672
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	390	239
Lainakanta 31.12., 1000 €	6 192	7 239
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 229	2 578
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	6 256	7 338
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	2 252	2 613
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	507	507
Asukasmäärä	2778	2808

Omavaraisuusaste, % = $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaeht.varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt yli-/alijäämä = Ed.tilikausien yli-/alijäämä + tilikauden yli-/alijäämä

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas = Ed.tilikausien yli-/alijäämä + tilikauden yli-/alijäämä / Asukasmäärä

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut, €/asukas

= $(\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}) / \text{Asukasmäärä}$

Lainasaamiset 31.12. = Sijoitukseen merkityt jvk-lainasaamiset ja muut saamiset

5 KUNNAN KOKONAISTULOT JA MENOT

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma kuvaa rahanlähteitä ja rahan käyttöä. Laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta huomioiden vain ulkoiset tulot ja menot sekä ulkoiset rahoitustapahtumat.

	2021
TULOT	milj. €
Toiminta	
Toimintatuotot	2,56
Verotulot	10,66
Valtionosuudet	12,44
Korkotuotot	0,00
Muut rahoitustuotot	0,14
Tulorahoituksen korjauserät	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-0,02
- Muut pakolliset varaukset	-0,18
Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,05
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,04
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	0,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	<u>0,00</u>
Kokonaistulot yhteensä	25,69
MENOT	milj. €
Toiminta	
Toimintakulut	24,60
- valmistus omaan käyttöön	
Korkokulut	0,10
Muut rahoituskulut	0,00
Investoinnit	
Käyttöomaisuusinvestoinnit	0,88
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten lisäys	0,01
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,55
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	<u>0,50</u>
Kokonaismenot yhteensä	26,63

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma on koottu tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta.

6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä

Yhdistely konsernitilinpäätökseen

	Yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt	
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	1
Kuntayhtymät	4
Omistusyhteisyhteisöt (osakkuusyhtiöt)	2
Yhteensä	7

Kunnan konsernitilinpäätös laaditaan kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä niiden kuntayhtymien, joissa kunta on jäsenenä, tilinpäätösten yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään konsernitase, konsernituloslaskelma ja konsernin rahoituslaskelma sekä niiden liitetiedot. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty yhteensä 7 yhteisöä. Luettelo konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä sisältyy tilinpäätöksen liitetietoihin.

6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konsernin ohjaus määritellään Kaavin kuntakonsernin konserniohjeissa. Konsernijohdon muodostavat Kaavin kunnanhallitus ja kunnanjohtaja apunaan kunnan johtoryhmä. Kunnanhallitus ohjaa kuntakonsernia.

6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kaavin Vuokratalot Oy:

31.12.2021 yhtiöllä oli omistuksessaan 93 asuntoa, jotka kaikki sijaitsevat kirkonkylällä. Kirkkoharjuntie 1 kiinteistöt puretaan vuoden 2022 aikana, jonka jälkeen Kaavin Vuokrataloille jää omistukseen 87 asuntoa. Kuluneena vuonna oli tyhjänä keskimäärin 19 asuntoa yhtiön 93 vuokrattavasta asunnosta. Käyttöaste ajalla 1.1.-31.10.2021 on ollut noin 68 % verrattuna sadan prosentin käyttöasteen tuloihin. Budjetoituihin tuloihin verrattuna käyttöaste vuonna 2021 oli noin 79 %. Vuoden 2020 käyttöaste oli noin 79 %.

Yhtiön maksuvalmius on pysynyt kohtuullisena ja ulkopuoliset laskut on pystytty maksamaan ajallaan. Kaavin kunnalle on maksamatta hallintopalvelukorvauslaskuja yhteensä noin 49.000 euroa. Asuntojen keskivuokra oli 10,50 €/m²/kk, vaihdellen 8,94 eurosta 11,09 euroon/m²/kk. Yhtiön tilikauden tulos osoittaa miinusta -1.929,21 euroa.

Valtiokonttori myönsi 26.11.2019 tekemällään päätöksellä yhtiölle 105.879,96 euroa tervehdyttämisavustusta. Myöntämisehtojen mukaan avustusta voidaan käyttää purkukustannuksiin tai aravalainotettujen kohteiden korjauksiin. Valtiokonttori maksoi yhtiölle 76.756 euroa käytettäväksi Kaartotie 2, talo 5 purkukustannuksiin. Em. kustannuksiin käytettiin noin 37.200 euroa. Loppuosa noin 39.540 euroa käytettiin vuonna 2021 aravakiinteistöjen suunniteltuihin korjauskustannuksiin. Väliläntien sadevesi- ja piharemonttiin käytettiin avustuksesta vuonna 2021 maksamatta oleva 29.123,96 €.

Väliläntie 3 rivitalojen perustusten parantaminen ja piha-alueen peruskorjaustyöt toteutettiin kesällä 2021. Työt suoritti L-Niskanen Ky Säyneisestä. Kustannukset yhteensä olivat noin 52.000 euroa. Urakka sisälsi mm. perustusten kuivatusten parantamista, katto- ja pihavesien johtamiseksi rakennettavia hulevesiviemäreitä, pihojen muotoilua, oleskelualueiden ja kulkuteiden päällystämistä puurituloin ja betonilaatoin sekä nurmetuksia ja istutuksia.

Tilikauden aikana lainoja lyhennettiin yhteensä 118.873,00 eurolla, kun niitä vuonna 2020 lyhennettiin 92.872,90 eurolla. Valtiokonttorin lainoja lyhennettiin 26.000 euroa. Valtiokonttorilta saadun lainaehdojen muutos päätökseen liittyen kunta ei saa periä lainojensa lyhennyksiä vuosina 2019–2024. Tilikauden aikana lainoja ei otettu lisää. 31.12.2021 tilanteessa yhtiöllä on lainaa yhteensä 2.877.301 euroa. 31.12.2020 lainaa oli 2.996.174 euroa. Lainoista Valtiokonttorin lainoja on 482.596 euroa, Kuntarahoituksen lainaa 6.671 euroa, Pohjois-Savon Osuuspankin lainaa 1.681.034 euroa, Kaavin kunnan antolainaa 200.000 euroa ja pääomalainoja 507.000 euroa. Lainojen korot vaihtelevat 0 %:sta 2,3 % kiinteään korkoon. Korvoja lyhennettiin 44.399,00 eurolla.

6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tytäryhtiö Kaavin Vuokratalot Oy:n taloudessa ei lähitulevaisuudessa ole nähtävissä elpymistä, koska asuntokannasta jatkuvasti on noin 20 % tyhjillään. Hieman helpotusta tuo Koparanrinteen rivitalojen purkaminen. Yhtiön tavoite, olla menestyvä yhtiö, joka tuottaa kohtuuhintaisia asumispalveluja Kaavilla ja jonka asunnot ovat hyväkuntoisia, vaatii jatkuvia kehittämistoimenpiteitä. Talousarvion mukaan vuoden 2022 menot ovat 448.569 € ja tulot 454.900 €, jolloin talousarvion loppusumma olisi +6.331 €.

6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaavin kunnan konserniohjeiden mukaan tytäryhteisön on raportoitava toiminnastaan kunnanhallitukselle vähintään kaksi kertaa vuodessa. Lisäksi mm. yhtiökokous- ja vastaavat pöytäkirjajäljennökset on toimitettava kunnanhallitukselle.

Kunnan palveluksessa oleva toimistos sihteeri toimii Kaavin Vuokratalot Oy:n asiakaspalvelu- ja toimistotehtävissä.

Kunnanhallitus on tarvittaessa antanut kunnan yhtiökokousedustajalle ohjeistusta ennen yhtiökokousta.

Riskienhallinta

Kaavin kunnan konserniohjeiden mukaan yhteisön on mm. neuvoteltava pitempiaikaisesta lainanotostaan kunnan kanssa. Kunnanhallitus antaa tarvittaessa ohjeet tytäryhteisöille mm. suuriin investointeihin, toimialan laajentamiseen ja vakuutuspolitiikkaan liittyen.

6.6 Tavoitteiden asettaminen konsernijohtolle ja kunnan edustajille tytäryhtiössä

Kaavin kuntakonserni muodostuu emo- ja tytäryhtiöiden osalta Kaavin kunnasta ja Kaavin Vuokratalot Oy:stä.

Konsernisäännökset kuntalaissa (Konsernijohto 25a §):

Konsernijohtoon kuuluvat:

Kunnanhallitus

- valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa
- antaa ohjeita kuntaa edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisessa käsiteltäviin asioihin

Kunnanjohtaja

- oikeus käyttää puhevaltaa kunnanhallituksen puolesta

Muu johtosäännössä määrätty viranomainen, joka

- esittelee tytäryhteisöjä koskevia asioita kunnanhallituksessa tai
- muutoin vastaa konsernijohtolle kuuluvista tehtävistä.

Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konserninvalvonnan järjestämisestä.

Konsernijohtolle asetettujen tavoitteiden toteutuminen suunnittelukaudella:

	TA 2021	TP 2021
Konsernijohtoon raportoitava valtuustolle	3 krt/v	3 krt/v
Konsernin toimintatuotot/toimintamenot, %	>38%	40,0 %
Konsernin vuosikate/poistot, %	>80%	105,5 %
Konsernin omavaraisuusaste, %	>50%	34,4 %
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	<50%	53,0
Lainamäärä/asukas, €	<6.000 €	5.695 €

Em. tavoitteet ovat toteutuneet vain toimintatuottojen/toimintamenojen ja vuosikatteen/poistojen osalta.

Kunnan edustajille asetetut tavoitteet:

Edustajien raportoitava tytäryhtiöstä
kunnanhallitukselle

3 krt/v

Toteutuminen

Kunnan nimeämä yhtiökokousedustaja on pyytänyt kunnanhallituksen kannanottoa yhtiökokouksen asioihin liittyen. Varsinaisen raportoinnin on tehnyt Kaavin Vuokratalot Oy:n operatiivisesta toiminnasta vastaava toimistosihteeri 3 kertaa vuodessa.

6.7. KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	14 588	14 446
Toimintakulut	-36 462	-34 697
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	77	120
Toimintakate	-21 796	-20 131
Verotulot	10 639	9 807
Valtionosuudet	12 899	13 756
Rahoitustuotot ja -kulut:	0	0
Korkotuotot	4	7
Muut rahoitustuotot	128	182
Korkokulut	-198	-217
Muut rahoituskulut	-4	-16
Vuosikate	1 671	3 388
Poistot ja arvonalentumiset:		
Poistot	-1 584	-1 650
Arvonalentumiset	-7	-2
Satunnaiset erät	144	10
Tilikauden tulos	224	1 746
Tilinpäätössiirrot	4	2
Tilikauden verot	-2	-3
Laskennalliset verot	-3	-3
Vähemmistöosuudet	-7	-6
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	215	1 735
Tuloslaskelman tunnusluvut:		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	40,0 %	41,6 %
Vuosikate/Poistot, %	105,5 %	205,3 %
Vuosikate, euroa/asukas	601	1207
Asukasmäärä	2778	2808

Konsernin rahoituslaskelma	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 671	3 388
Satunnaiset erät	144	10
Tilikauden verot	-2	-3
Tulorahoituksen korjauserä	-310	-146
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 502	3 249
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 119	-2 566
Rahoitusosuudet investointimenoihin	74	1
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	246	835
Investointien rahavirta yhteensä	-1 799	-1 730
Toiminnan ja investointien rahavirta	-296	1 519
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset	0	0
Antolainojen lisäykset	-9	-2
Antolainojen vähennykset	0	35
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	198	961
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-367	-980
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-586	-88
Oman pääoman muutokset	473	1
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutos	60	-91
Vaihtomaisuuden muutos	-9	-9
Saamisten muutos	-187	528
Korottomien velkojen muut	-237	509
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-663	865
RAHAVAROJEN MUUTOS	-960	2 383
Rahavarat 31.12	3 628	4 588
Rahavarat 1.1.	4 588	2 205
RAHAVAROJEN MUUTOS	-960	2 383
Rahoituslaskelman tunnusluvut:		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	2 388	-459
Investointien tulorahoitus %	81,7 %	132,1 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,9	1,6
Kassan riittävyys, pv	34	44

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lask.lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{pv} \cdot \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Konsernin tase

	31.12.2021	31.12.2020
	1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>		
Aineettomat oikeudet	254	191
Muut pitkävaikutteiset menot	119	137
Ennakkomaksut	0	77
Aineettomat hyödykkeet	373	405
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>		
Maa- ja vesialueet	2 838	2 852
Rakennukset	16 827	16 989
Kiinteät rakenteet ja lait	2 668	2 855
Koneet ja kalusto	815	868
Muut aineelliset hyödykkeet	58	49
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	1 805	857
Aineelliset hyödykkeet	25 010	24 469
<u>Sijoitukset</u>		
Osakkuusyhtiöosuudet	791	809
Muut osakkeet ja osuudet	455	455
Joukkovelkakirjalainasaamiset	2	2
Muut saamiset	115	107
Sijoitukset	1 364	1 373
PYSYVÄT VASTAAVAT	26 747	26 248
<u>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</u>		
Valtion toimeksiannot	52	106
Lahjoitusrahastojen erityisk	432	430
Muut toimeksiantojen varat	8	12
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	492	548
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
<u>Vaihto-omaisuus</u>		
Aineet ja tarvikkeet	102	91
Keskeneräiset tuotteet	0	2
Vaihto-omaisuus	102	92
<u>Saamiset</u>		
<u>Pitkäaikaiset saamiset</u>		
Siirtosaamiset	0	0
Pitkäaikaiset saamiset	0	0
<u>Lyhytaikaiset saamiset</u>		
Myyntisaamiset	791	1 119
Lainasaamiset	87	1
Muut saamiset	267	268
Siirtosaamiset	746	318
Lyhytaikaiset saamiset	1 890	1 707
Saamiset	1 891	1 707
<u>Rahoitusarvopaperit</u>		
Muut arvopaperit	261	45
Rahoitusarvopaperit	261	45
Rahat ja pankkisaamiset	3 367	4 543
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 621	6 388
VASTAAVAA YHTEENSÄ	32 859	33 184

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	8 692	8 692
Säätiöiden ja yhdistysten	0	0
Muut omat rahastot	233	241
Ed.tilikausien yli-/alijää	2 099	-107
Tilikauden yli-/alijäämä	215	1 735
OMA PÄÄOMA	11 241	10 562

VÄHEMMISTÖOSUUKSET

	105	97
--	------------	-----------

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	438	461
PAKOLLISET VARAUKSET	438	461

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	80	108
Lahjoitusrahastojen pääoma	568	543
Muut toimeksiantojen pääom	53	48
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	702	698

VIERAS PÄÄOMA Pitkäaikainen vieras pääoma

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 158	13 428
Lainat julkisyhteisöiltä	483	483
Saadut ennakot	25	23
Liittymismaksut ja muut velat	0	0
Siirtovelat	24	31
Pitkäaikainen vieras pääoma	13 689	13 964

Lyhytaikainen vieras pääoma

Joukkovelkakirjalainat	1 093	1 500
Lainat rahoitus- ja vakuut	1 088	1 110
Lainat julkisyhteisöiltä	0	56
Saadut ennakot	143	143
Ostovelat	1 956	2 202
Liittymismaksut ja muut velat	176	209
Siirtovelat	2 213	2 169
Laskennalliset verovelat	15	13
Lyhyt aikainen vieras pääoma	6 684	7 402

VIERAS PÄÄOMA

	20 374	21 366
--	---------------	---------------

VASTATTAVAA

	32 859	33 184
--	---------------	---------------

Konsernitaseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste, %	34,4	32,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	53,0	55,8
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	2 315	1 628
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	833	580
Lainakanta 31.12., 1000€	15 821	16 576
Lainakanta 31.12., €/asukas	5 695	5 903
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 100€	16 682	17 491
Lainat ja vuokravastuut; €/asukas	6 005	6 229
Lainasaamiset 31.12., 1000€	2	2
Kunnan asukasmäärä	2778	2808

pääoma+vähemmistöosuudet+Konsernireservi+Poistoero ja vapaaeht.var.) / (Koko pääoma-Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt yli-/alijäämä = Ed.tilikausien yli-/alijäämä + tilikauden yli-/alijäämä

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas = $\text{Ed.tilikausien yli-/alijäämä} + \text{tilikauden yli-/alijäämä} / \text{Asukasmäärä}$

Lainakanta 31.12.= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainakanta, euroa/asukas= asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla konsernin lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut, €/asukas

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut} / \text{Asukasmäärä}$

Lainasaamiset = Sijoituksiin merkityt jvk - lainsaamiset ja muut lainasaamiset

7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallitus esittää, että tehtyjä poistoeroja tuloutetaan yhteensä 10.577,64 euroa. Edellä olevan poistoeron lisäyksen jälkeen tilikauden ylijäämä on 411.304,19 euroa.

Tilikauden ylijäämä 411.304,19 euroa siirretään tilikauden ylijäämä/alijäämä -tilille. Kertynyt ylijäämä taseessa 31.12.2021 on yhteensä 1.082.915,53 euroa.

7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Taloussuunnitelman toteutuminen

Taloussuunnitelma vuodelta 2021 toteutui merkittävästi paremmin kuin alkuperäinen talousarvio osoitti. Muutetun talousarvion mukaan alijäämää olisi muodostunut 549.243 euroa, mutta lopullinen tulos muodostui 411.304 euroa ylijäämäisenä. Kohdassa Olennaiset muutokset Kaavin kunnan taloudessa ja toiminnassa on selvitetty muodostuneeseen tulokseen vaikuttaneita tekijöitä.

Seuraavassa on esitetty koontina käyttötalousosan suurempia poikkeamia muutettuun talousarvioon nähden:

TULOT: (+ tarkoittaa ylitystä, - alitusta):

	euroa
keskushallinto:	+ 45.000
hallinto- ja tukipalvelut	- 93.000
sosiaalipalvelut:	- 224.000
kiinteistötoimi:	+ 159.000
rakennusvalvonta	- 31.000

MENOT: (+ tarkoittaa ylitystä, - alitusta):

	euroa
hallinto- ja tukipalvelut:	- 125.000
sosiaalipalvelut:	+ 343.000
terveydenhuolto:	- 959.000
lasten päivähoito	- 118.000
opetustoimi:	- 93.000
kiinteistötoimi:	+ 89.000
muu tekninen toimi:	- 55.000

Talouden tasapainottamista on toteutettu taloussuunnitelman 2021-2023 mukaisesti. Muutettu taloussuunnitelma oli alijäämäinen n. 0,76 milj. euroa. Vuoden 2021 ylijäämäisen tuloksen sekä valtuuston joulukuussa 2021 hyväksymän taloussuunnitelman 2022-2024 mukaisesti kunnan talouden arvioidaan olevan suunnitelmakaudella tasapainossa. Huomioiden terveydenhuollon hoitovelka, talouden epävarmuustekijät sekä sote-uudistuksen vaikutukset, talouden ja toiminnan suunnittelussa ja seurannassa tulee kiinnittää erityistä huomioita talouden tasapainottamiseen. Talouden kokonaisvaltainen tasapainotarkastelu tulee olemaan suunnitelmavuosina merkittävässä asemassa.

8 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

8.1 Käyttötalouden toteutuminen

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Vaalit

Kuntavaalit siirrettiin koronatilanteesta johtuen kesäkuulle 2021. Loppuvuodesta käynnistyi tammikuussa 2022 toteutettavien aluevaalien valmistelutyöt. Toimintamenoja kasvatti koronapandemiasta johtuvat lisäjärjestelyt.

Keskusvaalilautakunta (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
VAALIT						
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	3 354	-3 354	0,00
TOIMINTAKULUT	-7 760	-8 000	-15 760	-16 778	1 018	106,46
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-7 760	-8 000	-15 760	-13 424	-2 336	85,18
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-7 760	-8 000	-15 760	-13 424	-2 336	85,18

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tilintarkastus

Tavoitteet

Varsinaisen tilintarkastajan tarkastuspäiviä on vuodelle 2021 merkitty 10 päivää/vuosi. Tilintarkastaja toimii tarkastuslautakunnan sihteerinä.

Tavoitteiden toteutuminen

Tilintarkastajan tarkastuspäiviä, mukaan lukien tarkastuslautakunnan avustaminen sekä lautakunnan sihteerin tehtävät, kertyi 14 päivää vuonna 2021, kun huomioidaan tuntilaskutukset päiviksi muutettuina.

Tarkastuslautakunta (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
TILINTARKASTUS						
TOIMINTAKULUT	-14 455	0	-14 455	-11 892	-2 563	82,27
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-14 455	0	-14 455	-11 892	-2 563	82,27
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-14 455	0	-14 455	-11 892	-2 563	82,27

KUNNANHALLITUS

Keskushallinto

Keskushallinnon talousarvioon sisältyy valtuusto ja kunnanhallitus, asumispalvelut, maa- ja metsätilat, eräät avustukset, suhdetoiminta ja muu toiminta. Valtuuston ja kunnanhallituksen kokouspalkkiot on mitoitettu normaalien kokouskäytäntöjen mukaan.

Maa- ja metsätilat

Kaavin kunnan metsien vastuuhenkilönä toimii kunnanjohtaja. Kaavin kunnan talousmetsien hoito on ulkoistettu MHY:lle. Taajamametsien hakkuista ja hoidosta vastaa kunnaninsinööri. Kasvullista metsämaata on kaikkiaan noin 925 ha, joista lahjoitusmetsien osuus 120 ha. Metsätaloussuunnitelman mukainen hakkuumäärä kunnan talousmetsissä on noin 3888 m³/vuosi ja valtiokonttorin kautta lahjoituksena saatujen metsien osalta 505 m³/vuosi.

Tavoitteet

Puunmyyntitavoite on 180.000 euroa vuonna 2021.

Tavoitteiden toteutuminen

Puunmyyntituloja toteutui vuonna 2021 yli tavoitteen, yhteensä n. 222.000 euroa.

Asumispalvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Kaavin Vuokratalot Oy omistaa pääosan vuokra-asunnoista Kaavin kuntakonsernissa. Kaavin kunnan palkkalistoilla olevan toimistosihteerin työaikaresursseista kohdistetaan 50 % Kaavin Vuokratalot Oy:n asiakaspalvelu- ja toimistotehtäviin. Kunta perii yhtiöltä korvausta em. palkkaus-, toimistotila- ym. kuluista kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti.

Tavoitteet

Kaavin asumisen strategian mukaan tavoitteena on mm., kunnan/Kaavin Vuokratalot Oy:n vuokra-asuntojen tarjonnan vastaaminen kysyntää.

Tavoitteiden toteutuminen

Konsernitavoitteiden kohdassa tilinpäätöskirjan alkupuolella on selvitetty tarkemmin asuntotilannetta vuonna 2021. Joulukuussa 2021 Kirkkoharjuntien kiinteistö laitettiin kylmilleen vuonna 2022 suunnitellun purkamisen takia, ja asukkaat siirrettiin yhtiön muihin kohteisiin.

Tunnusluvut

	Mittari	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kunnan omistamat tai määräysvallassa olevat asunnot	Kpl	93	93	93
Asuntojen määrä 1000 asukasta kohden	Kpl	33	33	33

31.12.2021 Kaavin kunnan suorassa omistuksessa ei ole asumiskäytössä olevia asuntoja. Kaavin Vuokratalot Oy:n omistuksessa on 93 asuntoa, joista 6 (Kirkkoharjuntie 1) puretaan vuoden 2022 aikana.

Keskushallinto (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
KESKUSHALLINTO						
TOIMINTATUOTOT	230 000	0	230 000	275 495	-45 495	119,78
TOIMINTAKULUT	-381 210	0	-381 210	-344 425	-36 785	90,35
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-151 210	0	-151 210	-68 930	-82 280	45,59
Poistot ja arvonalentumiset	-1 400	0	-1 400	-1 404	4	100,31
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-152 610	0	-152 610	-70 335	-82 275	46,09

Henkilöstö 31.12.: kunnanjohtaja, toimistosihteeri 50 %

Hallinto- ja tukipalvelut**Palvelu/yleiskuvaus**

Hallinto- ja tukipalvelut toteuttavat osaltaan kunnan hyväksytyä strategiaa tuottamalla tukipalveluita kunnan eri palvelualueille.

Hallinto- ja tukipalvelut sisältävät toimisto- ja talouspalvelut sekä ateria- ja puhdistuspalvelut, valtuuston, kunnanhallituksen, tarkastuslautakunnan ja vaaliasioiden valmistelu- ja toimeenpanotehtävät sekä muut keskitetyt palvelut, mm. arkistotoimen ohjaaminen, kopiointi, ICT-tuki ja tarvikehankinnat. Lisäksi määrärahoihin sisältyy kunnallisverotuksen maksuosuus valtiolle.

Palkka- ja taloushallinnon palvelut on ostettu 1.1.2017 alkaen Monetra Pohjois-Savo Oy:ltä, joka on pääasiassa kuntien omistama tilitoimisto.

Toimisto- ja talouspalvelut

Toimisto- ja talouspalvelut tukevat johtamista ja talouden ohjausta sekä palvelutuotantoa tuottamalla toimialaansa kuuluvia sisäisiä asiantuntijapalveluja kustannustehokkaasti perustoimialojen kysynnän mukaan. Yksikkö vastaa myös valtuuston, kunnanhallituksen ja lautakuntien päätösten valmisteluun ja toimeenpanoon liittyvästä asiakirjahallinnosta sekä hoitaa eri osastojen päivittäistä asiakaspalvelua.

Tavoitteet tekstinä

Henkilöstön keskinäistä työnjakoa tullaan tarkastelemaan erityisesti vuoden 2021 aikana, johtuen henkilöstön eläköitymisistä. Tämä tulee näkymään myös henkilöstökuluissa, koska riittävän perehdytyksen vuoksi joudumme rekrytoimaan henkilöitä jo ennen aiemman henkilökunnan eläköitymisiä, jolloin palkkakustannusten osalta tulee päällekkäisyyksiä. Henkilöstön osaamista kehitetään kunnanviraston toimistohenkilöstön osalta niin, että eri toimialojen palvelut turvataan ja tehtäväkokonaisuuksia tarkastellaan niin, että henkilöstöresurssit riittävät eri tehtävien ja asiakaspalvelun hoitoon. Erityisesti pyritään tehostamaan sähköisten järjestelmien ja asiainnin käyttöä. Tehtävien muuttuessa ja monipuolistuessa henkilöstöä koulutetaan, valmennetaan ja järjestellään tehtäviä muutostarpeen mukaan.

Kelan asiakaspalvelua koskeva vuonna 2010 solmittu sopimus jatkuu. Tarve kunnan toimesta annettavaan asiakaspalveluun säilynyt, joskin palvelutarpeen määrä on laskenut. Palvelusta vastaavat palvelusihteerit.

Hallitusohjelman digitalisaation tavoitteiden mukaisesti kansalaisille ja yrityksille on tarjottava julkiset palvelut digitaalisessa muodossa vuoteen 2023 mennessä. Tämä tarkoittaa kunnille kasvavaa painetta investoida ja kehittää sähköisiä järjestelmiä ja toimintatapoja, jotka edesauttavat tiedolla johtamista sekä tarjoavat kuntalaisille uusia palveluita ja parantavat nykyisten palveluiden saavutettavuutta ja laatua. Kaavin kunnassa sähköinen asianhallintajärjestelmä tullaan käyttöönottamaan vuoden 2021 aikana. Sähköisellä järjestelmällä vastataan osaltaan kunnille asetettuihin asiankäsittelyä koskeviin velvoitteisiin, jotka edellyttävät sähköistä asian- ja tiedonhallintaa. Kunnan digitalisaatiota koskevat kehittämiskohteet koordinoidaan keskitetysti toimistopalveluissa.

Tavoitteiden toteutuminen

Vuosi 2021 oli perehdytyksen ja kehittämisen vuosi toimistopalveluiden henkilöstön vaihtuessa pääosin eläköitymisten myötä. Henkilöstövaihdoksien yhteydessä tehtäväalueet kartoitettiin uudelleen toimialojen palveluiden muutostarpeita vastaavaksi. Tiedonohjaussuunnitelman päivitystyö käynnistettiin, mutta pääasiallinen projekti sähköisen asianhallintajärjestelmän käyttöönottoon siirtyy vuodelle 2022 henkilöstöressurssien kohdentamisen vuoksi.

Kelan asiointipisteen asiakaskäyntien määrä on edelleen vähentynyt merkittävästi, ja tämä voi aiheuttaa palvelutarjontaan tarkastelupaineita Kelan taholta.

Alkuvuodesta 2021 käyttöönotettiin sähköinen Kuntarekry -järjestelmä sekä Webropol -sovellus, joka mahdollistaa monipuolisten sähköisten lomake- ja kyselypohjien käytön. Talous- ja henkilöstöhallinnon kirjanpito- ja palvelut on ostettu Monetra Pohjois-Savo Oy:ltä sekä ICT-palvelut Datagroup Oy:ltä.

Toimisto- ja talouspalveluiden menot toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Ateria- ja puhdistuspalvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Kaavin kunnan ateriapalveluyksikkö tuottaa ulkoisille ja sisäisille asiakkaille lakisääteiset ruokapalvelut keskitetysti kunnan omana toimintana.

Ateriapalvelun arvot ovat terveellisyys, osaaminen ja taloudellisuus. Noudattamalla eri asiakasryhmien ravintosuosituksia ateriapalvelu edistää kansanterveyttä.

Tavoitteena on tuottaa mahdollisimman laadukasta ateriapalvelua kustannustehokkaasti. Lasten ja nuorten ateriat tarjotaan kasvatuksellinen ja terveellinen näkökulma huomioiden niin päiväkodissa kuin kouluissakin. Ikäihmiset saavat ateriapalvelun tarpeiden mukaan ja asiakaslähtöisestä näkökulmasta.

Toiminnan tavoitteet

Toiminnassa etusijalla ovat asiakaskeskeisyys, asiakkaiden tarpeet ja taloudellisuus. Palvelukäyttäytymistä seurataan taloudellisuuden ohella. Tavoitteina on ylläpitää laadukkaita ateriapalveluita asiakaslähtöisesti, panostaa asiakaspalvelun laatuun sekä samalla vaikuttaa kuntalaisten terveyttä edistäviin ruokailutottumuksiin.

Kaavin kunnan puhdistuspalvelujen peruslähtökohtana ovat tilojen käyttäjien tarpeet, toimivuus ja taloudellisuus. Puhdistuspalveluiden tavoitteena on huolehtia tilojen puhtaudesta ja viihtyisyydestä ja näin edesauttaa asiakkaan toiminnan sujuvuutta.

Tavoitteiden toteutuminen

Ateriapalveluissa käyttöön otettiin uusi Jamix -ruokatuotanto-, ateriatilaus- ja varasto-ohjelma sekä Jamix Menu -ruokalistan julkaisupalvelu.

Ateriatuotanto muuttui olennaisesti tammikuussa toteutuneen tehostetun palveluasumisen liikkeenluovutuksen myötä. Ruokahuollon sisäiset aterianmaksutuotot vähenivät n. 150.000 euroa edellisvuodesta, kun vastaavasti toimintakuluissa laskua oli n. 120.000 euroa. Elintarvikemenot alittuivat talousarvioon nähden n. 37.000 euroa aterioiden kokonaismäärän pienennyttä.

Puhdistuspalveluiden toiminta pystyi vastaamaan joustavasti ja muuntautumiskykyisesti kunnan erilaisiin äkillisiin tarpeisiin. Olennaisimmat muutokset kohdistuivat palvelukeskus - kiinteistön käyttötarvemuutoksesta vanhuksien hoivakodista lasten päiväkotitoimintaan. Puhdistuspalvelujen toimintakulut toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Hallinto- ja tukipalvelut (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
HALLINTO- JA TUKIPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	1 365 600	0	1 365 600	1 272 533	93 067	93,18
TOIMINTAKULUT	-1 671 550	0	-1 671 550	-1 546 549	-125 001	92,52
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-305 950	0	-305 950	-274 016	-31 934	89,56
Poistot ja arvonalentumiset	-7 700	0	-7 700	-7 688	-12	99,85
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-313 650	0	-313 650	-281 705	-31 945	89,82

Henkilöstö 31.12.: hallintojohtaja, hallintokoordinaattori, 3 palvelusihteeriä; *ateria- ja puhdistuspalvelut:* ruokapalveluesimies, 5 ruokapalvelu-/ravitsemustyöntekijää, siivoustyönohjaaja, 2 siivooja-ruokapalvelutyöntekijä, ravitsemustyöntekijä-siivooja, 2 siivoojaa

Elinkeino- ja kehityspalvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Kunnan elinkeinotoimi toteuttaa kuntastrategian linjauksia ja tavoitteita elinkeinoelämän osalta. Kunnanhallituksen perustaman elinvoimatoimikunnan keskeinen tehtävä on, yhdessä kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan kanssa, edistää Kaavin kunnan elinvoimaa, vetovoimaisuutta ja kilpailukykyä.

Tavoitteet ja toteutuminen

Elinkeinopalvelut

- kunnalla on tarjottavanaan eri tarkoituksiin sopivia teollisuustontteja
- matkailu huomioidaan maankäytön suunnittelussa
- työllisyysaste pyritään ylläpitämään vähintään nykytasolla
- yrittäjä- ja yritysysteistyön hyvä ylläpito
- tuetaan entisten yleisötapahtumien kehittämistä ja uusien tuottamista
- ylläpidetään yritysneuvonnan hyvää tasoa mm. laadukkaiden kumppanuuksien kautta
- kunnan tyhjien toimitilojen markkinointi.

Yritysneuvonnan ensikontakti on kunnanjohtaja, joka neuvoo ja ohjaa tarvittaessa kumppaneiden palveluihin. Kaavin kunnanhallitus on vuonna 2021 sitoutunut pyytämään tarjouksen Kuopion seudun uusyrityskeskukselta ja mahdollisesti käynnistämään aloittavan yrittäjän neuvontapalvelut Kaavin kunnassa.

Kumppanit

- ELY-keskus
- Finnvera
- Kehittämisyhdistys Kalakukko ry
  - Kaavin kunta osallistuu Leader ohjelmaan ohjelmakaudella 2021-2027 Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n toiminta-alueessa. Kaavin Leader -rahoitusosuus 3,70 euroa/asukas. Kalakukko ry rahoittaa erilaisia pienimuotoisia maaseudun kehittämishankkeita sekä pieniä maaseutuyrityksiä näiden erilaisissa investointi- ja kehittämishankkeissa.
- Sydän-Savon maaseutupalvelut
- Omistajanvaihdospalvelu Pohjois-Savossa (jatko tulossa)
- Kuopion seudun uusyrityskeskuksen hankkeet
- Business Finland - yritysten kansainvälistymispalvelut
- Tuusniemen Teollisuus Oy
- Savonia-ammattikorkeakoulu
- Yrittäjä Alakoulu -oppimiskokonaisuus

Kaavin kunnan elinkeinojen kehittämistoimet 2021

Matkailu ja kaupan ala

- Kaavin Kuhinat -kesätapahtuman koordinointi (korona-varaus)
- Mahdollinen rantatapahtuma kesämökkiläisille yhteistyössä paikallisen yhdistyksen kanssa
- Nettisivujen ja esitteiden päivitys
- Kaavin markkinoiden ja kesätoripäivien järjestämisen koordinointi (kevät-, kesä ja syysmarkkinat)
- Kauppakylä Kaavi –yhteistyö
- Kaavi-Blues (ehdollinen)

Kuavin Kuhinat -kesätapahtumien, mökkiläisille suunnatun rantatapahtuman ja kevätmarkkinoiden järjestäminen ei ollut mahdollista koronapandemiasta johtuen ja fyysisten tapaamisten järjestäminen oli muutoinkin rajallista. Nettisivujen päivitys siirtyy vuoden 2022 puolelle, sillä eläköitymisten seurauksena uuden henkilöstön perehdytystyö ja tehtäväkuvamuutokset ovat vaatineet aikaa. Esitteiden päivitystä, kesätoripäivät ja Kaavi Kantri & Blues -tapahtuma on toteutettu sekä jatkettu kauppakylä Kaavin yhteistyötä.

Nuorten tietoisuus kotikunnan yrityksistä

- Yläasteikäisten nuorten vuosittaiset vierailut kaavilaisiin yrityksiin yhteistyössä yläkoulun opo:n kanssa. Panostus positiivisen muistijäljen jättämiseen oman kotikunnan työmahdollisuuksien suhteen.

Tavoite ei toteutunut. Vaihtoehtoiseksi tavaksi tuoda kaavilaisia yrityksiä yläasteikäisten kaavilaisen tietoisuuteen ja toteuttaa luennot Työtä Ideasta -hankkeen avulla hankekoordinaattorin toimesta.

Rakennuspaikkojen markkinointi

- Kaavin kunnan omien myytävien kiinteistöjen sivuston ylläpito (www.kiinteistot.kaavi.fi) ja aktiivinen ilmoittelu sanomalehdissä.
- Kunnan vapaita tontteja ja toimitiloja markkinoidaan aktiivisesti yrityskäyttöön ja erityisesti yritysten työntekijöille.
- Ranta-alueiden omakotitalotonttien opasteiden ylläpito
- Osallistutaan Rakenna ja Asu -messuille Kuopiossa (korona -varaus)

Kaavin kunnan kiinteistöjen aktiivinen markkinointi on toteutunut, sekä ranta-alueiden omakotitalotonttien opasteiden ylläpito. Rakenna ja Asu -messuille osallistuminen ei toteutunut koronapandemiasta johtuen.

Maatilat ja maaseutuyritykset

- Ostetaan 0,1 htv, työpanos Sydän-Savon maaseutupalveluilta (Siilinjärven kunnan tuottama). Vuonna 2020 Sydän-Savon Maaseutupalvelu aktivoi maatilatalousyrityksiä kehittämistoimissa ja maaseututoimijoita toimintaympäristön kehittämisessä.

Toteutunut.

Toimivat yritykset

- Aktiivinen tiedottaminen eri toimijoiden järjestämistä koulutuksista
- Tilannetiedottaminen yritysrahoitusmahdollisuuksista
- Aamukahvien pito, toimitusjohtajatapaamiset ja yritysvierailut (kunnanjohtaja)

Yritysten tiedottaminen eri toimijoiden järjestämistä koulutuksista ja tilannetiedottaminen yritysrahoitusmahdollisuuksista on toteutunut. Toimitusjohtajatapaamiset ja yritysvierailut eivät toteutuneet koronapandemiasta johtuen.

Työllisyys

Työtä ideasta –hankkeessa (Kaavi100-hankkeen jatko) idea-aihiot jalostetaan pidemmälle, jotta ne ovat kunnolla esiteltävissä laajemmalle joukolle yrityksiä. Hankealue laajennetaan käsittämään Tuusniemen kunta ja Savonia-ammattikorkeakoulun asiakkaat.

- Yhdyshenkilöitä tiedotetaan esitetyistä ideoista sekä niihin liittyvistä projektipäällikön ja idean esittäjän alustavasti harkitsemista kehittämistoimista.
- Projekti tiedottaa eri rahoitusmahdollisuuksista.
- Projekti hyödyntää innovaatioasetelirahoitusta, jolla pääasiassa pyritään idean suojaukseen niin, että keksintöä voi vapaasti esitellä.
- Yhdyshenkilötiimi kokoontuu säännöllisesti pohtimaan esitettyjen ideoiden kaupallistamista.
- Yhdyshenkilöt esittelevät omassa kunnassaan/toimialueellaan esiin tulleita ideoita parhaaksi katsomilleen yrityksille.

Työtä ideasta -hankkeen vuodelle 2021 asetetut tavoitteet ovat pääsääntöisesti toteutuneet. Hanke jatkuu 30.6.2023 saakka uuden hankekoordinaattorin voimin. Hankkeen toimintaan liittyvä ohjausryhmä ja hankeryhmä kokoontuvat aktiivisesti.

Tuetaan muutoin työttömien työllistymistä - työtä juurrutetaan:

- Piilotyöpaikkojen kartoitus
- Järjestetään tiedotus- ja koulutustilaisuuksia sekä kurssitoimintaa ja ammattitaidon päivitystä yhteistyötahoina eri oppilaitokset
- Kesto: syksy 2020 - kevät 2023

Tavoitteet ovat toteutuneet pääsääntöisesti ja piilotyöpaikkoja kartoitetaan rajapinnalla toisen Tuumasta Toimeen -hankkeen kanssa. Koronasta johtuen koulutustilaisuuksien järjestäminen on ollut vähäisempää. Hankkeet ovat jatkuneet vuoden 2021 aikana. Työttömien työnhakijoiden määrä vuoden 2021 aikana väheni Kaavilla 26 %.

Elinkeino- ja kehityspalvelut (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
ELINKEINO- JA KEHITYSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	72 900	0	72 900	57 771	15 129	79,25
TOIMINTAKULUT	-147 400	0	-147 400	-117 047	-30 353	79,41
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-74 500	0	-74 500	-59 276	-15 224	79,57
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-74 500	0	-74 500	-59 276	-15 224	79,57

Henkilöstö 31.12.: toimistosihteeri (50 %), määräaikainen projektikoordinaattori

Maaseututoimi

Palvelu/yleiskuvaus

Vuoden 2012 alusta maaseutupalvelut on ostettu Siilinjärven kunnalta, joka hallinnoi Sydän-Savon maaseutupalvelua. Kyseessä on 14 kunnan/kaupungin yhteistoiminta-alue maaseutuhallinnon järjestämiseksi. Sopimuksessa mainittu tehtäväalue on maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa annetun lain mukaisten tehtävien, maaseutuelinkeinojen ja maaseudun toimintaympäristön kehittämistehtävien sekä kuntien muiden maaseututoimen hallinto- ja kehittämistehtävien hoito.

Maaseututoimi sisältää maksusuuden Siilinjärven kunnalle.

Maaseututoimi (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
MAASEUTUTOIMI						
TOIMINTAKULUT	-41 400	0	-41 400	-55 509	14 109	134,08
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-41 400	0	-41 400	-55 509	14 109	134,08
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-41 400	0	-41 400	-55 509	14 109	134,08

PERUSTURVALAUTAKUNTA

Sosiaalipalvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Sosiaalihuollon ja terveystalvelujen järjestäminen asukkailleen on kunnan lakisääteinen tehtävä. Monipuolisilla sosiaali- ja terveystalveluilla turvataan asukkaille hyvinvoinnin, terveyden ja toimeentulon edellytykset. Sosiaalitalveluina kuntalaisille järjestetään ensisijaisesti lakisääteiset talvelut. Kaavin kunnan perusturvalautakunta vastaa sosiaalihuollon ja -talvelujen järjestämisvastuusta Kaavin kunnassa.

Perusterveydenhuollon talvelut tuottaa Kysteri- liikelaitos. Erikoissairaanhoidon talvelut tuottaa Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri ja erityishuollontalvelut ostetaan pääasiassa Vaalijalan erityishuoltopiirin kuntayhtymästä.

Sosiaalitoimen hallinto

Palvelu-/yleiskuvaus

Perusturvalautakunta päättää sosiaalihuollon suunnittelusta ja toimeenpanosta siltä osin, kuin tehtävää ei ole siirretty viranhaltijoille. Lisäksi perusturvalautakunta päättää talvelujen toteuttamistavoista ja niiden linjauksista.

Perusturvalautakunnan tarvitsemista hallintotalvelujen tuottamisesta vastaa hallinto-osasto. Perusturvalautakunnan esittelijänä toimii sosiaalijohtaja.

Hallinnon tavoitteet tekstinä

- sosiaalitoimen talvelut tuotetaan lähitalveluina Kaavilla
- kiireellisissä tilanteissa ajan sosiaalitoimistoon saa saman tai seuraavan päivän aikana.

Tavoitteiden toteutuminen

Sosiaalitoimen talvelut on tuotettu lähitalveluina. Resurssivajeesta johtuen asiakasasioiden hoito on ollut ruuhkautunutta vuoden 2021 aikana. Asiakkaiden yhteydenottopyyntöihin ei ole pystytty vastaamaan tavoitteen mukaisena aikana.

Sosiaalityö

Palvelu-/yleiskuvaus

Sosiaalityö on sosiaalityön ammattihenkilöiden suorittamaa yksilöiden, perheiden, ryhmien sekä yhteisöjen sosiaalisten ongelmien tilannearviointia ja ratkaisuprosesseihin perustuvaa muutostyötä. Sosiaalityö sisältää talveluohjauksen, täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen, työmarkkinatuen kuntaosuuden, mielenterveys- ja päihdetyön sekä kuntouttavan työtoiminnan. Perustoimeentulotuen käsittelee Kansaneläkelaitos. Virka-aikaisen ja virka-aikaisen ulkopuolisen sosiaalipäivystyksen tuottaa Kuopion kaupunki.

Sosiaalityön tavoitteet tekstinä

- syrjäytymisen ehkäisyä jatketaan varhaisella puuttumisella ja talveluohjauksella
- työttömiä aktivoidaan opiskeluun ja työhön työllisyys Hankkeen avulla
- minimoidaan sosiaalisten ongelmien vaikutukset asiakkaiden elämässä.

Talouden ja toiminnan seuranta ja vaikuttavuutta arvioidaan mm. seuraavia asioilla

- talousarviomäärärahan riittävyys
- vertailu alueen kuntien vastaaviin kustannuksiin
- asiakaspalautteen yleisarvosanatavoite; hyvä 3 (asteikko; huono 1 – erinomainen 5).

Tavoitteiden toteutuminen

Varsinkin alkuvuoteen 2021 painottunut merkittävä henkilöstön resurssivaje ei mahdollistanut toivotulla tavalla varhaisen puuttumisen toteutumista, vaan työ painottui korjaavaan työhön. Tuumasta toimeen -hankkeessa oli alkuvuonna työntekijävaihtuvuutta, mutta loppukesästä 2021 hankkeeseen saatiin työntekijät, jotka ovat alkaneet kehittää työllisyyteen liittyviä toimintoja. Hanke jatkuu vuoteen 2023 saakka. Työttömien asiakkaiden tilanteet on kartoitettu ja jokaiselle on tehty yksilöllisiä suunnitelmia työn tai opiskelun mahdollistamiseksi.

Asiakaspalautteita ei kerätty vuonna 2021.

Toimeentulotuen tavoitteet tekstinä

- toimeentulotuki myönnetään lainsäädännön määrittämänä viimesijaisena taloudellisena tukena
- toimeentulotukihakemukset käsitellään seitsemän arkipäivän aikana
- talousarviomäärärahan riittävyys.

Tavoitteiden toteutuminen

Kunta myöntää täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen. Toimeentulotukea on myönnetty viimesijaisena taloudellisena tukena. Asiakkaiden kanssa on kartoitettu ensin muiden mahdollisten tukien saamisen edellytykset ja tuettu asiakkaita etuuksien hakemisessa. Toimeentulotukihakemukset on pääsääntöisesti käsitelty seitsemän arkipäivän aikana.

Täydentävän ja ennaltaehkäisevän toimeentulotuen kustannukset ovat olleet maltilliset. Täydentävää toimeentulotukea myönnettiin n. 13.100 euroa (vuonna 2020 yhteensä n. 16.100 euroa). Täydentävää toimeentulotukea on myönnetty suhteellisesti ennaltaehkäisevää huomattavasti enemmän.

Tunnusluvut

Täydentävän ja ennaltaehkäisevän toimeentulotuen menot	TP 2020	TA 2021	TP 2021
€/brutto	16.074	20.000	13.308

Työmarkkinatuen kuntaosuuden tavoitteet tekstinä

- pitkäaikaistyöttömien aktivointi työhön, opiskeluun tai kuntouttavaan työtoimintaan
- pitkäaikaistyöttömien elämänhallinnan edistäminen ja motivointi.
- Tuumasta toimeen -työllisyysshanke keskittyy työllistymisen mahdollisuuksien parantamiseen ja edistämiseen eri asiakasryhmissä moniammatillisen henkilökohtaisen valmennuksen keinoin. Hankkeen yhtenä tavoitteena on työmarkkinatuen kuntaosuuden pienentäminen.

Tavoitteiden toteutuminen

Työmarkkinatuen kuntaosuuksia ei ole saatu laskemaan toivottavalla tavalla. Tuumasta toimeen -hanke pystyi käynnistymään tehokkaasti vasta alkusyksystä työntekijöiden vaihtuvuuden vuoksi. Asiakkaita on osallistunut toimintaan Tuumasta toimeen -hankkeelle suunnitellut määrät. Pitkäaikaistyöttömille on tehty suunnitelmia elämänhallinnan ja työllisyysasioiden tueksi. Palvelutarpeen arvioiteja on tehty vähän. Nuoria on saatu innostumaan opiskelusta. Opinnollistamisen kehittäminen on käynnistynyt. Eläke- ja työkyky selvittelyjä on tehty.

Tunnusluvut

Työmarkkinatuen kuntaosuuden menot*	TP 2020	TA 2021	TP 2021
asiakkaat/kk	43	30	35
€/kunnan asukas/brutto	89,31	51,84	79,12

*Kelalle maksettava osuus

Kuntouttavan työtoiminnan tavoitteet tekstinä

- pyrkimys lisätä asiakkaan elämänhallintaa
- avata pitkään työttöminä olleille väylä työhön tai työvoimahallinnon ensisijaisiin työllistymistä edistäviin toimenpiteisiin
- työpajatoimintaa monipuolistetaan tilavassa työpajassa.

Tavoitteiden toteutuminen

Kuntouttavan työtoiminnan toimintoja on kehitetty, mm. naisille on järjestetty lisää toimintaa. Toimintoja on järjestetty sekä Tuumasta toimeen -hankkeen että työpajan tiloissa. Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat on kohdattu yksilöinä ja heille on järjestetty heidän tarvitsemaansa tukea yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Palvelutarpeen arvioiteja ei ole tehty. Työpajalla ohjaaja on käynyt asiakkaiden kanssa heidän elämänhallintaansa tukevia keskusteluja ja ohjannut palvelujen piiriin aina tarvittaessa. Pulmana on ollut asiakkaiden jääminen pitkäksi aikaa kuntouttavaan työtoimintaan mm. sopivien työpaikkojen ja toimintamahdollisuuksien puuttuessa, vajaakuntoisuuden estäessä työllistymisen sekä pitkien työ- ja opiskelumatkojen vuoksi.

Mielenterveys- ja päihdetyön tavoitteet tekstinä

- mielenterveys ja päihdetyö keskittyy työskentelyyn pitkäaikaissairaiden kanssa
- kerran viikossa järjestettävä mielenterveystyöntekijöiden päivätoiminta tukee mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden osallisuutta
- mielenterveystyön jalkautuvaan työhön panostetaan henkilöstöresurssia lisäämällä.

Tavoitteiden toteutuminen

Mielenterveystyössä on keskitytty pitkäaikaissairaiden tukemiseen ja mielenterveystyöntekijöille järjestettiin useita erilaisia ryhmiä. Päihdeasiakkaille ei ole järjestetty ryhmiä eikä sosiaalista kuntoutumista, päihdetyön kehittämisen ollessa kehitteillä. Mielenterveyden tukihenkilöt toimivat vuoden aikana ryhmätoiminnoissa ja tukivat asiakkaita yksilöohjauksen keinoin. Laadullisesti ja rakenteellisesti mielenterveys- ja päihdetyö vaatii kehittämistä.

Tunnusluvut

Mielenterveys- ja päihdetyön menot	TP 2020	TA 2021	TP 2021
€/kunnan asukas/brutto*	164,36	177,95	156.14

*sisältää mtt- ja päihdeongelmaisten perhehoidon ja asumispalvelut

Vanhusten palvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Jokaisella 75-vuotiaalla kuntalaisella on oikeus palvelujen tarpeen arviointiin seitsemän arkipäivän sisällä palvelutarpeen ilmoittamisesta. Palvelutarpeen arviointi, SAS-ryhmän toiminta ja yhteistyö perusterveydenhuollon kanssa ovat oleellisia rakenteellisia muutoksia kustannusten kasvun hillitsemiseksi. Ikäihmisen kotona asuminen pyritään mahdollistamaan kotihoidon ja kotisairaanhoidon eri tukipalvelujen avulla.

Omaishoidon tuen piirissä on yli 30 kuntalaista. Omaishoidon tuki ja perhehoito ovat vaihtoehto asiakkaan tarvitsemalle palveluasumiselle. Kaavin kunta tarjoaa palveluasumista ikäihmisille ja erityisryhmille neljässä vuokratilassa. Tuetussa palveluasumisessa palveluasunnoissa asuu noin 30 asiakasta. Kaavin kunta myöntää tehostettua palveluasumista tarvitseville palvelusetelin.

Vanhustyön tavoitteet tekstinä

- vanhustyössä jatketaan kotihoidon kehittämistä
- toimintakykymittarin käytön vakiinnuttaminen palvelutarpeen arvioinnissa ja hoito- ja palvelusuunnitelman laadinnan yhteydessä tukee asiakkaan palveluiden suunnittelua
- kotihoidon palvelujen järjestämisessä hyödynnetään entistä enemmän teknologiaa kuten virtuaalipotilaita ja lääkejakelua
- tehostettu palveluasuminen tuotetaan pääosin palvelusetelillä.
- Kahdeksan kuukautta kestävässä Virtaa virtuaalisesti -pilottiluontoisessa hankkeessa kokeillaan ikääntyneiden, kehitysvammaisten ja mielenterveyskuntoutujien etäviriketoiminnan kehittämistä sekä luodaan valmiudet kotihoidon mobiiliin käytölle.

Tavoitteiden toteutuminen

Toimintakykymittari on otettu kattavasti käyttöön toimintakyvyn ja palveluiden tarpeen arvioinnissa. Virtuaaliviriketoiminta on käynnistynyt ja lisää asiakkaita mahtuu mukaan toimintaan. Virtaa virtuaalisesti -hankkeesta saatiin eväitä virtuaalitoiminnan kehittämiseen.

Kotihoidossa siirryttiin syksyllä 2021 lääkkeiden annosjakeluun. Kotihoidon reittioptimointi otettiin käyttöön, mutta sen vaikutukset toiminnan tehostumiseen eivät vielä näkyneet käytännössä. Kauppakassipalvelun siirtoa suunniteltiin loppuvuodesta paikallisille yrittäjille siirron toteutumisen tapahtuessa vuoden 2022 alussa.

Vanhusten tehostetun palveluasumisen liikkeenluovutus Attendo Oy:n kanssa toteutui tammikuussa 2021.

Tunnusluvut

Vanhusten palvelut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Nettomenot /€ /kunnan asukas	1.360	1.334	1.467

Talousarviomäärärahan riittävyys. Asiakasmäärien ja kustannusten seuranta ja vertailu.

Kehitysvammaisten palvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Kehitysvammaisella henkilöllä on subjektiivinen oikeus kunnan järjestämiin erityishuollon palveluihin. Kaavin kunta järjestää omana toimintana kehitysvammaisille henkilöille työ- ja päivätoimintaa 1–4 päivänä viikossa sekä avohuollon ohjauksen palveluja. Kehitysvammaisilla on käytettävissä vammaispalvelulain mukaiset palvelut. Kunnassa asuvia kehitysvammaisia tuetaan itsenäisessä asumisessa. Kuntouttavat laitospalvelujaksot, erityisen vaativat erityishuollon palvelut ja polikliiniset palvelut ostetaan Vaalijalan erityishuollon kuntayhtymästä.

Kehitysvammahuollon tavoitteet tekstinä

- henkilöstön osaamisen hyödyntäminen laajasti kehitysvammaisten palveluissa
- kehitysvammaisten avotyötoiminnan ylläpitäminen.

Tavoitteiden toteutuminen

Kehitysvammaisten palveluita ei ole kehitetty laajemmalti henkilöstöyhteistyönä. Avopalveluita ei ole pystytty kehittämään, asiakkaita on runsaasti asumispalveluissa oman kunnan ulkopuolella, mikä on lisännyt kustannuksia. Kehitysvammaisten avotyötoiminnassa ei ole ollut asiakkaita.

Tunnusluvut

Kehitysvammaisten palvelut, yht.	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Asiakkaita	27	27	21
Bruttomenot/€/kunnan asukas	447,12	395,64	498.88

Talousarviomäärärahan riittävyys. Asiakasmäärien ja kustannusten seuranta ja - vertailu.

Vaikeavammaisten palvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Vammaispalvelulain mukaan kunnan on huolehdittava vammaisille tarkoitettujen palvelujen ja tukitoimintojen järjestämisestä sisällöltään ja laajuudeltaan kunnassa esiintyvää tarvetta vastaavasti.

Vaikeavammaisten palvelujen tavoitteet tekstinä

- vaikeavammaisten lakisääteisten palveluiden järjestäminen oikeudenmukaisuuden ja tasa-arvon vuoksi
- vaikeavammaisten kotona selviytymistä tuetaan esimerkiksi asunnon muutostöiden, kuljetuspalvelun ja henkilökohtaisen avun turvin, kun se on tarkoituksenmukaista.

Tavoitteiden toteutuminen

Lakisääteiset palvelut on järjestetty. Myös harkinnanvaraisia palveluita on myönnetty, mutta myöntökriteereitä on tarkasteltava tasapuolisuuden vuoksi. Vaikeavammaisille on järjestetty tarpeen mukaisia asunnon muutostöitä ja kuljetuspalveluita. Henkilökohtaisten avustajien rekrytoinnissa on ollut suuria haasteita ja resurssi on täytetty ostopalveluna.

Tunnusluvut

Vaikeavammaisten palvelut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
*Bruttomenot/ €/kunnan asukas	112,21	123,70	184.76

*sis. palveluasumisen

Lasten ja nuorten palvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Lasten ja nuorten kasvun, kehityksen ja hyvinvoinnin turvaaminen on keskeistä. Sijaishuolto on viimesijainen ratkaisu, kun lapsen etu tätä vaatii. Lastenvalvojan työhön sisältyy laissa säädettyjen tehtävien toteuttaminen eli isyyden selvittäminen sekä huolto- tapaamis- ja elatussopimusten vahvistaminen.

Lastensuojelun tavoitteet tekstinä

- lastensuojeluasiakkuuksien painotus on ennaltaehkäisyssä ja varhaisessa puuttumisessa mm. perhetyön ja kasvatus- ja perheneuvolapalvelun keinoin
- lastensuojelun sijaishuolto toteutetaan perhehoidossa silloin, kun se on mahdollista
- Kaavi on mukana Pohjois-Savon lastensuojelun kehittämissyksikön ohjausryhmässä.

Tavoitteiden toteutuminen

Lastensuojeluasiakkuuksia on sosiaalihuoltolain mukaisiin asiakkuuksiin verrattuna paljon, painopiste on ollut korjaavissa palveluissa. Loppukesästä 2021 työskentelyn aloitti lapsiperheiden kotipalvelutyöntekijä, mutta kysyntää palvelulle oli vähän. Perheneuvolassa on ollut runsaasti asiakkaita. Loppukesästä alkaen kunnassa oli kaksi omaa perhetyöntekijää, minkä tavoitteena oli siirtää perhetyön työskentelyä omaksi toiminnaksi ostopalvelujen sijaan. Avohuollon ostopalvelukustannukset olivat erityisen suuret. Kaavilla on suhteellisen vähän sijoitettuja lapsia. Perhehoidon mahdollisuuksia ei ole vielä riittävästi kartoitettu. Kaavi kunta on osallistunut Pohjois-Savon lastensuojelun kehittämissyksikön ohjausryhmään.

Lasten ja nuorten palvelujen menot olivat noin 1,58 milj. euroa vuonna 2021 (v. 2020 1,05 milj. euroa).

Tunnusluvut

Lastensuojelu ja perhetyö	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Avohuollon tukitoimet	28	alle 10	54
Sijaishuolto	8	alle 10	5
Jälkihuoltoon oikeutettuja	8	alle 10	11
Bruttomenot/€/kunnan asukas	347,80	320,64	569,03

Sosiaalipalvelut (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
SOSIAALIPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	984 100	0	984 100	760 025	224 075	77,23
TOIMINTAKULUT	-8 209 640	-740 000	-8 949 640	-9 292 212	342 572	103,83
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-7 225 540	-740 000	-7 965 540	-8 532 187	566 647	107,11
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-7 225 540	-740 000	-7 965 540	-8 532 187	566 647	107,11

Henkilöstö 31.12.:

- hallinto, sosiaalityö, mielenterveystyö, lastensuojelu, yksilövalmennus, työpaja	15
vanhustyöt	34
- vammaisten päivähoido, henkilökohtaiset avustajat	4

Yhteensä 53, joista vakinaisia 40 henkilöä, määräaikaisia 13 henkilöä (sijaiset ei mukana).

Terveydenhuolto**Palvelu-/yleiskuvaus**

Kaavin kunta järjestää perusterveydenhuollon palvelut Kysteri -liikelaitoksen kautta. Kaavilla on terveyskeskus, jossa lääkärin vastaanotto on arkipäivisin. Kaavilla toimii vuodeosasto. Kaavin kunta on mukana ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta- alueessa, jossa isäntäkuntana toimii Siilinjärvi. Erikoissairaanhoidon tuottaa Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri.

Terveydenhuollon menojen toteutuminen

Pandemian aiheuttamat supistukset terveydenhuollon toiminnassa olivat merkittävänä syynä terveydenhuollon kustannusten arvioitua pienempään toteumaan. Loppuvuodesta toteutettiin määrärahasiirto erikoissairaanhoidosta sosiaalipalveluihin. Pääasiallisena syynä siirrolle oli lastensuojelun avohuollon ostopalvelukustannukset.

Perusterveydenhuollon talousarvion toteuma Kysterin osalta oli 3,3 milj. euroa, palautusta tuli n. 344.000 euroa. Vuonna 2020 perusterveyshuollon toteuma oli 3,5 milj. euroa. Erikoissairaanhoido ilman eläkemenoperusteisia KuEL-maksuja oli n. 4,4 milj. euroa, joka on likimain edellisvuotta vastaava. Palautusta laskutettuihin maksuosuuksiin tuli n. 69.000 euroa ja alitusta alkuperäiseen talousarvioon nähden 1,05 milj. euroa. Ympäristöterveydenhuolto toteutui likimain budjetin mukaan, n. 130.000 euroa. Siilinjärven kunnalle maksettiin n. 97.000 euroa, joka vastaa myös edellisvuoden maksuosuuden suuruutta.

Kokonaisuutena terveydenhuollon menot vuonna 2021 laskivat edellisvuoden tasosta. Alitusta muutettuun talousarvioon nähden muodostui 960.000 euroa.

Terveydenhuolto (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
TERVEYDENHUOLTO						
TOIMINTAKULUT	-9 641 300	700 000	-8 941 300	-7 982 297	-959 003	89,27
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-9 641 300	700 000	-8 941 300	-7 982 297	-959 003	89,27
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-9 641 300	700 000	-8 941 300	-7 982 297	-959 003	89,27

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistystoimen hallinto

Tavoitteet

Hallintosäännön mukaisesti sivistystoimen osastopäällikkönä ja lautakunnan esittelijänä toimii hallinto- ja sivistystoimenjohtaja. Opetustoimen vastuuesimies on rehtori ja varhaiskasvatuksen vastuuesimies on hallinto- ja sivistystoimenjohtaja. Kansalaisopisto ja kirjasto toimivat Kuopion kaupungin hallinnoimina.

Tavoitteiden toteutuminen

Hallinto- ja sivistystoimenjohtaja on toiminut hallintosäännön mukaisesti varhaiskasvatuksen vastuuesimiehenä sekä sivistystoimen osastopäällikkönä, ja rehtori on vastannut opetustoimen operatiivisesta johtamisesta. Kansalaisopiston ja kirjaston toiminnot ovat jatkuneet ennallaan.

Sivistystoimen hallinto (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
SIVISTYSTOIMEN HALLINTO						
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	1 110	-1 110	0,00
TOIMINTAKULUT	-81 350	0	-81 350	-68 410	-12 940	84,09
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-81 350	0	-81 350	-67 300	-14 050	82,73
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-81 350	0	-81 350	-67 300	-14 050	82,73

Lasten päivähoito

Palvelu-/yleiskuvaus

Alle kouluikäisillä lapsilla on subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen. Vanhemmilla on oikeus saada lapselleen kunnallinen hoitopaikka, kunnan valvoma yksityinen hoitopaikka tai valita Kelan myöntämä kotihoidontuki. Varhaiskasvatusta järjestetään valtakunnallisten perusteiden pohjalta laaditun kunnan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Toiminnassa ja toimintaa suunniteltaessa huomioidaan ja ennakoidaan varhaiskasvatusta koskevat valtakunnalliset muutokset.

Varhaiskasvatus tarjoaa yhteistyössä perheiden kanssa lapsille laadukkaan, turvallisen, kehitykselle ja oppimiselle suotuisan kasvuympäristön. Toiminnan arvot ovat luottamuksellisuus, kasvatuskumppanuus ja lapsiläheisyys.

Tavoitteet

- Kunnan varhaiskasvatuksen nykytilanteen ja tulevaisuuden kartoittaminen ja vastaaminen tuleviin muutoksiin. Varhaiskasvatuslain säädökset lasten, vanhempien ja muiden huoltajien osallisuudesta, vaikuttamisesta ja yhteistyöstä huomioidaan toiminnan ja toimintojen suunnittelussa ja toteutuksessa. Toiminnan organisointi ja toteuttaminen varhaiskasvatuslaissa määriteltyjen edellytysten mukaisesti.
- Varhaiskasvatuksessa painopiste toiminnan järjestämisessä ja toteutuksessa rajoitteiden aiheuttamien tarpeiden huomioimisessa mm. tuen tarpeen järjestäminen.
- Järjestetään ja toteutetaan säännöllistä koulutusta huomioiden varhaiskasvatuslain edellyttämät painopistealueet.

- Asiakaskyselyiden toteutus ja huomiointi osana varhaiskasvatuksen kehittämisprosessia ja laadunseurantaa.
- Moniammatillisen yhteistyömallin käyttöönotto ja kehittäminen osaksi varhaiskasvatusarkea.

Tavoitteiden toteutuminen

Varhaiskasvatuksen tarvetta on kartoitettu mm. syntyvyyden seurannalla sekä hoidontarpeen jatkumon kartoituksilla jo hoidossa olevien lasten osalta. Lasten ja vanhempien osallisuutta toteutettiin mm. lasten toiveiden mukaisesti vaihtuvilla teemaleikeillä sekä vanhempien näkökulmasta perhekulttuurin esille tuonnilla ja lapsen näkemistä osallistavien tehtävien kautta. Toimintaa on muokattu entistä enemmän kaikkia osallistavaksi ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset edellytykset täyttäväksi.

Säännöllinen varhaiskasvatuksen erityisopettajan tuki hankittiin ostopalvelun kautta. Tuen tarpeen arvioinnit ja tuen tarpeeseen vastaaminen on tehty yhteistyössä henkilöstön kanssa. Henkilöstön täydentävää koulutusta järjestettiin webinaarien muodossa sekä akuuttiin tarpeeseen, että varhaiskasvatuslain määrittämien edellytysten mukaisesti.

Vuoden aikana toteutettiin jatkuvaa arviointia ja palautekeskusteluja mm. lasten vasu - keskusteluiden yhteydessä sekä säännöllisissä henkilöstöpalaverissa. Moniammatillinen yhteistyö on ollut säännöllistä tarvittavien tahojen kanssa ja yhteistyötä sosiaalitoimen kanssa vahvistettiin.

Tavoitteet tunnuslukuina

Päiväkoti (sisältää 4 päiväkotiryhmää)

€	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Hoitopäivät	6.866	12.117	7.521
Lapsilukumäärä	69	95	87
Käytettäviä hoitopaikkoja	70	70	68
€ / hoitopäivä / brutto	112,54	85,11	98,63
€ / hoitopäivä / netto	105,11	77,76	91,59

Vuonna 2021 muissa kunnissa päiväkotihoidossa 2 kaavilaista lasta, jotka eivät sisälly yllä olevaan taulukkoon. Vuonna 2021 poissaolopäivien lukumäärä 9.556 (korona vaikutus).

Lasten päivähoito (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
LASTEN PÄIVÄHOITO						
TOIMINTATUOTOT	89 000	0	89 000	65 946	23 054	74,10
TOIMINTAKULUT	-1 031 230	-3 000	-1 034 230	-916 536	-117 694	88,62
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-942 230	-3 000	-945 230	-850 590	-94 640	89,99
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-942 230	-3 000	-945 230	-850 590	-94 640	89,99

Henkilöstö 31.12.: päivähoidonohjaaja; 8 lähihoitajaa/lastenohjaajaa; 1 perhepäivähoitaja, 3 lastentarhanopettajaa

Perusopetus

Palvelu- /yleiskuvaus

Perusopetuslain mukaan opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Lisäksi esiopetuksen tavoitteena on osana varhaiskasvatusta parantaa lasten oppimisedellytyksiä. Opetuksen tulee edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana. Opetuksen tavoitteena on lisäksi turvata riittävä yhdenvertaisuus koulutuksessa koko maan alueella.

Perusopetuksessa tarjotaan jatko-opintojen kannalta tarvittavat tiedot ja taidot, ja opetustyössä painotetaan omatoimisuutta. Opetus- ja kasvatustyö toteutetaan yhteistyössä lasten huoltajien ja muiden sidosryhmien kanssa. Opetus järjestetään oppilaan ikäkauden ja edellytysten mukaisesti. Oppilashuollossa painotetaan varhaisen puuttumisen merkitystä hyvinvointisuunnitelman mukaisesti.

Tavoitteet

Kaavin koulu toimii 2016 käyttöönötetun seutukunnallisen opetussuunnitelman mukaan. Vuonna 2021 Kaavin koulu toimii ensimmäistä kertaa yksisarjaisena; rinnakkaisluokkia ei ole. Yksisarjaisen alakoulun henkilöstökulut ovat noin 80.000 euroa pienemmät, kun ne olisivat olleet aiemmalla henkilöstörakenteella. Vastaavasti koulun erityisopetusta on vahvistettu, koulussa toimii yksi laaja-alainen erityisopettaja ja kolme erityisluokanopettajaa.

Lyhytaikaisia sijaisia ei käytetä, sijaistukset hoidetaan koulun sisäisin järjestelyin. Oppilashuoltolain edellyttämä kuraattoritoiminta jatkuu vakiintuneena, mutta psykologipalvelut hankitaan edelleen ostopalveluna. Myös kouluterveydenhoitaja ja koululääkäri osallistuvat aktiivisesti oppilashuoltotyöhön.

Koululaisten aamu ja iltapäivätoimintaa tarjotaan vuosittain määriteltävien toiminta-aikojen puitteissa. Kaavin koulun perusopetuksessa toteutetaan monipuolisia toiminnallisen oppimisen menetelmiä, myös liikunnan merkitys koulupäivissä on merkittävä.

Kaavin kunta on mukana OKM:n tasa-arvohankkeessa, jolla osaltaan mahdollistetaan erityisoppilaiden sijoittumisen yleisopetuksen luokkiin. Hankkeen avulla kunta voi rekrytoida määräaikaisten koulunkäynninohjaajan tukemaan oppilaiden koulunkäyntiä ja hyvinvointia. Lisäksi kunta on mukana OKM:n hankkeessa (koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittuminen), jonka avulla voidaan tarjota oppilaille tukiopetustunteja aiempaa enemmän.

Oppilashallintojärjestelmässä siirrytään Wilmaan, Helmi oppilashallintojärjestelmän sopimuksen päättyessä 31.8.2021.

Tavoitteiden toteutuminen

Perusopetuksen opetussuunnitelmaa toteutettiin suunnitellusti. Koulu toimi yksisarjaisena, rinnakkaisluokkia ei ollut. Erityisopetukseen panostaminen toteutui vahvasti; koulussa toimi yksi laaja-alainen erityisopettaja ja kolme erityisluokanopettajaa.

Lyhytaikaisten ja ulkopuolisten sijaisten käyttö on pidetty matalalla tasolla, välillä sijaisten rekrytoiminen on ollut välttämätöntä. Oppilashuoltolain edellyttämä kuraattoritoiminta jatkui

vakiintuneena alakoululla, mutta psykologipalvelut hankittiin edelleen ostopalveluna. Kouluterveydenhuollon tuki oppilashuoltotyössä oli säännöllistä ja vakiintunutta.

Koululaisten maksullista aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjottiin aamuisin klo 6-9 ja iltapäivisin klo 13-16.

Hankkeista olimme edelleen mukana OKM:n tasa-arvohankkeessa, jonka avulla inklusion toteuttaminen oli mahdollista. Lisäksi olimme mukana OKM:n hankkeessa (koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittuminen), jonka avulla voitiin tarjota oppilaille tukiopetustunteja aiempaa enemmän.

Oppilashallintojärjestelmä Wilma on otettu käyttöön elokuussa 2021, Wilma toimi myös perusopetuksen päätiedotuskanavana.

Tavoitteet tunnuslukuina

	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27
VUOSILUOKAT 0-6							
Kaavin koulu	166	168	163	147	129	117	116
-joista esioppilaita	24	27	15	7	10	12	21
	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27
VUOSILUOKAT 7-9 *	76	69	67	67	71	76	77

* Vuosiluokkien 7-9 lähikoulu on Tuusniemen yhtenäiskoulu. Lv 2021-2022 on luku 31.12.2021 tilanteen mukainen ja lv 2020-2021 on 31.12.2020 tilanteen mukainen kaavilaisten oppilasmäärä Tuusniemellä. Seuraavien lukuvuosien oppilasmäärien oletuksena on, että kaikki 7. luokan oppilaat siirtyvät Kaavin osoittamaan lähikouluun.

Perusopetuksen hinta/oppilas (vuosiluokat 1-6; ilman sairaala- ja vammaisopetusta, aamu- ja iltapäivätoimintaa, vuosiluokkien 7-9 opetusta ja valtionapuhankkeita)

€	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Oppilasmäärä	143,5	141,5	141,5
€/oppilas	9.877	11.147	10.461

Esiopetuksen hinta/oppilas (ilman sairaala- ja vammaisopetusta)

€	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Oppilasmäärä	23	25	24
€/oppilas	8.553	8.757	9.576

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

	TP 2020	TA 2021	TP 2021
menot €	40.799	50.870	50.358

Perusopetus (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
OPETUSTOIMI						
TOIMINTATUOTOT	99 700	7 500	107 200	94 500	12 700	88,15
TOIMINTAKULUT	-3 100 960	-26 375	-3 127 335	-3 034 701	-92 634	97,04
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3 001 260	-18 875	-3 020 135	-2 940 201	-79 934	97,35
Poistot ja arvonalentumiset	-3 900	0	-3 900	-3 890	-10	99,74
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 005 160	-18 875	-3 024 035	-2 944 091	-79 944	97,36

Henkilöstö 31.12.: rehtori, 6 koulunkäynninohjaajaa, joista määräaikaisia 1, 15 opetushenkilöstöön kuuluvaa, joista määräaikaisia 3

Aikuiskoulutus**Palvelu-/yleiskuvaus**

Kansalaisopisto toimii elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta tarjoten kaikenikäisille kaavailaisille mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja harrastustoimintaan. Kansalaisopiston kautta järjestetään myös henkilöstökoulutusta talousarvion puitteissa tilauskursseina. Kaavin kunnan kansalaisopistopalvelut on toteuttanut vuoden 2013 alusta Kuopio kaupunki.

Tavoitteet

Kansalaisopistopalvelut tuotetaan vuonna 2016 uusitun yhteistoimintasopimuksen mukaisesti vuoden 2017 alusta lukien. Sopimus on voimassa toistaiseksi. Vuoden 2020 talousarviossa kunta oli joutunut tekemään myös kansalaisopistotoimintaan sopeutusta ja vähentämään tuotettavaa opetusta 1300 tuntiin, kun se sopimusta laadittaessa oli määriteltä 1550 tuntiin. Vuoden 2021 osalta suunniteltuna on säilyttää sama toteutettava opetustuntitaso kuin vuonna 2020 ja tuottaa opetusta 1300 tuntia.

Tavoitteiden toteutuminen

Tunteja oli suunniteltu edellisen vuoden toteutumaan nojaten n. 1330 tuntia. Koronan vaikutukset näkyivät kurssien toteutuksessa vuonna 2021. Osa kursseista jäi toteutumatta koronan vaikutuksesta. Lisäksi joidenkin aineiden opettajien saatavuus oli ongelmallista, kuten myös sijaisten saanti kursseille. Näiden seikkojen yhtälö vaikutti tuntitoteutukseen vuonna 2021.

Tavoitteet tunnuslukuina

Vuosi	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Tunteja	1482	1316	1450	1164	1300	953
Opiskelijoita (brutto)	808	641	700	700	600	404

Aikuiskoulutus (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
AIKUISKOULUTUS						
TOIMINTATUOTOT	72 250	0	72 250	67 520	4 730	93,45
TOIMINTAKULUT	-141 600	0	-141 600	-126 714	-14 886	89,49
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-69 350	0	-69 350	-59 194	-10 156	85,36
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-69 350	0	-69 350	-59 194	-10 156	85,36

Kirjastotoimi**Palvelu-/yleiskuvaus**

Kaavin kunnan kirjastopalvelut on toteuttanut Kuopion kaupunginkirjasto vuodesta 2013 lähtien. Kaavin kirjasto on yksi Kuopion kaupunginkirjaston lähikirjastoista. Kirjastoyhteistyö turvaa ammatillisesti pätevän henkilöstön ja kuntalaisille mahdollisuuden käyttää laajaa aineistokokoelmaa.

Tavoitteet

Yleisen kirjaston palveluiden tavoitteena on yleisistä kirjastoista annetun lain mukaan edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sanavapautta.

Kaavin kirjastopalveluissa painotetaan vuonna 2021 palveluiden saavutettavuuden parantamista ja kirjastotilan tehokäytön mahdollistamista toteuttamalla Kaaville omatoimikirjasto. Omatoimikirjaston avulla aukioloajat lisääntyvät merkittävästi. Toisena painopisteenä on lasten ja nuorten lukemisen ja monilukutaidon edistäminen.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaavilaisille kirjaston käyttäjille on tarjottu palveluja, jotka täyttävät vähintään valtakunnalliset perustasovaatimukset. Kirjastopalveluiden saavutettavuus parani merkittävästi, kun Kaavin kirjasto aloitti omatoimikirjastona vuoden 2020 lopulla. Näin kirjaston aukioloa kuntalaisille saatiin lisättyä n. 60 tuntia viikossa. Kuntalaiset ovatkin käyttäneet aktiivisesti omatoimikirjastoa, ja vuonna 2021 kirjautumisia omatoimikirjastoon oli keskimäärin 382/kk. Kirjastokäyntien ja lainausten määrät nousivat edellisestä vuodesta, mutta koronapandemia vaikutti edelleen kirjaston käyttöä vähentävästi.

Lasten ja nuorten lukemista, monilukutaitoa ja kirjallisuuden tuntemusta edistettiin koulutuksin, kirjavinkkauksin ja satutunnein lähi- ja etätoteutuksina. Nuorille vähän kirjastoa käyttäville aikuisille järjestettiin santaidetyöpajoja yhteistyössä Sanataidekoulu Aapelin kanssa.

Tavoitteet tunnuslukuina

	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Lainauksia yhteensä (kpl)	32 460	48 000	38 027
Kirjastokäyntejä	17 667	26 000	20 295
Lainauksia/asukas	11,56	16,59	13,69

Kirjastotoimi (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk	Toteuma	Poikkeama	Tot %
KIRJASTOTOIMI						
TOIMINTAKULUT	-218 100	0	-218 100	-210 240	-7 860	96,40
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-218 100	0	-218 100	-210 240	-7 860	96,40
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-218 100	0	-218 100	-210 240	-7 860	96,40

Vapaa-aikatoimi**Toiminta-ajatus/yleiskuvaus**

Vapaa-aikatoimen tulosalue sisältää kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja raittiustoimen.

Kulttuuritoimi**Palvelu-/yleiskuvaus**

Kunnan tehtävänä on tukea, edistää ja järjestää kulttuuritoimintaa. Kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan taiteen harrastamista ja harjoittamista, taidepalveluiden tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä.

Tavoitteet

Kulttuuritoimintaa edistetään tukemalla kunnassa toimivia järjestöjä ja yhdistyksiä. Kulttuuritapahtumien organisoinnissa hyödynnetään yhteistyötä naapurikuntien sekä paikallisten toimijoiden kanssa. Koululaisten ja lasten tilaisuudet toteutetaan yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa. Tapahtumat toteutetaan yhteistyössä sidosryhmien kanssa (mm. seurakunnan, veteraaniyhdistyksen, Kaavin pitäjäseuran ja 4H:n).

Kaavin kunta huolehtii Kotiseutumuseo Eloaitan ja Juutilan Valimomuseon kesäopastominnasta. Museoiden opastus hoidetaan palkkaamalla kesäoppaat.

Kulttuuritoimi, tavoitteiden toteutuminen

Kansallisena veteraanipäivänä ja itsenäisyyspäivänä tehtiin kunniakäynti sankarihautoille, jonne laskettiin sepele yhteistyössä Kaavin kunnan, alueseurakunnan ja Kaavin Sotaveteraanit ry:n edustajien kanssa. Itsenäisyyspäivänä sytytettiin lisäksi kynttilät sankarihautoilla oleviin lyhtyihin. Kotiseutumuseo Eloaitaan sekä Juutilan valimomuseoon palkattiin kesänäjaksi museo-oppaat kesätyöllistetyistä nuorista.

Vuonna 2021 kulttuuritoimen avustuksia jaettiin paikallisille kulttuuritoimijoille yhteensä 2.000 €.

Liikunta-, nuoriso- ja raittiustoimi**Toiminta-ajatus/yleiskuvaus**

Yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

Nuorisolain mukaisesti nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Toteuttaessaan nuorisolain tavoitteita ja lähtökohtia kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Kunnan tulee olla tarpeen mukaan yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisien sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisovaltuustojen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa. Kunnan nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvat mm. monialainen yhteistyö (=nuorten ohjaus- ja palveluverkosto) ja etsivä nuorisotyö.

Tavoitteet

Liikuntatoimi:

- eri-ikäisten kuntalaisten terveysliikunnan edistäminen liikuntapaikkoja ja ulkoilualueita ylläpitämällä ja kunnostamalla sekä kehittämällä yhteistyössä teknisen toimen kanssa
- tarpeen ja määrärahojen mukaan kilpailutoimintaa ja muuta liikunnallista tapahtumatoimintaa yhteistyössä urheiluseuran, koulujen ja yhdistysten kanssa (mm. Kaskenkierto -laturetki, Kuutamovaellus)
- lasten kesän uimakoulutoiminta, muu ohjattu liikunnallinen toiminta lapsille ja nuorille ympäri vuoden ja erityisesti koulun lomien aikana
- 3. luokkalaisten uintiopetuksen organisointi yhteistyössä koulutoimen kanssa.

Nuorisotoimi:

- 15 -18 v. kaavilaisten nuorten kesätyöllistäminen (tavoite 20 nuorta, joista 5 kesätyösetelillä yrityksiin ja 15 kunnan omille toimialueille)
- kunnan alueella tehtävän nuorisotyön ja nuorisotalotoiminnan ylläpitäminen ja kehittäminen (mm. teemailtojen järjestäminen)
- koulu yhteistyö ala- ja yläkoulujen kanssa (koulupäivystykset, ryhmätykset ja teemapäivät)
- nuorisovaltuuston toiminnan tukeminen ja ylläpitäminen (kokoustoiminta, aloitteiden teko, tapahtumatoiminta)
- kerho-, leiri-, retki- ja tapahtumatoimintaa lapsille ja nuorille yhteistyössä eri yhteistyötahojen kanssa (mm. nuorten liikuntaryhmien tukeminen ja ohjaaminen, nuorten tapahtumapäivä Kuavin Kuhinoiden yhteydessä)
- aktiivinen osallistuminen monialaiseen yhteistyöhön.

Raittiustoimi:

- ennaltaehkäisevää päihdevalistusta lapsille ja nuorille nuorisotalon iltakahviloissa keväällä ja syksyllä yhteistyössä seurakunnan kanssa, Tuusniemen yläkoululla ehkäisevän päihdetyön viikon tapahtumassa yhteistyössä koulun ja nuorisotoimen kanssa
- päihdevalistus ajankohtaisiin ilmiöihin tarttuen käyttäen apuna nuorisotyön sosiaalisen median kanavia
- varhainen puuttuminen nuorten päihteiden käyttöön ja päihteiden välittämiseen.

Liikuntatoimi, tavoitteiden toteutuminen

3. luokkalaisten uintiopetus järjestettiin syksyllä 2021 suunnitelmien mukaisesti opetustoimen ja nuorisotoimen yhteistyönä. Liikuntatoimi oli yhteistyökumppanina ja yhtenä järjestäjänä Vaikon kuutamovaelluksella. Lasten kesäuimakoulu järjestettiin kesällä 2021 kahden vuoden tauon jälkeen.

Vuonna 2021 liikuntatoimen avustuksia jaettiin paikallisille liikuntatoimijoille yhteensä 17.000 € ja erityisryhmien kuntosalimaksuja avustettiin noin 7.000 eurolla.

Tunnusluvut

Liikuntatoimen menot/asukas:

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Menot/as, €	85,27	75,93	68,34	74,65

Nuorisotoimi, tavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2021 Kaavin nuorisotoimi on tehnyt laajasti yhteistyötä muun muassa Kaavin 4H:n, SRK:n, MLL:n, Kaavin Kaiun sekä Tuusniemen kunnan nuorisotoimen kanssa. Kaavin alakouluun ja Tuusniemen yhtenäiskouluun suuntautuvaa koulunuorisotyötä tehtiin aktiivisesti läpi vuoden, ja nuorisotoimen työntekijät olivat mukana yläkoulun ja lukion ryhmäytystoiminnassa, koulujen teemapäivissä sekä oppilashuoltoryhmissä. Vuonna 2021 nuorisotalo Kamaria pidettiin nuorille auki pääsääntöisesti viitenä iltana viikossa. Normaalin avoimien ovien toiminnan lisäksi nuorisotalolla järjestettiin muun muassa teemailtoja, kilpailuja, elokuvailtoja, kokkausta, maalausta, e-urheilua sekä eri juhlapyhiin liittyvää ohjelmaa. Uusi nuorisovaltuusto kaudelle 2021–2022 valittiin syyslukukauden alussa ja valtuusto järjestäytyi lokakuussa.

Nuorisotoimen avustuksia jaettiin paikallisille nuorisotyötä tekeville toimijoille yhteensä 14.000 €.

Etsivä nuorisotyö

Vuoden 2021 aikana etsivän nuorisotyön toiminta koski 26 kaavilaista nuorta, joista 23 kanssa tehtiin erilaisia toimenpiteitä. Nuoria on ohjattu eniten muun muassa virastoasioiden hoitamisessa ja vapaa-ajan palveluissa. Yksilötyöskentelyn lisäksi etsivä nuorisotyöntekijä on jalkautunut yläkoululle sekä nuorten vapaa-ajalle ennaltaehkäisevänä matalan kynnyksen työmuotona. Etsivä nuorisotyöntekijä osallistui puolustusvoimien kutsuntoihin ja haastatteli kutsunnanalaiset kutsuntatilaisuuden jälkeen Aikalisä-toiminnan tiimoilta. Etsivä on myös kohdannut kaikki kaavilaiset 9. luokkalaiset jatko-opintoja koskevissa haastatteluissa sekä kaikki uudet kaavilaiset 7. luokkalaiset koulunvaihtoon liittyviä tuntemuksia kartoittavissa haastatteluissa. Etsivä nuorisotyö on aluehallintoviraston ja Kaavin kunnan rahoittamaa toimintaa.

Tunnusluvut

Nuorisotalon tilastoidut kävijämäärät ja kesätyöllistetyt:

	Mittari	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
kesätyöllistettyjen määrä	Henkilömäärä	25	10	20	10
Kävijämäärä nuorisotalo	Henkilömäärä - Kaikki yht. - Nuoret	8 062 kaikki/ 4 767 nuoret	4 721 kaikki/ 2 415 nuoret	8 000 kaikki/ 5 000 nuoret	6 937 kaikki/ 5 058 nuoret

Raittiustoimi, toteutuminen

Kunnan nuorisotoimi järjesti Tuusniemen yhtenäiskoululla pitkin vuotta erilaisia tapahtumia ehkäisevään päihdetyöhön liittyen. Keväällä alakoulun 5. ja 6. luokan oppilaat osallistuivat nuorisotoimen ehkäisevän päihdetyön teematunneille. Ehkäisevän päihdetyön viikolla 45 päihdeasioihin pyrittiin kiinnittämään ylimääräistä huomiota useiden eri toimijoiden

toimialueilla. Päihdeaiheet ovat myös nousseet esille nuorten kanssa käydyissä keskusteluissa nuorisotalolla, etenkin etsivässä nuorisotyössä. Kevättalvella 2021 Kaavilla järjestäytyi moniammatillinen ehkäisevän päihdetyön työryhmä. Vuonna 2021 Kaavi oli EHYT ry:n työskentelyn intensiivikuntana.

Vapaa-aikatoimi (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
VAPAA-AIKATOIMI						
TOIMINTATUOTOT	45 200	0	45 200	41 893	3 307	92,68
TOIMINTAKULUT	-426 040	-6 800	-432 840	-409 010	-23 830	94,49
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-380 840	-6 800	-387 640	-367 117	-20 523	94,71
Poistot ja arvonalentumiset	-9 600	0	-9 600	-7 430	-2 170	77,40
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-390 440	-6 800	-397 240	-374 547	-22 693	94,29

Henkilöstö 31.12.: nuoriso-ohjaaja ja etsivä nuorisotyöntekijä. Määrärahat sisältävät myös liikunta-alueiden hoitoon liittyvät kustannukset sisäisenä ostopalveluna tekniseltä toimelta.

Joukkoliikenne

Palvelu-/yleiskuvaus

Joukkoliikennetoiminnan tarkoituksena on toimivien vaihtoehtojen tarjoaminen käyttäjäjoukkoliikenteen palveluita työmatka- ja asiointiliikenteeseen yksityisautoilun sijasta.

Tavoitteet

Lain muututtua 1.7.2014 koko linja-autoliikenne on avautunut vapaalle kilpailulle. Kunnan halutessa tukea reittejä, julkinen raha kohdennetaan niihin yhteisesti kunnan ja ELY-keskuksen sopimuksilla. Tämä muutos aiheuttaa paineita ja mahdollisesti myös lisäkustannuksia kunnille, koska kunnan on turvattava vähintään koulumatka- ja asiointiliikenne.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen ja Kaavin kunnan välillä on solmittu yhteistyösopimus henkilökuljetusten järjestämisestä, joukkoliikenteen lippu- ja maksujärjestelmästä ja joukkoliikenteen kustannusten jakamisesta. Ajokaudelle 1.6.2020–6.6.2021 rahoitus jakautuu ELY-keskukselle 80 % ja Kaavin kunnalle 20 %.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaavin rahoitusosuus Ely-keskuksen liikenteiden hankinnoista on ollut 20 %. Rahoitusosuus sisältää koulukuljetuksia palvelevat reitit kunnan sisäisessä liikenteessä.

Joukkoliikenteen käyttö on vähentynyt, josta on seurannut julkisen rahoituksen pieneneminen. Olemme turvanneet koulumatkaliikenteen kannalta oleelliset reitit myös vuoden 2021 aikana. Reitit palvelevat koululaisten lisäksi yhä myös muita asiakkaita.

Kunnan sisäisiä asiointiliikennekyytejä on järjestetty viikoittain vuoden 2021 ajan. Palvelua käyttäneet kuntalaiset ovat kokeneet asiointiliikenteen järjestämisen erittäin tarpeelliseksi.

Joukkoliikenne (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk	Toteuma	Poikkeama	Tot %
JOUKKOLIIKENNE						
TOIMINTAKULUT	-26 100	0	-26 100	-33 237	7 137	127,30
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-26 100	0	-26 100	-33 237	7 137	127,30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-26 100	0	-26 100	-33 237	7 137	127,30

TEKNINEN/YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA**Tekninen hallinto****Palvelu-/yleiskuvaus**

Teknisen hallinnon tehtävä on mm. turvata kunnan tekniset palvelut ja tehostaa niiden käyttöä, huolehtia kunnan eri toimintoja varten tarvitsemasta kiinteistöomaisuudesta ja kunnallisteknisistä verkostoista, kehittää eri sidosryhmien välistä yhteistyötä sekä varmistaa kunnan tonttivarannon riittävyys. Toimivat kuntapalvelut edellyttävät sekä ulkoisten puitteiden (rakennukset ja infrastruktuuri) asianmukaista kunnossapitoa, että riittäviä henkilöresursseja sekä kunnossapidon ja investointien tarvitsemää rahoitusta.

Tavoitteet

Palvelut tuotetaan jatkossakin ensisijaisesti omana työnä toimintoja tarpeen mukaan ulkoistamalla. Lisäksi käytetään yhteistyökumppanien apua. Koko kuntaorganisaation toimintaa tarkastellaan riittävän kattavasti, jotta resurssien käyttöä on mahdollista edelleen tehostaa. Myös kiinteistöjen ylläpitotoimintoja edelleen kehitetään.

Tavoitteiden toteutuminen

Tekninen toimi osti vuonna 2021 erilaisia rakentamis-, suunnittelu- ja asiantuntijapalveluita kunnan investointiohjelman toteuttamiseksi. Kiinteistöjen päivittäisiä ylläpitotoimintoja on automatisoitu, jotka antavat informaatiota rakennusten toiminnasta.

Tekninen hallinto (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
TEKNINEN HALLINTO						
TOIMINTAKULUT	-124 710	0	-124 710	-118 154	-6 556	94,74
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-124 710	0	-124 710	-118 154	-6 556	94,74
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-124 710	0	-124 710	-118 154	-6 556	94,74

Henkilöstö 31.12.: kunnaninsinööri**Kiinteistötoimi****Palvelu-/yleiskuvaus**

Kiinteistötoimi tuottaa tilapalvelut kunnan eri hallintokunnille. Tilojen on oltava hallintokuntien toimintaan soveltuvia ja niiden on täytettävä käyttäjäryhmien edellyttämät

rakennusterveellisuuden vaatimukset. Tilojen on oltava hallintokuntien toimintaan soveltuvia ja niiden on täytettävä käyttäjärühmien toiminnalliset vaatimukset.

Tavoitteet

Kiinteistötoimessa kiinnitetään entistä enemmän huomiota sähköisen huoltokirjan ansiosta järjestelmälliseen, jatkuvaan kiinteistöjen kunnon seurantaan, ylläpitoon ja dokumentointiin. Kiinteistöistä laadittavia tarkempia kuntoarvioita käytetään laadittavien pidemmän tähtäimen suunnitelmien lähtötietoina. Vuosien saatossa syntyneen korjausvelan umpeen kurominen on edelleen eräs keskeisistä tehtävistä. Vajaalla käytöllä ja suuren korjausvelan tiloista on tärkeää päästä eroon, yhtenä kohteena mm. nykyisten päiväkotitilojen purkaminen v. 2021.

Kiinteistötoimen talousarviovuoden 2021 suurimpia investointeja ovat uuden päiväkodin rakentaminen, palvelukeskuksen tilasuunnitelmat ja korjaukset, päiväkotitilojen suunnittelu palvelukeskukselle, Kaavin koulun korjaustyöt ja uuden virastotalon korjaukset.

Tavoitteiden toteutuminen

Kiinteistötoimen osalta purettiin Kaavin entinen päiväkotikiinteistö vuonna 2021. Kaavin alakoulun (vanhempi rakennus) ja toimintakeskuksen kiinteistöissä tehtiin sisäilmatutkimukset ja aloitettiin tekemään kohdennetut kuntotutkimukset. Palvelukeskukselle tehtiin uudet tilasuunnitelmat sekä korjaukset sosiaalitoimen, kotihoidon ja väliaikaisen päiväkodin tarpeisiin. Virastotalolla tehtiin ilmanvaihtoon ja lattioihin liittyviä korjaustöitä.

Vuonna 2021 valmistui käyttöön uusi Hoivakoti Syystuuli, jossa Kaavin kunnalla ja Attendo Oy:llä on sovittu käytettävän välivuokrausmallia.

Uuden päiväkodin rakentaminen siirtyi vuodelle 2022, koska päiväkodin rakentamisesta tehtiin kunnallisvalitus Itä-Suomen hallinto-oikeuteen ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Rakentamiseen liittyvää suunnittelutyötä KVR-urakoitsija teki omalla riskillään.

Kiinteistöpalvelu (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
KIINTEISTÖTOIMI						
TOIMINTATUOTOT	1 535 630	0	1 535 630	1 694 242	-158 612	110,33
TOIMINTAKULUT	-1 543 605	0	-1 543 605	-1 632 171	88 566	105,74
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-7 975	0	-7 975	62 070	-70 045	-778,31
Poistot ja arvonalentumiset	-563 260	245 000	-318 260	-352 186	33 926	110,66
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-571 235	245 000	-326 235	-290 115	-36 120	88,93

Henkilöstö 31.12.: 5 kiinteistönhoitajaa, joista määräaikaisia 2, liikunta-alueiden hoitaja, erikoisammattimies

Vesi- ja viemärlaitos

Palvelu-/yleiskuvaus

Kunnan vesi- ja viemärlaitos (=vesihuoltolaitos) tuottaa kuntalaisille toimialaansa kuuluvat palvelut luotettavasti. Vesihuollon verkostot laitteineen pidetään hyvässä kunnossa modernia valvontatekniikkaa hyödyntäen. Siten palvelut voidaan tuottaa myös viranomaismääräykset täyttäen.

Kaavin kunnan vesilaitoksen käyttämän raakaveden toimittaa Koillis-Savon Vesi Oy, jonka omistajiin Kaavin kunta lukeutuu. Jätevedet käsitellään Juankoskella sijaitsevalla Koillis-Savon Ympäristöhuolto Oy:n omistamalla yhteispuhdistamolla, jonka omistavat Kaavin kunta ja Kuopion kaupunki yhdessä.

Tavoitteet

Vesi- ja viemärlaitoksella jatketaan poikkeusolojen vesihuollon toimintavarmuuden kohottamista mm. hankkimalla varavoimakoneita. Vesi- ja viemärlaitos tehostaa suunnitelmakauden aikana edelleen laitoksen toimintavarmuutta mm. uusimalla talo- ja linjasulkuventtiilejä, kartoittamalla verkostoon liittyneiden kiinteistöjen talosulkujen ja muiden verkosto-osien sijaintia sekä dokumentoimalla ne laadittavaan sähköiseen kartta-aineistoon. Tämä toiminta nopeuttaa laitoksen verkostojen saattamista toimintakuntoon mahdollisten häiriötilanteiden jälkeen. Yhdelle jätevesipumppaamolle rakennetaan kiinteä varavoima, joka käynnistää pumppaamon häiriötilanteissa.

Käyttöhenkilökunnan ammattitaitoa pidetään yllä ja kehitetään osallistumalla ao. koulutuksiin.

Tavoitteiden toteutuminen

Vesi- ja viemärlaitokselle hankittiin pieniä käsin siirrettäviä aggregaatteja. Vesi- ja viemärlaitoksella uusittiin linjasulkuventtiilejä sekä dokumentoitiin vesi- ja viemärlinjat sähköiseen kartta-aineistoon. Jätevesipumppaamo K2:lle rakennettiin kiinteä varavoima, jolla häiriötilanteista aiheutuvia tieto- ja toimintahäiriöitä on saatu minimoitua viemärlaitoksella.

Vesi- ja viemärlaitos (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
VESI- JA VIEMÄRILAITOS						
TOIMINTATUOTOT	548 800	0	548 800	515 505	33 295	93,93
TOIMINTAKULUT	-465 328	0	-465 328	-454 872	-10 456	97,75
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	83 472	0	83 472	60 634	22 838	72,64
Poistot ja arvonalentumiset	-73 600	0	-73 600	-75 241	1 641	102,23
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	9 872	0	9 872	-14 608	24 480	-147,97

Henkilöstö 31.12.: vesilaitoksen hoitaja

Vesi- ja viemärlaitos: tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa

Seuraavassa esitetään tuloslaskelma-, investointi- sekä rahoitusosa vesi- ja viemärlaitoksen osalta siten, että tuloslaskelmassa eliminoidaan koko vesi- ja viemärlaitoksen käyttötalouden talousarviosta Somparannan ja Somparinteen alueiden vesihuolto.

TULOSLASKELMAOSA, vesi- ja viemärlaitos

Tavoitteet

Taksojen korotuksia ei ole merkitty vuodelle 2021. Edellisen kerran vesi- ja viemärlaitoksen maksuja on korotettu vuodelle 2017; 10 %.

Tavoitteiden toteutuminen

Tilikauden alijäämäksi muodostui n. 26.000 euroa. Taseessa aiemmilta vuosilta kertynyttä alijäämää 31.12.2021 on n. 47.000 euroa. Maksuja joudutaan jatkossa tarkistamaan ja toimintoja kehittämään, jotta tappiota ei synny. Vuodelle 2021 ei kohdistunut taksojen korotuksia.

	Talousarvio	Muutos	Talousarvio muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
TOIMINTATUOTOT	545 800		545 800	511 340	34 460	93,7
TOIMINTAKULUT	-453 260		-453 260	-447 340	-5 920	98,7
Rahoitustuotot ja -kulut	-23 500		-23 500	-23 276	-224	99,0
VUOSIKATE	69 040		69 040	40 724	28 316	59,0
Poistot ja arvonalentumiset	-64 700		-64 700	-66 362	1 662	97,7
TILIKAUDEN TULOS	4 340		4 340	-25 638	29 978	590,7
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 340		4 340	-25 638	29 978	590,7

INVESTOINTIOSA, vesi- ja viemärlaitos

Tavoitteet

Talousarviossa 2021 vesi- ja viemärlaitoksen investointeja ovat mm. jätevesipumppaamoiden peruskorjaukset, vesijohtoverkoston sulkuventtiileiden uusiminen, vesi- ja viemärijohtokarttojen digitalisoinnin jatkaminen sekä laitoksen omiin viemäriverkoston paikallisiin vuotovesitutkimuksiin perustuvat korjaukset.

Tavoitteiden toteutuminen

Vesi- ja viemärlaitoksella uusittiin Somparannan jätevesipumppaamon sähkökeskus sekä päivitettiin pumppaamon automatiikka. Vesilaitoksella uusittiin ja päivitettiin Ahvenisen korotuspumppaamon vesipumput sekä logiikka. Vesi- ja viemärlaitoksella dokumentoitiin vesi- ja viemäriinjat sähköiseen kartta-aineistoon sekä tehtiin laitoksen omaseurantaa vesivuotojen varalta.

Investointibudjetti

	TA 2021+muutos	TP 2021
Investointimenot, yhteensä	103.000	73.289
Kaava-alueen vesi- ja viem.joht. rakentaminen sekä tasausallas	60.000	51.777

RAHOITUSOSA, vesi- ja viemärlaitos

Toiminnan rahavirta

	TA 2021+muutos	TP 2021
Vuosikate	69.040	40.724
Investointimenot	- 103.000	-73.289
Toiminnan ja investointien rahavirta	- 33.960	-32.565

Varsinaista rahoitusbudjettia ei ole tarpeen esittää, koska kirjanpidollisella taseyksiköllä (kuten Kaavin vesi- ja viemärilaitos) ei ole käytössään omia rahatilejä. Edellä olevasta taulukosta näkyy kuitenkin toiminnan ja investointien rahavirta vesi- ja viemärilaitoksen osalta.

Tiehoitokunnat

Palvelu-/yleiskuvaus

Määräraha sisältää yksityisteiden vuosittaiset kunnossapitoavustukset ja peruskorjausavustukset. Pääpaino on nykyisen tieverkoston taloudellisesti kestävässä kunnossapidossa.

Tavoitteet

Yksityisteiden vuosittainen avustusmääräraha on 60.000 euroa.

Tavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2021 jaettiin talousarvioon varattu määräraha yksityisteiden kunnossapitoavustuksiin.

Tiehoitokunnat (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
TIEHOITOKUNNAT						
TOIMINTAKULUT	-64 550	0	-64 550	-64 571	21	100,03
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-64 550	0	-64 550	-64 571	21	100,03
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-64 550	0	-64 550	-64 571	21	100,03

Muu tekninen toimi

Palvelu-/yleiskuvaus

Muu tekninen toimi sisältää kaavoituksen, taajama- ja haja-asutusalueen tiestön kunnossapidon, jätehuollon ja työsuojelutoiminnan.

Tavoitteet

Kirkonkylän osayleiskaavan valmistuttua painopiste siirtyy kirkonkylän asemakaavan ja pohjakartan ajanmukaistamiseen.

Kaavateiden kesä- ja talvikunnossapito on ulkoistettu pitkäaikaisilla sopimuksilla.

Talousarviovuoden 2021 suurimpia investointeja ovat peruskorjaussuunnitelmat Uudenkyläntien pohjoisosaan sekä kaavateiden peruskorjaukset Kaivotielle ja Puustellinpolun pohjoisosaan. Investointiosaan on varattu määräraha kahdelle seuraavalle vuodelle katuvalaistusten korjauksiin.

Tavoitteiden toteutuminen

Asemakaavan ajantasaistaminen ja päivittäminen ovat kesken, koska tarvittavat maanomistajakuulemiset sekä viranomaisneuvottelut saatiin pidettyä vasta vuoden 2021 puolella.

Kaavateiden kesä- ja talvikunnossapito kilpailutettiin uudestaan Sansia Oy:n kautta sekä samalla kilpailutukseen lisättiin Kaavin Vuokratalot Oy:n piha-alueiden kunnossapito. Kaavateiden kunnossapidossa jatketaan töiden ulkoistuksilla, kuten aikaisempina vuosina.

Peruskorjaussuunnitelma ei toteutunut Uudenkylänraitille. Kaavateiden peruskorjauksista aloitettiin Kaivotien peruskorjaus, mutta Puustellinpolun peruskorjaus siirtyi investointiohjelmassa tuleville vuosille. Katuvalaistuksen uusiminen toteutui suunnitelmien mukaisesti.

Muu tekninen toimi (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
MUU TEKINEN TOIMI						
TOIMINTAKULUT	-142 850	0	-142 850	-87 474	-55 376	61,24
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-142 850	0	-142 850	-87 474	-55 376	61,24
Poistot ja arvonalentumiset	-252 500	0	-252 500	-258 374	5 874	102,33
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-395 350	0	-395 350	-345 848	-49 502	87,48

Palo-, pelastus- ja suojelutyö

Toiminta-ajatus/yleiskuvaus

Kaavin palolaitos on siirtynyt vuonna 2004 alueelliseen pelastuslaitokseen.

Palo-, pelastus- ja suojelutyö (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
PALO-, PELASTUS- JA SUOJELUTYÖ						
TOIMINTAKULUT	-304 300	0	-304 300	-300 325	-3 975	98,69
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-304 300	0	-304 300	-300 325	-3 975	98,69
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-304 300	0	-304 300	-300 325	-3 975	98,69

Rakennusvalvonta

Palvelu-/yleiskuvaus

Rakennusvalvonta on osa kuntien lakisääteisiä palveluja. Viranomaisten valvonnasta ja tehtävistä rakentamisessa on määritetty maankäyttö- ja rakennuslain 124 §:ssä.

Kaavin kuntaan on perustettu 1.1.2017 lukien yhdistetty rakennustarkastaja-ympäristösihteerin virka. Rakennustarkastaja on maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvissa tehtävissään kunnan rakennusvalvonta-viranomaisen alainen. Tuusniemen kunta on ostanut Kaavin kunnan rakennustarkastaja-ympäristösihteerin työpanoksesta 50 %, 1.7.2020 alkaen.

Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin siitä säädetään.

Tavoitteet ja tunnusluvut

- rakennusjärjestyksen päivittäminen

- vanhojen rakennuslupapäätösten siirto rakennusvalvontaohjelmaan (v. 1950-2000)
- rakennusrekisteristä puuttuvien rakennusten kirjaaminen ja vanhentuneiden lupien kirjausten ajantasaistaminen uuteen Kuntanet 7-rakennusvalvontaohjelmaan
- uuden ja vanhan rakennusvalvonnan karttaohjelmien sisältöjen yhteensovittaminen
- mahdollisten luvottomien rakennusten luvittaminen. Jälkeenpäin luvittamisen kriteerit kirjataan uuteen rakennusjärjestykseen.

Kaavilla rakentamisen määrissä ei ole tiedossa huomattavia muutoksia. Tavoitteena on saada uusia asuintalorakentajia mm. taajaman uusien rantatonttien myötä. Vapaa-ajan asuntojen rakentaminen säilynee ennallaan. Maatalousrakentaminen on ollut viime vuosina vähäistä. Jälkeenpäin luvitettavien vanhojen rakennusten luvittaminen nostaa lupamääriä.

Tavoitteiden toteutuminen

Rakennusjärjestyksen päivittäminen on kesken. Myönnettyjen rakennuslupien määrä hieman pieneni edellisvuodesta. Vanhoja rakennuslupapäätöksiä siirrettiin rakennusvalvontaohjelmaan ja työ jatkuu edelleen vuonna 2022. Taksojen korotuksia ei tehty. Vapaa-ajan asuntojen rakentaminen hiljentyi edellisvuodesta. Maatalousrakentaminen pysyi ennallaan. Rakennusvalvonnan työpanosta käytetään kiinteistöveroselvitystyössä löydettyjen rakennusten luvittamiseen.

	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Myönnetyt rakennusluvat- ja toimenpideluvat / kpl	103	100	86
Toimenpideilmoitukset / kpl	42	60	39

Rakennusvalvonta (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
RAKENNUSVALVONTA						
TOIMINTATUOTOT	71 000	0	71 000	39 868	31 132	56,15
TOIMINTAKULUT	-116 540	0	-116 540	-98 253	-18 287	84,31
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-45 540	0	-45 540	-58 385	12 845	128,21
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-45 540	0	-45 540	-58 385	12 845	128,21

Henkilöstö 31.12.: rakennustarkastaja/ympäristösihteeri 70 % (Tuusniemen kunta ostaa vuositasolla ko. palvelua 50 %)

Ympäristönsuojelu

Palvelu-/yleiskuvaus

Hoidetaan Kaavin ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät. Ympäristölautakunta huolehtii ympäristönsuojelua koskevan lainsäädännön ja muiden säännösten mukaisista valvonta-, lupa- ja täytäntöönpanotehtävistä. Ympäristön pilaantumisen ehkäisyssä keinoina ovat mm. jätehuollon ja meluntorjunnan sekä vesien-, ilman ja maaperän suojelun neuvonta ja valvonta.

Tavoitteet

Laaditaan Ympäristönsuojelulain (527/2014) 168 §:n mukainen säännölliseen valvontaan liittyvä valvontasuunnitelma ja valvontaohjelma. Seurataan ja valvotaan uuden jätevesilain ja 3.4.2017 voimaan tulleen hajajätevesiasetuksen toteutumista.

Tavoitteiden toteutuminen

Ympäristölupia ja -ilmoituksia hoidettiin sekä neuvontaa, ohjausta ja valvontaa. Jätevesilain mukaisen siirtymäajan määräpäivän 30.9.2019 jälkeen jätevesijärjestelmään liittyviä lupia on ollut käsittelyssä.

Ympäristönsuojelu (sitovuustaso valtuusto):

	Talousarvio	Muutos	TA muut.jälk.	Toteuma	Poikkeama	Tot. %
YMPÄRISTÖNSUOJELU						
TOIMINTATUOTOT	10 000	0	10 000	19 980	-9 980	199,80
TOIMINTAKULUT	-15 710	0	-15 710	-24 205	8 495	154,07
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-5 710	0	-5 710	-4 225	-1 485	73,99
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-5 710	0	-5 710	-4 225	-1 485	73,99

Henkilöstö 31.12.: rakennustarkastaja/ympäristösihteeri 30 % (Tuusniemen kunta ostaa vuositasolla ko. palvelua 50 %)

8.2 TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Budjetti 2021	Bu-muutos 2021	Budjetti +muutos 2021	Toteuma 2021	Poikkeama	Käyttö %
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	2 301 600	0	2 301 600	2 179 136	122 464	94,68
Maksutuotot	613 350	0	613 350	538 687	74 663	87,83
Tuet ja avustukset	552 200	7 500	559 700	442 947	116 753	79,14
Muut toimintatuotot	1 657 030	0	1 657 030	1 748 973	-91 943	105,55
TOIMINTATUOTOT	5 124 180	7 500	5 131 680	4 909 743	221 937	95,68
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-4 481 950	-68 800	-4 550 750	-4 184 254	-366 496	91,95
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-1 293 750	0	-1 293 750	-1 272 279	-21 471	98,34
Muut henkilösivukulut	-151 510	0	-151 510	-154 189	2 679	101,77
Palvelujen ostot	-18 330 050	-8 375	-18 338 425	-17 887 630	-450 795	97,54
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-938 368	-5 000	-943 368	-901 770	-41 598	95,59
Avustukset	-1 174 800	-2 000	-1 176 800	-791 340	-385 460	67,25
Muut toimintakulut	-1 547 260	0	-1 547 260	-1 754 121	206 861	113,37
TOIMINTAKULUT	-27 917 688	-84 175	-28 001 863	-26 945 584	-1 056 279	96,23
TOIMINTAKATE	-22 793 508	-76 675	-22 870 183	-22 035 840	-834 343	96,35
Verotulot	10 450 000	0	10 450 000	10 661 257	-211 257	102,02
Valtionosuudet	12 440 000	0	12 440 000	12 440 192	-192	100,00
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	4 500	0	4 500	2 915	1 585	64,79
Muut rahoitustuotot	218 000	0	218 000	163 533	54 467	75,02
Korkokulut	-112 000	0	-112 000	-100 594	-11 406	89,82
Muut rahoituskulut	-25 200	0	-25 200	-24 523	-677	97,31
VUOSIKATE	181 792	-76 675	105 117	1 106 940	-1 001 823	1 053,06
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-911 960	245 000	-666 960	-706 213	39 253	105,89
Satunnaiset erät						
TILIKAUDEN TULOS	-730 168	168 325	-561 843	400 727	-962 570	-71,32
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	12 600	0	12 600	10 578	2 022	83,95
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-717 568	168 325	-549 243	411 304	-960 547	-74,89

Verotulojen erittely:

euroa	Alkuperäinen talousarvio	TA- muutokset	Talousarvio muut.jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	7 641 000		7 641 000	7 604 322	-36 678
Kiinteistövero	1 256 000		1 256 000	1 238 680	-17 320
Yhteisövero	1 553 000		1 553 000	1 818 255	265 255
Yhteensä	10 450 000		10 450 000	10 661 257	211 257

Tuloveron määräytymisen perusteet:

Vuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo, milj.euroa	Muutos
2010	20,00	33,96	0,2 %
2011	20,00	35,33	4,1 %
2012	20,25	36,36	2,9 %
2013	20,50	37,43	2,9 %
2014	20,50	37,77	0,9 %
2015	21,25	36,80	-2,6 %
2016	21,25	36,82	0,1 %
2017	21,25	36,97	0,4 %
2018	22,00	36,97	0,0 %
2019	22,00	37,80	2,3 %
2020	22,00	38,27	1,2 %

Valtionosuuksien erittely:

euroa	Alkuperäinen talousarvio	TA- muutokset	Talousarvio muut.jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	11 170 000		11 170 000	11 163 621	-6 379
Veromenetysten kompensatio	1 815 000		1 815 000	1 828 584	13 584
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-545 000		-545 000	-552 013	-7 013
Harkinnanvarainen valt.os.kor.					
Yhteensä	12 440 000		12 440 000	12 440 192	192

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	Tp 2020	Alkuperäinen TA 2021	Muutos TA 2021	Muutettu TA 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama
Liikevaihto	562 903	545 800	0	545 800	511 105	-34 695
Vesi- ja jätevesimaksut (ulk.)	402 895	435 000	0	435 000	408 753	-26 247
Vesihuollon perusmaksut	66 025	64 000	0	64 000	66 560	2 560
Vesihuollon liittymismaksut	27 045	4 000	0	4 000	3 048	-952
Jätteenkulj.- ja käsittelymaksut	0	0	0	0	0	0
Muut liiketoiminnan tuotot	4 305	0	0	0	4 562	4 562
Vesi- ja jätevesimaksut (sis.)	62 633	42 800	0	42 800	28 182	-14 618
Liiketoiminnan muut tuotot	259	0		0	235	235
Materiaalit ja palvelut	-408 795	-374 050	0	-374 050	-371 671	2 379
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-106 447	-92 700	0	-92 700	-91 298	1 402
Varastojen lis (+) tai väh (-)	0	0		0	0	0
Palvelujen ostot						
ulkoiset	-292 432	-265 850		-265 850	-265 776	74
sisäiset	-9 916	-15 500		-15 500	-14 597	903
Henkilöstökulut	-72 501	-78 310	0	-78 310	-74 282	4 028
Palkat ja palkkiot	-60 362	-64 700		-64 700	-61 628	3 072
Henkilösivukulut	-12 139	-13 610		-13 610	-12 654	956
Muut toimintakulut	-1 246	-900	0	-900	-1 389	-489
ulkoiset	-840	-500		-500	-1 031	-531
sisäiset	-406	-400		-400	-358	42
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-61 819	-64 700	0	-64 700	-66 362	-1 662
Liiketoiminnan muut kulut						
Liikelylijäämä (-alijäämä)	18 801	27 840	0	27 840	-2 364	-30 204
Rahoitustuotot ja -kulut	-23 276	0	0	0	-23 276	-23 276
Muut rahoitustuotot (kulut)						
Kunnalle maksetut korkokulut	0				0	0
Korvaus peruspääomasta	-23 276	0	0	0	-23 276	-23 276
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 475	27 840	0	27 840	-25 639	-53 480

8.3 INVESTOINNIT

		Budjetti 2021	Bu-muutos 2021	Budjetti+ muutos 2021	Toteuma 2021	Poikkeama	Käyttö %
9110	Kunnanhallitus inv.						
900000	Maan ostot/myynnit						
*	Myynnit	0	0	0	8 996	-8 996	0,00
**	Tuotot	0	0	0	8 996	-8 996	0,00
*	Kulut	0	0	0	-7 955	7 955	0,00
	Netto	0	0	0	1 041	-1 041	0,00
900010	Kiinteistöjen osto/myynti						
*	Kulut	0	-88 000	-88 000	-72 715	-15 285	82,63
	Netto	0	-88 000	-88 000	-72 715	-15 285	82,63
905412	Sähköinen asianhallintajärjest						
*	Kulut	-50 000	0	-50 000	-8 408	-41 593	16,82
	Netto	-50 000	0	-50 000	-8 408	-41 593	16,82
905413	Valtuustosalin konferenssijärj						
*	Kulut	-15 000	0	-15 000	0	-15 000	0,00
	Netto	-15 000	0	-15 000	0	-15 000	0,00
908600	Arvopapereiden ostot/myynnit						
*	Myynnit	0	0	0	7 292	-7 292	0,00
**	Tuotot	0	0	0	7 292	-7 292	0,00
*	Kulut	-11 500	0	-11 500	0	-11 500	0,00
	Netto	-11 500	0	-11 500	7 292	-18 792	-63,41
9110	Kunnanhallitus inv. YHTEENSÄ						
*	Myynnit	0	0	0	16 288	-16 288	0,00
**	Tuotot	0	0	0	16 288	-16 288	0,00
*	Kulut	-76 500	-88 000	-164 500	-89 078	-75 423	54,15
	Netto	-76 500	-88 000	-164 500	-72 789	-91 711	44,25
9150	Perusturva investoinnit						
900113	Palv.kesk.tilasuunn./korj.						
*	Kulut	-30 000	-45 000	-75 000	-85 883	10 883	114,51
	Netto	-30 000	-45 000	-75 000	-85 883	10 883	114,51
9150	Perusturva investoinnit YHTEENSÄ						
*	Kulut	-30 000	-45 000	-75 000	-85 883	10 883	114,51
	Netto	-30 000	-45 000	-75 000	-85 883	10 883	114,51

		Budjetti 2021	Bu-muutos 2021	Budjetti+ muutos 2021	Toteuma 2021	Poikkeama	Käyttö %
9170	Sivistystoimi investoinnit						
900525	Urh.kentän kehitt.suunn./korj.						
*	Kulut	-20 000	0	-20 000	0	-20 000	0,00
	Netto	-20 000	0	-20 000	0	-20 000	0,00
900527	Kaavin koulun akustiikkatyöt						
*	Kulut	-30 000	0	-30 000	0	-30 000	0,00
	Netto	-30 000	0	-30 000	0	-30 000	0,00
900528	Uuden päiväkodin rakentaminen						
*	Kulut	-1 500 000	0	-1 500 000	-19 222	-1 480 778	1,28
	Netto	-1 500 000	0	-1 500 000	-19 222	-1 480 778	1,28
901538	Päiväkotitilat siirto palvelukesk.						
*	Kulut	-50 000	-20 000	-70 000	-75 000	5 000	107,14
	Netto	-50 000	-20 000	-70 000	-75 000	5 000	107,14
906520	Wilma-oppilashall.järjestelmä						
*	Kulut	-25 000	0	-25 000	-16 516	-8 485	66,06
	Netto	-25 000	0	-25 000	-16 516	-8 485	66,06
906521	Nuorisotoimen auto						
*	Kulut	0	-16 000	-16 000	0	-16 000	0,00
	Netto	0	-16 000	-16 000	0	-16 000	0,00
9170	Sivistystoimi investoinnit YHTEENSÄ						
*	Kulut	-1 625 000	-36 000	-1 661 000	-110 738	-1 550 262	6,67
	Netto	-1 625 000	-36 000	-1 661 000	-110 738	-1 550 262	6,67
9180	Tekninen toimi investoinnit						
901543	Uuden virastotalon korjaustyöt						
*	Kulut	-40 000	0	-40 000	-23 969	-16 031	59,92
	Netto	-40 000	0	-40 000	-23 969	-16 031	59,92
903013	Kaavateiden peruskorjaukset						
*	Kulut	0	0	0	0	0	0,00
	Netto	0	0	0	0	0	0,00
903014	Kaavatiet: Uudenkyläntie						
*	Kulut	-40 000	0	-40 000	0	-40 000	0,00
	Netto	-40 000	0	-40 000	0	-40 000	0,00
903015	Asfaltointi: Puustellinpolku						
*	Kulut	-15 000	0	-15 000	0	-15 000	0,00
	Netto	-15 000	0	-15 000	0	-15 000	0,00

		Budjetti 2021	Bu-muutos 2021	Budjetti+ muutos 2021	Toteuma 2021	Poikkeama	Käyttö %
903016	Kaavatiet:Kaivotie/Puustellinp						
*	Kulut	-500 000	-70 000	-570 000	-302 402	-267 598	53,05
	Netto	-500 000	-70 000	-570 000	-302 402	-267 598	53,05
903017	Kaavateiden viimeistelytyöt						
*	Kulut	-120 000	0	-120 000	-120 501	501	100,42
	Netto	-120 000	0	-120 000	-120 501	501	100,42
903102	Katuvalaistusten korjaukset 2						
*	Kulut	-40 000	0	-40 000	-17 485	-22 515	43,71
	Netto	-40 000	0	-40 000	-17 485	-22 515	43,71
903201	Asemakaavan ajantasaistaminen						
*	Kulut	-20 000	0	-20 000	-5 544	-14 456	27,72
	Netto	-20 000	0	-20 000	-5 544	-14 456	27,72
904563	Satama-alue, kohentaminen 2021						
*	Kulut	-20 000	20 000	0	0	0	0,00
	Netto	-20 000	20 000	0	0	0	0,00
904597	Jäteaseman siirto						
*	Kulut	-20 000	0	-20 000	0	-20 000	0,00
	Netto	-20 000	0	-20 000	0	-20 000	0,00
904598	Kaavi 2020						
*	Rahoitusosuudet	0	40 000	40 000	13 203	26 797	33,01
**	Tuotot	0	40 000	40 000	13 203	26 797	33,01
*	Kulut	0	-20 000	-20 000	-12 650	-7 350	63,25
	Netto	0	20 000	20 000	553	19 447	2,77
904600	Pumptrack-radan rakentaminen						
*	Rahoitusosuudet	52 000	-52 000	0	0	0	0,00
**	Tuotot	52 000	-52 000	0	0	0	0,00
*	Kulut	-72 000	72 000	0	0	0	0,00
	Netto	-20 000	20 000	0	0	0	0,00
9180	Tekninen toimi investoinnit YHTEENSÄ						
*	Rahoitusosuudet	52 000	-12 000	40 000	13 203	26 797	33,01
**	Tuotot	52 000	-12 000	40 000	13 203	26 797	33,01
*	Kulut	-887 000	2 000	-885 000	-482 550	-402 450	54,53
	Netto	-835 000	-10 000	-845 000	-469 348	-375 652	55,54

		Budjetti 2021	Bu-muutos 2021	Budjetti+ muutos 2021	Toteuma 2021	Poikkeama	Käyttö %
9183	Vesihuolto investoinnit						
901539	Varavoimakoneiden hankinta						
*	Kulut	-30 000	0	-30 000	0	-30 000	0,00
	Netto	-30 000	0	-30 000	0	-30 000	0,00
903500	Kaava-alueen vesijoht.rakentam						
*	Kulut	-60 000	30 000	-30 000	-8 657	-21 343	28,86
	Netto	-60 000	30 000	-30 000	-8 657	-21 343	28,86
903900	Vesihuoltoverk.mittaus/digitoi						
*	Rahoitusosuudet	0	47 000	47 000	40 134	6 866	85,39
**	Tuotot	0	47 000	47 000	40 134	6 866	85,39
*	Kulut	0	-60 000	-60 000	-61 646	1 646	102,74
	Netto	0	-13 000	-13 000	-21 512	8 512	165,48
904000	Kaava-alueen viemärijoht.raken						
*	Kulut	-60 000	30 000	-30 000	-43 120	13 120	143,73
	Netto	-60 000	30 000	-30 000	-43 120	13 120	143,73
9183	Vesihuolto investoinnit YHTEENSÄ						
*	Rahoitusosuudet	0	47 000	47 000	40 134	6 866	85,39
**	Tuotot	0	47 000	47 000	40 134	6 866	85,39
*	Kulut	-150 000	0	-150 000	-113 422	-36 578	75,61
	Netto	-150 000	47 000	-103 000	-73 289	-29 711	71,15
	KAIKKI YHTEENSÄ						
*	Rahoitusosuudet	52 000	35 000	87 000	53 336	33 664	61,31
*	Myyntit	0	0	0	16 288	-16 288	0,00
**	Tuotot	52 000	35 000	87 000	69 625	17 375	80,03
*	Kulut	-2 768 500	-167 000	-2 935 500	-881 671	-2 053 829	30,03
	Netto	-2 716 500	-132 000	-2 848 500	-812 046	-2 036 454	28,51

8.4 RAHOITUSLASKELMA

	Budjetti 2021	Bu-muutos 2021	Budjetti+ muutos 2021	Toteuma 2021	Poikkeama	Käyttö %
RAHOITUSLASKELMA						
KUNTA						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	181 792	-76 675	105 117	1 106 940	-1 001 823	1 053,06
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	-180 860	180 860	0,00
	181 792	-76 675	105 117	926 080	-820 963	881,00
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-2 768 500	-167 000	-2 935 500	-881 671	-2 053 829	30,03
Rah.osuudet investointimen.	52 000	35 000	87 000	53 336	33 664	61,31
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	16 288	-16 288	0,00
	-2 716 500	-132 000	-2 848 500	-812 046	-2 036 454	28,51
Toiminnan ja invest.rahavirta	-2 534 708	-208 675	-2 743 383	114 034	-2 857 417	-4,16
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainsaamisten lisäykset	0	0	0	-7 330	7 330	0,00
	0	0	0	-7 330	7 330	0,00
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik.lainojen lisäys	3 000 000	0	3 000 000	0	3 000 000	0,00
Pitkäaik.lainojen vähennys	-547 000	0	-547 000	-546 694	-306	99,94
Lyhytaik.lainojen muutos	0	0	0	-500 000	500 000	0,00
	2 453 000	0	2 453 000	-1 046 694	3 499 694	-42,67
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant.var.ja po:n muut.	0	0	0	60 261	-60 261	0,00
Saamisten muutos	0	0	0	-301 035	301 035	0,00
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	-369 899	369 899	0,00
	0	0	0	-610 674	610 674	0,00
Rahoituksen rahavirta	2 453 000	0	2 453 000	-1 664 698	4 117 698	-67,86
RAHAVAROJEN MUUTOS	-81 708	-208 675	-290 383	-1 550 663	1 260 280	534,01
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	0	1 550 663	-1 550 663	0,00
Ero	-81 708	-208 675	-290 383	0	-290 383	0,00

8.5 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

(ulkoiset ja sisäiset erät yhteensä)

1000 euroa	Määrärahat					Tuloarviot				
	Alkuper. talous-arvio	TA:n muutokset	TA muut. jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkuper. talous-arvio	TA:n muutokset	TA muut. jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Toimielimet yhteensä	27 918	84	28 002	26 946	1 056	5 124	8	5 132	4 910	-222
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot						10 450	0	10 450	10 661	211
Valtionosuudet						12 440	0	12 440	12 440	0
Korkotulot						5	0	5	3	-2
Muut rahoitustulot						218	0	218	164	-54
Korkokulut	112		112	101	11					
Muut rahoitusmenot	25		25	25	1					
Pakollinen varaus				181	-181					
INVESTOINTIOSA										
Hankkeet/-ryhmät yht.	2 769	167	2 936	882	2 054	52	35	87	70	-17
RAHOITUSOSA										
Antolainasaam.lis.				7	-7					
Antolainasaam.väh.										0
Pitkäaik.lainojen lisäys						3 000	0	3 000	0	-3 000
Pitkäaik.lainojen väh.	547		547	547	0					
Lyhytaik.lainojen muutos				500	-500		0		0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset				611	-611		0		0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen (täsmäytys)						82	209	290	1 551	1 260
YHTEENSÄ	31 370	251	31 622	29 798	1 824	31 370	251	31 622	29 798	-1 824

KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUMAVERTAILU

	Budjetti 2021	Bu-muutos 2021	Budjetti+ muutos 2021	Toteuma 2021	Poikkeama	Käyttö %
VAALIT						
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	3 354	-3 354	0,00
TOIMINTAKULUT	-7 760	-8 000	-15 760	-16 778	1 018	106,46
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-7 760	-8 000	-15 760	-13 424	-2 336	85,18
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-7 760	-8 000	-15 760	-13 424	-2 336	85,18
TILINTARKASTUS						
TOIMINTAKULUT	-14 455	0	-14 455	-11 892	-2 563	82,27
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-14 455	0	-14 455	-11 892	-2 563	82,27
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-14 455	0	-14 455	-11 892	-2 563	82,27
KESKUSHALLINTO						
TOIMINTATUOTOT	230 000	0	230 000	275 495	-45 495	119,78
TOIMINTAKULUT	-381 210	0	-381 210	-344 425	-36 785	90,35
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-151 210	0	-151 210	-68 930	-82 280	45,59
Poistot ja arvonalentumiset	-1 400	0	-1 400	-1 404	4	100,31
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-152 610	0	-152 610	-70 335	-82 275	46,09
HALLINTO- JA TUKIPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	1 365 600	0	1 365 600	1 272 533	93 067	93,18
TOIMINTAKULUT	-1 671 550	0	-1 671 550	-1 546 549	-125 001	92,52
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-305 950	0	-305 950	-274 016	-31 934	89,56
Poistot ja arvonalentumiset	-7 700	0	-7 700	-7 688	-12	99,85
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-313 650	0	-313 650	-281 705	-31 945	89,82
ELINKEINO- JA KEHITYSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	72 900	0	72 900	57 771	15 129	79,25
TOIMINTAKULUT	-147 400	0	-147 400	-117 047	-30 353	79,41
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-74 500	0	-74 500	-59 276	-15 224	79,57
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-74 500	0	-74 500	-59 276	-15 224	79,57
MAASEUTUTOIMI						
TOIMINTAKULUT	-41 400	0	-41 400	-55 509	14 109	134,08
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-41 400	0	-41 400	-55 509	14 109	134,08
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-41 400	0	-41 400	-55 509	14 109	134,08
SOSIAALIPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	984 100	0	984 100	760 025	224 075	77,23
TOIMINTAKULUT	-8 209 640	-740 000	-8 949 640	-9 292 212	342 572	103,83
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-7 225 540	-740 000	-7 965 540	-8 532 187	566 647	107,11
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-7 225 540	-740 000	-7 965 540	-8 532 187	566 647	107,11
TERVEYDENHUOLTO						
TOIMINTAKULUT	-9 641 300	700 000	-8 941 300	-7 982 297	-959 003	89,27
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-9 641 300	700 000	-8 941 300	-7 982 297	-959 003	89,27
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-9 641 300	700 000	-8 941 300	-7 982 297	-959 003	89,27

	Budjetti 2021	Bu-muutos 2021	Budjetti+ muutos 2021	Toteuma 2021	Poikkeama	Käyttö %
SIVISTYSTOIMEN HALLINTO						
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	1 110	-1 110	0,00
TOIMINTAKULUT	-81 350	0	-81 350	-68 410	-12 940	84,09
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-81 350	0	-81 350	-67 300	-14 050	82,73
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-81 350	0	-81 350	-67 300	-14 050	82,73
LASTEN PÄIVÄHOITO						
TOIMINTATUOTOT	89 000	0	89 000	65 946	23 054	74,10
TOIMINTAKULUT	-1 031 230	-3 000	-1 034 230	-916 536	-117 694	88,62
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-942 230	-3 000	-945 230	-850 590	-94 640	89,99
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-942 230	-3 000	-945 230	-850 590	-94 640	89,99
OPETUSTOIMI						
TOIMINTATUOTOT	99 700	7 500	107 200	94 500	12 700	88,15
TOIMINTAKULUT	-3 100 960	-26 375	-3 127 335	-3 034 701	-92 634	97,04
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3 001 260	-18 875	-3 020 135	-2 940 201	-79 934	97,35
Poistot ja arvonalentumiset	-3 900	0	-3 900	-3 890	-10	99,74
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 005 160	-18 875	-3 024 035	-2 944 091	-79 944	97,36
AIKUISKOULUTUS						
TOIMINTATUOTOT	72 250	0	72 250	67 520	4 730	93,45
TOIMINTAKULUT	-141 600	0	-141 600	-126 714	-14 886	89,49
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-69 350	0	-69 350	-59 194	-10 156	85,36
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-69 350	0	-69 350	-59 194	-10 156	85,36
KIRJASTOTOIMI						
TOIMINTAKULUT	-218 100	0	-218 100	-210 240	-7 860	96,40
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-218 100	0	-218 100	-210 240	-7 860	96,40
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-218 100	0	-218 100	-210 240	-7 860	96,40
VAPAA-AIKATOIMI						
TOIMINTATUOTOT	45 200	0	45 200	41 893	3 307	92,68
TOIMINTAKULUT	-426 040	-6 800	-432 840	-409 010	-23 830	94,49
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-380 840	-6 800	-387 640	-367 117	-20 523	94,71
Poistot ja arvonalentumiset	-9 600	0	-9 600	-7 430	-2 170	77,40
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-390 440	-6 800	-397 240	-374 547	-22 693	94,29
JOUKKOLIIKENNE						
TOIMINTAKULUT	-26 100	0	-26 100	-33 237	7 137	127,34
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-26 100	0	-26 100	-33 237	7 137	127,34
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-26 100	0	-26 100	-33 237	7 137	127,34
TEKNINEN HALLINTO						
TOIMINTAKULUT	-124 710	0	-124 710	-118 154	-6 556	94,74
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-124 710	0	-124 710	-118 154	-6 556	94,74
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-124 710	0	-124 710	-118 154	-6 556	94,74

	Budjetti 2021	Bu-muutos 2021	Budjetti+ muutos 2021	Toteuma 2021	Poikkeama	Käyttö %
KIINTEISTÖTOIMI						
TOIMINTATUOTOT	1 535 630	0	1 535 630	1 694 242	-158 612	110,33
TOIMINTAKULUT	-1 543 605	0	-1 543 605	-1 632 171	88 566	105,74
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-7 975	0	-7 975	62 070	-70 045	-778,31
Poistot ja arvonalentumiset	-563 260	245 000	-318 260	-352 186	33 926	110,66
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-571 235	245 000	-326 235	-290 115	-36 120	88,93
VESI- JA VIEMÄRILAITOS						
TOIMINTATUOTOT	548 800	0	548 800	515 505	33 295	93,93
TOIMINTAKULUT	-465 328	0	-465 328	-454 872	-10 456	97,75
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	83 472	0	83 472	60 634	22 838	72,64
Poistot ja arvonalentumiset	-73 600	0	-73 600	-75 241	1 641	102,23
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	9 872	0	9 872	-14 608	24 480	-147,97
MUU TEKNINEN TOIMI						
TOIMINTAKULUT	-142 850	0	-142 850	-87 474	-55 376	61,24
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-142 850	0	-142 850	-87 474	-55 376	61,24
Poistot ja arvonalentumiset	-252 500	0	-252 500	-258 374	5 874	102,33
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-395 350	0	-395 350	-345 848	-49 502	87,48
TIEHOITOKUNNAT						
TOIMINTAKULUT	-64 550	0	-64 550	-64 571	21	100,03
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-64 550	0	-64 550	-64 571	21	100,03
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-64 550	0	-64 550	-64 571	21	100,03
PALO-, PELASTUS- JA SUOJELUTYÖ						
TOIMINTAKULUT	-304 300	0	-304 300	-300 325	-3 975	98,69
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-304 300	0	-304 300	-300 325	-3 975	98,69
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-304 300	0	-304 300	-300 325	-3 975	98,69
RAKENNUSVALVONTA						
TOIMINTATUOTOT	71 000	0	71 000	39 868	31 132	56,15
TOIMINTAKULUT	-116 540	0	-116 540	-98 253	-18 287	84,31
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-45 540	0	-45 540	-58 385	12 845	128,21
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-45 540	0	-45 540	-58 385	12 845	128,21
YMPÄRISTÖNSUOJELU						
TOIMINTATUOTOT	10 000	0	10 000	19 980	-9 980	199,80
TOIMINTAKULUT	-15 710	0	-15 710	-24 205	8 495	154,07
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-5 710	0	-5 710	-4 225	-1 485	73,99
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-5 710	0	-5 710	-4 225	-1 485	73,99
TOIMINTATUOTOT	5 124 180	7 500	5 131 680	4 909 743	221 937	95,68
TOIMINTAKULUT	-27 917 688	-84 175	-28 001 863	-26 945 584	-1 056 279	96,23
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-22 793 508	-76 675	-22 870 183	-22 035 840	-834 343	96,35
Poistot ja arvonalentumiset	-911 960	245 000	-666 960	-706 213	39 253	105,89
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-23 705 468	168 325	-23 537 143	-22 742 054	-795 089	96,62

9 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Seuraavassa esitetään tilinpäätöslaskelmat ja konsernilaskelmat:

Tuloslaskelma (ulkoinen)

	2021	2020
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	1 029 045,40	1 044 275,64
Maksutuotot	538 686,66	994 568,35
Tuet ja avustukset	442 946,94	258 415,83
Muut toimintatuotot	550 911,79	730 803,98
TOIMINTATUOTOT	2 561 590,79	3 028 063,80
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-4 184 254,04	-4 838 918,07
Henkilösivukulut	-1 426 467,78	-1 539 996,14
Eläkekulut	-1 272 278,83	-1 375 587,74
Muut henkilösivukulut	-154 188,95	-164 408,40
Palvelujen ostot	-16 747 055,81	-14 812 389,43
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-892 254,05	-989 302,60
Avustukset	-791 339,76	-1 498 542,44
Muut toimintakulut	-556 059,79	-458 980,52
TOIMINTAKULUT	-24 597 431,23	-24 138 129,20
TOIMINTAKATE	-22 035 840,44	-21 110 065,40
Verotulot	10 661 257,22	9 832 930,54
Valtionosuudet	12 440 192,00	13 297 274,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	2 915,33	3 165,17
Muut rahoitustuotot	140 256,29	192 508,09
Korkokulut	-100 594,10	-105 744,60
Muut rahoituskulut	-1 246,31	-13 939,64
VUOSIKATE	1 106 939,99	2 096 128,16
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn.mukaiset poistot	-706 213,44	-839 848,77
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	-706 213,44	-839 848,77
TILIKAUDEN TULOS	400 726,55	1 256 279,39
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	10 577,64	47 721,24
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	411 304,19	1 304 000,63

Rahoituslaskelma (ulkoinen)

	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 106 939,99	2 096 128,16
Tulorahoituksen korjaukset	-203 066,40	-41 865,58
	903 873,59	2 054 262,58
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-881 670,65	-1 411 347,38
Rahoitusosuudet investointimenoihin	53 336,46	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	38 494,82	742 697,74
	-789 839,37	-668 649,64
Toiminnan ja investointien rahavirta	114 034,22	1 385 612,94
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	-7 330,00	33 637,59
	-7 330,00	33 637,59
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik.lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaik.lainojen vähennys	-546 694,00	-657 834,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-500 000,00	0,00
	-1 046 694,00	-657 834,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant.varojen ja pääomien muutokset	60 260,62	-87 669,57
Saamisten muutos	-301 034,95	682 769,91
Korottomien velkojen muutos	-369 899,30	478 515,95
	-610 673,63	1 073 616,29
Rahoituksen rahavirta	-1 664 697,63	449 419,88
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 550 663,41	1 835 032,82
Rahavarat 31.12.	1 447 417,78	2 998 081,19
Rahavarat 1.1.	2 998 081,19	1 163 048,37
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 550 663,41	1 835 032,82

Tase

	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	16 515,50	7 548,86
Muut pitkävaikutteiset menot	104 708,86	121 536,47
Aineettomat hyödykkeet yht.	121 224,36	129 085,33
 Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 599 948,00	2 600 989,22
Rakennukset	6 712 199,19	6 481 936,68
Kiinteät rakenteet ja laitt	2 503 649,31	2 661 449,78
Koneet ja kalusto	0,00	5 129,25
Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	377 621,79	322 927,86
Aineelliset hyödykkeet yht.	12 193 418,29	12 072 432,79
 Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	2 971 195,12	2 978 487,32
Muut lainasaamiset	507 000,00	507 000,00
Muut saamiset	82 493,19	75 163,19
Sijoitukset yht.	3 560 688,31	3 560 650,51
 PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	15 875 330,96	15 762 168,63
 TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahj.rahastojen erityiskatt.	383 115,00	383 115,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	383 115,00	383 115,00
 VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	225 070,17	225 070,17
Pitkäaik.saamiset yht.	225 070,17	225 070,17
 Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	491 082,34	618 319,51
Muut saamiset	141 715,72	162 156,63
Siirtosaamiset	556 902,13	108 189,10
Lyhytaikaiset saamiset yht.	1 189 700,19	888 665,24
Saamiset yht.	1 414 770,36	1 113 735,41
 Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yht.	1 447 417,78	2 998 081,19
 VASTAAVAA YHTEENSÄ	19 120 634,10	20 257 100,23

	31.12.2021	31.12.2020
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	8 692 496,91	8 692 496,91
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	671 611,34	-632 389,29
Tilikauden yli-/alijäämä	411 304,19	1 304 000,63
Oma pääoma yhteensä	9 775 412,44	9 364 108,25
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	168 251,23	178 828,87
Poistoero ja vapaaeht.var.yht	168 251,23	178 828,87
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	0,00	180 860,00
Pakolliset varaukset yhteensä	0,00	180 860,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiantojen pääomat	26 760,95	-35 592,76
Lahjoitusrahastojen pääomat	518 556,84	530 278,92
Muut toimeksiantojen pääomat	44 597,72	34 968,73
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	589 915,51	529 654,89
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vak.lait	4 700 684,00	5 191 841,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Siirtovelat	5 986,44	5 866,44
Pitkäaik.vieras pääoma yht.	4 706 670,44	5 197 707,44
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	1 000 000,00	1 500 000,00
Lainat rahoitus- ja vak.lait	491 157,00	491 142,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	55 552,00
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	1 325 406,18	1 643 544,30
Muut velat	137 199,94	123 589,25
Siirtovelat	926 621,36	992 113,23
Lyhytaikainen vieras pääoma	3 880 384,48	4 805 940,78
VIERAS PÄÄOMA	8 587 054,92	10 003 648,22
VASTATTAVAA	19 120 634,10	20 257 100,23

Konsernilaskelmat

Konsernin tuloslaskelma

	2021	2020
Toimintatuotot	14 588 155,49	14 446 405,31
Toimintakulut	-36 461 835,03	-34 697 236,42
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	77 300,45	119 899,83
Toimintakate	-21 796 379,09	-20 130 931,29
Verotulot	10 638 997,41	9 806 633,43
Valtionosuudet	12 898 675,68	13 756 439,01
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	4 176,03	6 803,86
Muut rahoitustuotot	127 595,56	182 322,99
Korkokulut	-198 067,06	-217 009,06
Muut rahoituskulut	-4 160,00	-16 003,14
Vuosikate	1 670 838,52	3 388 255,80
Poistot ja arvonalentumiset:		
Poistot	-1 584 117,49	-1 650 305,98
Arvonalentumiset	-6 693,50	-2 454,26
Satunnaiset erät	143 657,29	10 022,70
Tilikauden tulos	223 684,82	1 745 518,26
Tilinpäätössiirrot	3 514,15	1 928,94
Tilikauden verot	-2 094,27	-3 338,29
Laskennalliset verot	-2 802,98	-2 774,40
Vähemmistöosuudet	-7 213,85	-6 146,79
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	215 087,88	1 735 187,71

Konsernin rahoituslaskelma

	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 670 838,52	3 388 255,80
Satunnaiset erät	143 657,29	10 022,70
Tilikauden verot	-2 094,27	-3 338,29
Tulorahoituksen korjauserä	-309 935,24	-145 880,83
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 502 466,30	3 249 059,38
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 118 600,75	-2 565 898,30
Rahoitusosuudet investointimenoihin	74 088,41	1 072,03
Pysyvien vastaavien hyvädykkeiden luovutustulot	245 813,47	834 642,88
Investointien rahavirta yhteensä	-1 798 698,88	-1 730 183,40
Toiminnan ja investointien rahavirta	-296 232,58	1 518 875,98
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	-8 565,74	-1 746,97
Antolainojen vähennykset	8,70	35 191,89
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	197 504,20	960 997,86
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-366 775,47	-980 382,07
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-585 872,35	-87 653,11
Oman pääoman muutokset	473 063,24	873,70
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutos	60 411,74	-90 536,64
Vaihtomaisuuden muutos	-9 397,96	-9 072,01
Saamisten muutos	-186 634,65	527 813,41
Korottomien velkojen muut	-237 189,22	509 031,68
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-663 447,51	864 517,74
RAHAVAROJEN MUUTOS	-959 680,09	2 383 393,72
Rahavarat 31.12	3 628 376,05	4 588 056,15
Rahavarat 1.1.	4 588 056,15	2 204 662,42
RAHAVAROJEN MUUTOS	-959 680,09	2 383 393,72

Konsernin tase

	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>		
Aineettomat oikeudet	253 849,44	191 192,29
Muut pitkävaikutteiset menot	118 520,53	137 085,32
Ennakkomaksut	161,81	77 004,17
Aineettomat hyödykkeet	372 531,77	405 281,78
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>		
Maa- ja vesialueet	2 838 161,32	2 851 653,10
Rakennukset	16 826 827,26	16 989 272,65
Kiinteät rakenteet ja lait	2 668 228,31	2 854 672,86
Koneet ja kalusto	814 952,47	867 681,91
Muut aineelliset hyödykkeet	57 591,05	48 785,90
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	1 804 573,45	857 268,83
Aineelliset hyödykkeet	25 010 333,85	24 469 335,25
<u>Sijoitukset</u>		
Osakkuusyhtiöosuudet	791 189,49	808 956,17
Muut osakkeet ja osuudet	454 814,60	454 856,01
Joukkovelkakirjalainasaamiset	2 331,45	2 331,45
Muut saamiset	115 432,96	106 875,92
Sijoitukset	1 363 768,51	1 373 019,56
PYSYVÄT VASTAAVAT	26 746 634,13	26 247 636,59
<u>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</u>		
Valtion toimeksiannot	51 615,53	106 111,59
Lahjoitusrahastojen erityisk	431 634,87	430 128,89
Muut toimeksiantojen varat	8 307,25	12 204,92
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	491 557,65	548 445,40
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
<u>Vaihto-omaisuus</u>		
Aineet ja tarvikkeet	101 790,33	90 838,07
Keskeneräiset tuotteet	0,00	1 554,30
Vaihto-omaisuus	101 790,33	92 392,37
<u>Saamiset</u>		
<u>Pitkäaikaiset saamiset</u>		
Siirtosaamiset	149,54	53,62
Pitkäaikaiset saamiset	149,54	53,62
<u>Lyhytaikaiset saamiset</u>		
Myyntisaamiset	790 771,54	1 119 119,64
Lainasaamiset	86 678,17	1 141,76
Muut saamiset	267 365,38	268 392,85
Siirtosaamiset	745 656,54	318 475,12
Lyhytaikaiset saamiset	1 890 471,63	1 707 129,37
Saamiset	1 890 621,17	1 707 182,99
<u>Rahoitusarvopaperit</u>		
Muut arvopaperit	261 490,73	45 129,40
Rahoitusarvopaperit	261 490,73	45 129,40
Rahat ja pankkisaamiset	3 366 885,32	4 542 926,74
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 620 787,55	6 387 631,50
VASTAAVAA YHTEENSÄ	32 858 979,33	33 183 713,50

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	8 692 496,91	8 692 496,91
Säätiöiden ja yhdistysten	456,28	456,28
Muut omat rahastot	233 196,29	240 788,35
Ed.tilikausien yli-/alijää	2 099 454,64	-107 359,33
Tilikauden yli-/alijäämä	215 087,88	1 735 187,71
OMA PÄÄOMA	11 240 691,99	10 561 569,92

VÄHEMMISTÖOSUUDET

	105 092,01	97 292,68
--	-------------------	------------------

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	437 850,23	460 776,43
PAKOLLISET VARAUKSET	437 850,23	460 776,43

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	80 263,48	107 981,07
Lahjoitusrahastojen pääoma	567 974,69	542 568,58
Muut toimeksiantojen pääom	53 362,57	47 518,92
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	701 600,74	698 068,58

VIERAS PÄÄOMA Pitkäaikainen vieras pääoma

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 157 706,24	13 428 076,55
Lainat julkisyhteisöiltä	457 525,72	482 595,89
Saadut ennakot	25 392,05	22 535,89
Liittymismaksut ja muut velat	0,00	0,00
Siirtovelat	50 413,46	30 810,74
Pitkäaikainen vieras pääoma	13 691 037,47	13 964 019,07

Lyhytaikainen vieras pääoma

Joukkovelkakirjalainat	1 093 258,00	1 500 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuut	1 087 525,04	1 110 004,34
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	55 552,00
Saadut ennakot	143 315,76	142 994,09
Ostovelat	1 956 216,01	2 202 301,20
Liittymismaksut ja muut velat	174 644,59	208 970,66
Siirtovelat	2 212 637,90	2 169 249,05
Laskennalliset verovelat	15 109,59	12 915,48
Lyhyt aikainen vieras pääoma	6 682 706,89	7 401 986,82

VIERAS PÄÄOMA

	20 373 744,36	21 366 005,90
--	----------------------	----------------------

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

	32 858 979,33	33 183 713,50
--	----------------------	----------------------

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Kunnan tilinpäätöksen liitetiedot ryhmitellään seuraavasti:

- tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot
- tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot
- taseen vastaavia ja vastattavia koskevat liitetiedot
- vakuuksia ja vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot
- henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot
- konsernitilinpäätöstä koskevat liitetiedot (edellisten yhteydessä)

1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa *Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet*.

Sijoitusten arvostus

Osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintameno.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätökseen kuuluvat tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase. Kaikki konserniin kuuluvat tytäryhteisö ja kuntayhtymät ovat yhdistellyt. Osakkuusyhtiöt ovat konsernitaseessa hankintamenoina osakkeissa ja osuuksissa. Lisäksi niiden voitoista tai tappioista ja oman pääoman muutoksista on yhdistelty omistusosuutta vastaava määrä taseeseen. Tuloslaskelmalle on merkitty osuus osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta. Yhteisyhteisöjä ei ole.

Tytäryhteisö:

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konsernin sisäiset velat ja saamiset sekä tuotot ja kulut ja muut sisäiset liiketapahtumat ovat vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta eliminoidut.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhtiö Kaavin Vuokratalot Oy:n käyttöomaisuuden poistot on jätetty oikaisematta kunnan poistosuunnitelman mukaisiksi Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausuntoon 111/2015 viitaten.

Kuntayhtymät:

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli-/alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konsernin sisäiset velat ja saamiset sekä muut sisäiset liiketapahtumat ovat vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta eliminoidut.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kuntayhtymien poistoja ei ole oikaistu kunnan poistojen mukaiseksi vähäisen vaikutuksen vuoksi.

2. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

2.1 Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset erät)

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Yleishallinto	598 982	554 612	561 538	509 127
Sosiaali- ja terveystalvet	12 130 346	11 976 994	760 025	1 193 844
Opetus- ja kulttuuripalvelut *)	401 650	376 326	270 969	283 723
Yhdyskuntapalvelut	969 854	1 034 113	481 735	537 010
Vesi- ja viemärlaitos	487 324	504 360	487 324	504 360
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	14 588 155	14 446 405	2 561 591	3 028 064

*) vuoden 2020 konsernin vertailutieto muutettu johtuen korjauksesta laskentatavasta liittyen uuden konsernitalinpäätösjärjestelmän käyttöönottoon

2.2. Verotulojen erittely

	2021	2020
Kunnan tulovero	7 604 322	7 457 718
Osuus yhteisöveron tuotoista	1 818 255	1 304 394
Kiinteistövero	1 238 680	1 070 819
<i>Verotulot yhteensä</i>	10 661 257	9 832 931

2.3. Valtionosuuksien erittely

	2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11 163 621	12 028 636
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	3 078 600	3 185 124
<i>Siitä:</i> Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	400 000
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-552 013	-535 946
Verotulomenetysten korvaus	1 828 584	1 804 584
<i>Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä</i>	12 440 192	13 297 274

2.4. Palvelujen ostojen erittely

	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	11 636 061	12 184 016
Muiden palvelujen ostot	5 110 994	2 628 374
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	16 747 056	14 812 389

2.5 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty vuonna 2012 hyväksyttyä poistosuunnitelmaa.

Alla on esitetty em. valtuuston 15.11.2012 hyväksymä poistosuunnitelma.

PYSYVÄT VASTAAVAT

	<u>Poistomenetelmä</u>
Aineettomat hyödykkeet	
Kehittämismenot	Tasapoisto 3 vuotta
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto 5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto 5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	
- poistoaika voi erityisestä syystä olla enintään 20 vuotta; pääsääntöisesti alla esitetyn mukaan	
- erityisen syyn tapauksessa kunnanhallitus päättää poistoajasta	
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto 4 vuotta
Muut	Tasapoisto 5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet	
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto 40 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto 25 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto 18 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto 25 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto 40 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto 17 % / 18 v.
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto 25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto 15 % / 23 v.
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto 8 % / 35 v.
Viemäriverkko	Menojäännöspoisto 8 % / 35 v.
Kaukolämpöverkko	Menojäännöspoisto 15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	Menojäännöspoisto 20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäännöspoisto 22 %
Maakaasuverkko	Menojäännöspoisto 15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto 20 %
Sähkö-, vesi- yms. Laitosten laitoskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto 15 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäännöspoisto 20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto 25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto 25 %
Koneet ja kalusto	
Rautaiset alukset	Tasapoisto 15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto 8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto 7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto 5 vuotta

Muut raskaat koneet	Tasapoisto 10 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto 5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. Laitteet	Tasapoisto 5 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto 4 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto 4 vuotta

Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto

2.6 Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	460 776	385 266		
Lisäykset tilikaudella	0	75 510		
Vähennykset tilikaudella	-26 618	0		
<i>Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)</i>	434 159	460 776		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	0		180 860	121 175
Lisäykset tilikaudella	3 691			180 860
Vähennykset tilikaudella			-180 860	-121 175
<i>Muut pakolliset varaukset 31.1.</i>	3 691	0	0	180 860

2.7 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	66 687	57 528	23 504	51 041
Rakennusten luovutusvoitot	205	49 174		49 164
Koneiden ja kaluston luovutusvoitot	1 072	382		
Muut luovutusvoitot	150 072	1 785		1 346
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	218 036	108 868	23 504	101 551
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot		0		
Rakennusten luovutustappiot		150		
Koneiden ja kaluston luovutustappiot		0		
Muut luovutustappiot	74 721	26 009	1 297	
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	74 721	26 159	1 297	0

2.8 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2021	2020
Osinkotuotot muista yhteisöistä	114 000	171 156
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	1 347	855
<i>Yhteensä</i>	115 347	172 011

2.9 Erittely poistoeron muutoksista

	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	10 578	47 721
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (- tai +)		-
<i>Poistoeron muutokset yhteensä</i>	10 578	47 721

Poistoeron muutoksen vähennys 37.144 € johtuu tilinpäätökseen 2020 tehdystä lisäpoistosta koskien helmikuussa 2021 purettua Opettajien asuntolaa, johon oli tehty investointivaraus vuonna 1999.

3. TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

3.1 Pysyvät vastaavat: aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset

Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja kesk. er.hank.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	7 549	121 536	3 755	132 840
Lisäykset tilikauden aikana	16 516	12 650		29 165
Rahoitusosuudet tilikaudella		-13 203		-13 203
Siirrot erien välillä		3 755	-3 755	0
Tilikauden poisto	-7 549	-20 030		-27 578
Poistamaton hankintameno 31.12.	16 516	104 709	0	121 224
<i>Kirjanpitoarvo 31.12.</i>	<i>16 516</i>	<i>104 709</i>	<i>0</i>	<i>121 224</i>

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk. er.hank.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 600 989	6 481 937	2 661 450	5 129	0	319 173	12 068 677
Lisäykset tilikauden aikana	7 955	233 598	251 408			359 544	852 505
Rahoitusosuudet tilikaudella			-40 134				-40 134
Vähennykset tilikaudella	-8 996						-8 996
Siirrot erien välillä		284 565	16 530			-301 095	0
Tilikauden poisto		-287 901	-385 605	-5 129			-678 635
Arvonlennukset							0
Poistamaton hankintameno 31.12.	2 599 948	6 712 199	2 503 649	0	0	377 621	12 193 418
<i>Kirjanpitoarvo 31.12.</i>	<i>2 599 948</i>	<i>6 712 199</i>	<i>2 503 649</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>377 621</i>	<i>12 193 418</i>

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	Osakkeet	Osakkeet	Kunta	Muut	Yhteensä
	konserni-yhtiöt	omistusyht. yhteisöt	yhtymä-osuudet	osakkeet ja osuudet	
Hankintameno 1.1.	293 613	273 805	2 052 360	358 710	2 978 487
Lisäykset					0
Rahoitusosuudet					0
Vähennykset			-7 292		-7 292
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.	293 613	273 805	2 045 067	358 710	2 971 195
<i>Kirjapitoarvo 31.12.</i>	<i>293 613</i>	<i>273 805</i>	<i>2 045 067</i>	<i>358 710</i>	<i>2 971 195</i>

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	Jvk-laina-	Saamiset	Muut laina-	Saamiset	Yhteensä
	saamiset	konserni-yhteisöiltä	saamiset muilta	muilta yhteisöiltä	
Hankintameno 1.1.	0	507 000	0	75 163	582 163
Lisäykset				7 330	7 330
Rahoitusosuudet					0
Vähennykset					0
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.	0	507 000	0	82 493	589 493
<i>Kirjapitoarvo 31.12.</i>	<i>0</i>	<i>507 000</i>	<i>0</i>	<i>82 493</i>	<i>589 493</i>

3.2 Omistukset muissa yhteisöissä

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pää-omasta	vieraasta pää-omasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kaavin Vuokratalot Oy	0815967-3	100,00 %	100,00 %	429	3 111	-2
Kuntayhtymät						
Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin ky	0171495-3	1,81 %	1,81 %	2 180	8 799	106
Vaalijalan ky	0207327-0	0,82 %	0,82 %	202	238	63
Savon koulutuskuntayhtymä	1852679-0	0,78 %	0,78 %	491	493	1
Pohjois-Savon Liitto	0827616-7	0,88 %	0,88 %	11	5	1
Osakkuusyhteisöt						
Koillis-Savon Vesi Oy	0829759-0	34,65 %	34,65 %	124	482	14
Koillis-Savon Ympäristöhuolto Oy	0921933-2	36,00 %	36,00 %	420	134	35
<i>Yhteensä</i>				<i>3 858</i>	<i>13 263</i>	<i>218</i>

Itä-Suomen Päihdehuollon kuntayhtymä purettiin purkusopimuksen mukaisesti 31.8.2021. Mahdollisesti jäljelle jäävä osuus 50.000 eurosta palautetaan myöhemmin erikseen kaikille kunnille pääomaosuuksien suhteessa.

3.3 Saamiset tytäryhtiöiltä ja kuntayhtymiltä

	2021	2020
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Lainasaamiset	225 070	225 070
<i>Pitkäaikaiset saamiset yhteensä</i>	<i>225 070</i>	<i>225 070</i>
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	118 293	104 884
Lainasaamiset		0
Muut saamiset		0
Saamiset kuntayhtymiltä		
Myyntisaamiset	16 910	14 061
Siirtosaamiset	343 792	0
Muut saamiset		14 793
<i>Lyhytaikaiset saamiset yhteensä</i>	<i>478 995</i>	<i>133 738</i>

3.4 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtosaamiset jäsenkunnilta/-kuntayhtymiltä	337 574	33 946	343 792	0
P-S Pelastuslaitos/KELA ensihoito	9 304	12 682		0
PSSHP lisäkanto jäsenkunnilta	14 598	12 005		0
Rahoitusosuudet ja korvaukset	37 107	20 366		
P-S pelastuslaitos, palautus	3 711	1 421	3 711	1 421
Siilinjärven kunta	3 899	4 082	3 899	4 082
Kela-korvaus, työterveyshuolto	62 019	55 881	32 427	38 632
ELY-keskus/AVI/EU-tuet	64 793	40 346	45 704	21 453
Muut tulojäämät	212 651	137 746	127 369	42 601
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>745 656</i>	<i>318 475</i>	<i>556 902</i>	<i>108 189</i>

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**3.5 Oman pääoman erittely**

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma 1.1. Lisäykset tilikaudella Vähennykset (ero kons.tp)	8 692 497	8 692 497	8 692 497	8 692 497
Peruspääoma 31.12.	8 692 497	8 692 497	8 692 497	8 692 497
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 1.1. Lisäykset tilikaudella Vähennyksen tilikaudella	456	456		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 31.12.	456	456		
Muut omat rahastot				
Muut omat rahastot 1.1. Siirrot rahastoon Siirrot rahastosta Muutokset (elim.ym)	240 788	241 910		
Muut omat rahastot 31.12.	233 196	240 788		
Edellisten tilikausien yli-/jäämä 1.1. Aik.tilikausiin liittyvät korjaukset Edellisen tilik.oikaisu	1 627 828	-107 138	671 611	-632 389
Edellisten tilik.yli/alijäämä 31.12.	2 099 455	-107 359	671 611	-632 389
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	215 088	1 735 188	411 304	1 304 001
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	11 240 692	10 561 570	9 775 412	9 364 108

3.6 Erittely poistoerosta

	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	168 251	178 829
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero		-
<i>Yhteensä</i>	168 251	178 829

3.7 Pitkäaikainen vieras pääoma

Velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät 1.1.2025 tai sen jälkeen.

	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta Julkisyhteisöiltä	2 946 636	3 385 148
<i>Yhteensä</i>	2 946 636	3 385 148

3.8 Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	434 159	460 776		
Muut pakolliset varaukset	3 691			
Osuus kuntayhtymän alijäämästä			0	180 860
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	437 850	460 776	0	180 860

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän hallituksen päätös 17.6.2019 perussopimuksen 24 §:n mukaisesta lisäkannosta alijäämän kattamiseksi.

3.9 Vieras pääoma: kunnan velat konserniin kuuluville yhteisöille

	2021	2020
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	204 830	260 176
Yhteensä	204 830	260 176
<i>Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä</i>	204 830	260 176

4.0 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Valtionosuusennakot/tuloennakot	109 500	184 309	109 500	180 831
Menojäämät				
Lomapalkkajaksotus	1 458 787	1 523 753	653 217	731 788
Menojäämäpalkat	0	196 372		
Korkojaksotukset	42 763	41 942	42 406	41 510
KuEL, VaEL, vakuutusmaksuvelat	199 316	2 938	2 192	-5 227
Laskutusten palautukset jäsenkunnille	19 146	4 663		
Muut menojäämät	383 125	216 182	119 306	43 211
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	2 212 638	2 170 160	926 621	992 113

4. VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

4.1 Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni	
	2021	2020
Kaavin Vuokratalot Oy		
Lainat julkisyhteisöiltä	482 596	508 596
Lainat rahoituslaitoksilta		-
<i>Yhteensä</i>	<i>482 596</i>	<i>508 596</i>

4.2 Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Vuokravastuut yhteensä *)	860 433	915 200	83 921	99 636
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	177 205	173 397	37 640	34 938
- siitä PPP-hankkeet (public-private partnerships)				
- siitä sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet				
Leasingvuokrasopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.				

4.3 Vastuusitoumukset

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0	0	4 007 325	4 007 325
Jäljellä oleva pääoma	0	0	2 258 286	2 419 670
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	960 492	960 492	960 492	960 492
Jäljellä oleva pääoma	236 037	516 794	236 037	516 794

Kunnanhallituksen päätöksellä 23.9.2019 § 92 kunta on antanut Valtiokonttorille omavelkaisen takauksen Suomen Hoiva ja Asunto Oy:lle siirtyneille korkotukilainoille 1300-4250 ja 1300-8390. Kunta on päätöksellään myös edellyttänyt, että Suomen Hoiva ja Asunto Oy sitoutuu kiinnittämään kaupan kohteena olevan kiinteistön (204-403-56-2) ja antamaan ensisijaisena kiinnityksenä kiinnittämänsä pankkikirjat Kaavin kunnalle (ns. vastavakuus).

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2021	2020
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	19 846 106	19 298 100
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	13 000	12 024

4.4 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Sopimus- tms. vastuut

Koillis-Savon kansanterveystyön kuntayhtymän yhtymähallituksen 28.6.2011 hyväksymä Juankosken terveysaseman vuokrasopimus; vuokra-aika 30 vuotta. Juankosken kaupungin ja Kaavin kunnan välillä on näkemyselä vuokravastuusta.

Arvonlisäveron palautusvastuu

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Arvonlisäveron palautusvastuu	1 488 452	1 588 138	1 296 615	1 360 794

Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot kiinteistöjen uudisrakentamisen ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöjä myytäessä tai käyttötarkoitusta muutettaessa.

Perustamishankkeiden valtionosuuksien palautusvastuu

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	1 032 000	1 032 000	1 032 000	1 032 000

Liikuntalain ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisiin hankkeisiin liittyvät valtionosuuksien palautusvastuut.

Sopimusvastuut

Järjestelyn tarkoitus	Konserni	
	2021	2020
Sopimusvastuut		
Hankkeiden omarahoitusosuudet (Sakky)	8 412	8 268
Potilasvastuuvakuutus (PSSHP)	0	0
Sitoumukset avustuksiin (Vaalijalan ky)	113 328	113 328
<i>Sopimusvastuut yhteensä</i>	<i>121 740</i>	<i>8 268</i>

Johdannaissopimukset

Järjestelyn tarkoitus	Kunta	
	2021	2020
<p>Koronvaihtosopimus 1 (tekopvm 7.9.2015)</p> <p>Helmikuussa 2017 voimaan tullut koronvaihtosopimus suojaa yksittäisen lainan (kok.määrä 5,8 milj. €) korkoriskiä.</p> <p>Koronvaihtosopimuksella muutetaan vaihtuva korko kiinteäksi 2017 - 2035.</p> <p>Lainapääomaa vastaava nimellisarvo</p> <p>Käypä arvo (rahoituslaitoksen mukaan)</p>	<p>3 291 897</p> <p>-253 614</p>	<p>3 527 031</p> <p>-427 856</p>
<p>Koronvaihtosopimus 2 (tekopvm 14.12.2016)</p> <p>Helmikuussa 2017 voimaan tullut koronvaihtosopimus suojaa yksittäisen lainan (kok.määrä 5,8 milj. €) korkoriskiä.</p> <p>Koronvaihtosopimuksella muutetaan vaihtuva korko kiinteäksi 2017 - 2026. Koronvaihtosopimuksen erääntymispäivä on ennen kuin suojattavan lainan.</p> <p>Sopimus alkaa 6.2.2017 ja päättyy 6.8.2026.</p> <p>Lainapääomaa vastaava nimellisarvo</p> <p>Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)</p>	<p>1 097 299</p> <p>-31 821</p>	<p>1 175 677</p> <p>-61 354</p>
	Konserni	
	2021	2020
<p>Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin konsernin tieto:</p> <p>Koronvaihtosopimukset yhteensä</p> <p>Lainapääomaa vastaava nimellisarvo</p> <p>Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)</p>	<p>2 204 706</p> <p>-99 348</p>	<p>2 474 081</p> <p>-143 924</p>
<p>Savon koulutuskuntayhtymä:</p> <p>Koronvaihtosopimukset yhteensä</p> <p>Lainapääomaa vastaava nimellisarvo *)</p> <p>Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan) *)</p>	<p>0</p> <p>0</p>	<p>21 875</p> <p>1 151</p>

5. HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA luottamushenkilömaksuja koskevat liitetiedot

5.1 Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2021	2020
Yleishallinto		
-sis. myös ateria- ja puhdistuspalvelut	20	22
Sosiaali- ja terveystoimi	55	68
Opetus- ja kulttuuritoimi		
-sis. myös lasten päivähoiton	42	43
Ympäristö- ja tekniset palvelut	8	8
<i>Yhteensä</i>	125	141

Henkilöstön lukumäärä 2021 sisältää 100 toistaiseksi palkattua (v. 2020: 107) ja 27 määräaikaista henkilöä (v. 2020: 34). Osa-aikaisia on seuraavasti 31.12.2021: osa-aikaeläkkeellä 3 henkilöä (v. 2020: 3 henkilö), osittaisella hoitovapaalla 2 henkilöä (v. 2020: 0 henkilöä) ja muita osa-aikaisia 10 henkilöä (v. 2020: 16 henkilöä).

4.1.2021 liikkeenluovutuksen toteutumisen myötä Attendo GG-hoivalle siirtyi 15 vakinaisessa työsuhteessa ollutta vanhustyön työntekijää. Liikkeenluovutuksen vaikutukset heijastuivat myös sijaistarpeen vähenemisenä.

5.2 Henkilöstökulut

	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan (ilman jaksotettuja palkkoja)	5 625 382	6 405 882
Jaksotetut palkat (lomapalkkavarauksen muutos) sivukuluineen	14 660	-26 968
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	3 282	319
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>5 614 003</i>	<i>6 379 233</i>

5.3 Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2021	2020
Suomen Keskusta	829	576
Kansallinen Kokoomus	295	218
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	803	422
Vasemmistoliitto	0	0
Perussuomalaiset	470	153
Vihreä liitto	0	0
Suomen Kristillisdemokraatit	123	105
Rakentava Kaavi	271	341
<i>Yhteensä</i>	<i>2 792</i>	<i>1 815</i>

Em. maksut on suoritettu paikallisyhdistyksille.

5.4 Tilintarkastajan palkkiot (alv 0 %)

	2021	2020
Tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	5 115	6 567
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan avustaminen	2 588	1 373
Muut palkkiot	540	630
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>8 242</i>	<i>8 569</i>

5.5 Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Kunta on antanut omistamalleen tytäryhteisölle, Kaavin Vuokratalot Oy:lle, lainoja seuraavasti:

alkup. lainamäärä, €	vuosi	jälj. 31.12.2021, €	korko	vakuus
200.000	2012	200.000	3 kk eur+2%	ei
441.000, pääomalaina	2006	441.000	-	ei
60.000, pääomalaina	2017	60.000	-	ei
6.000, pääomalaina	2018	6.000	-	ei

Kaksi ensimmäistä lainaa on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa myönnettyjä lainoja. Kunnan arvion mukaan 60.000 euron lainaan sekä 6.000 euron lainaan ei liity merkittävää taloudellista riskiä.

Kunnanhallituksen 23.9.2019 päätöksen mukaisesti Kaavin Vuokratalot Oy:n 60.000 euron lyhytaikainen laina muutettiin sijoitukseksi yhtiön vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP). Päätös perustui Kaavin Vuokratalot Oy:lle Valtiokonttorin myöntämään 105.880 euron tervehdyttämisavustukseen, jonka ehdon mukaisesti kunnan tuli sijoittaa omistajan osuutena saman verran. Lisäksi kunta ei saa periä yhtiölle myöntämien pääoma- tai antolainojen lyhennyksiä avustuksen myöntämivuonna tai sitä seuraavana neljänä vuotena eli vuosina 2019 – 2024.

Kunta on myynyt Kaavin Vuokratalot Oy:lle hallintopalveluja (asiakas- ja toimistopalvelutehtävät), perimällä niistä hallintopalvelukorvausta noin 30.000 euroa vuodessa (alv 0 %). Em. tervehdyttämisavustuksen ehtojen mukaisesti kunta anteeksiantoi v. 2018 maksamattomat hallintopalvelukorvaukset joulukuussa 2019.

Kaavin Vuokratalot Oy:ltä Kaavin kunnalla on ollut 31.12.2021 tilanteessa isoimpana eränä saatavaa noin 50.000 euroa hallintopalvelukorvausta sekä 34.000 euroa vesi- ja jätevesimaksuja. Vesi- ja jätevesimaksusaatavat yhtiö on suorittanut merkittävimältä osaltaan alkuvuodesta 2022.

Kunnanjohtajan kanssa on solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 9 kk:n palkan suuruudesta erokorvauksesta (valt. 24.10.2017, 147§). Kunnanhallitus on todennut 10.1.2022 ja 18.1.2022 kokouksissaan kunnanjohtajan irtisanoutumisen 1.4.2022 lukien. Johtajasopimuksen mukaisesti yhdeksän kuukauden palkkaa vastaava erokorvaus tulee maksettavaksi tammikuussa 2023.

VESIHUOLTOLAIN EDELLYTTÄMÄT LIITETIEDOT

Seuraavassa esitetään tilinpäätöksen virallisten liitetietojen lisäksi vesihuoltolain edellyttämät lisätiedot:

- vesihuoltolain toimintakertomus, ks. Vesi- ja viemärlaitoksen käyttötalousosa s. 61 tuloslaskelmaosa
- rahoituslaskelmaosa
- tase

Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

	2021	2020
Liikevaihto	511 105,16	562 903,21
Liiketoiminnan muut tuotot	234,64	258,79
Materiaalit ja palvelut	-371 670,25	-408 794,64
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-91 297,82	-106 446,82
Palvelujen ostot	-280 372,43	-302 347,82
Henkilöstökulut	-74 280,73	-72 500,87
Palkat ja palkkiot	-61 627,55	-60 361,77
Henkilösivukulut	-12 653,18	-12 139,10
Eläkekulut	-10 519,56	-10 193,36
Muut henkilösivukulut	-2 133,62	-1 945,74
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-66 362,13	-61 818,94
Liiketoiminnan muut kulut	-1 388,87	-1 246,35
Liikeliijäämä (-alijäämä)	-2 362,18	18 801,20
Rahoitustuotot ja -kulut	-23 276,43	-23 276,42
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00
Kunnalle maksetut korkokulut	0,00	0,00
Korvaus peruspääomasta/jäännöspos.	-23 276,43	-23 276,42
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-25 638,61	-4 475,22
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-25 638,61	-4 475,22
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-25 638,61	-4 475,22
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-0,2	1,6
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-0,2	1,6
Voitto, %	-5,0	-0,8

Sijoitetun pääoman tuotto, % = $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut kokokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, % = $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Voitto, % = $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

	2021		2020	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Liikelyljäämä	-2 362,18		18 801,20	
Poistot ja arvonalentumiset	66 362,13		61 818,94	
Rahoitustuotot- ja kulut	-23 276,43		-23 276,42	
Tulorahoituksen korjauserät	0	40 723,52	0	57 343,72
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-73 288,64		-105 353,13	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0		0	
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot		-73 288,64		-105 353,13
Toiminnan ja investointien rahavirta		-32 565,12		-48 009,41
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos lis-/väh+				
Saamisten muutos kunnalta, lis-/väh+				
Saamisten muutos muilta, lis-/väh+	30 675,65		11 364,50	
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-21 729,21		2 718,86	
Korott.velkojen muutos muilta lis+/väh-	23 618,68	32 565,12	33 926,05	48 009,41
Rahoituksen rahavirta		32 565,12		48 009,41
Rahavarojen muutos		0,00		0,00
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		0,00		0,00
Rahavarat 1.1.		0,00		0,00
		0,00		0,00
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-36 717		-3 059	
Investointien tulorahoitus, %	-125,5		-62,9	
Laskennallinen lainanhoitokate	-0,87		-0,14	
Kassan riittävyys	0		0	
Quick ratio	0,6		0,7	
Current ratio	0,6		0,7	

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lask.lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys(pv) = $365 \text{pv} \cdot \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Quick ratio = $(\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Current ratio = $(\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Vesihuoltolaitoksen tase

VASTAAVAA	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 075 799,91	1 068 873,40
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 513,70	1 513,70
Kiint.liittymämaksut vesi	244 769,35	244 769,35
Kiinteät rakenteet ja laitteet	823 196,86	816 270,35
Sijoitukset		
Muut saamiset/sähköliittymät	6 320,00	6 320,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	226 122,00	256 797,65
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	226 122,00	256 797,65
Myyntisaamiset	226 122,00	256 797,65
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 301 921,91	1 325 671,05

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA	946 642,82	972 281,43
Peruspääoma/ jäännös	1 019 554,38	1 019 554,38
Edell.tilikausien yli-/alijäämä	-47 272,95	-42 797,73
Tilikauden yli-/alijäämä	-25 638,61	-4 475,22
VIERAS PÄÄOMA	355 279,09	353 389,62
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	235 672,53	257 401,74
Lyhytaikainen		
Ostovelat	94 294,84	75 912,91
Muut velat	25 311,72	20 074,97
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 301 921,91	1 325 671,05

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	72,7	73,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	69,5	62,8
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-73	-47
Lainakanta 31.12., 1000 €	236	257
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	236	257
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	85	92
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0
Asukasmäärä	2778	2808

Omavaraisuusaste,% = $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaeht.varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus,% = $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt yli-/alijäämä = Ed.tilikausien yli-/alijäämä + tilikauden yli-/alijäämä

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas = Ed.tilikausien yli-/alijäämä + tilikauden yli-/alijäämä / Asukasmäärä

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot+Ostovelat+Siirtovelat+Muut velat)

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot+Ostovelat+Siirtovelat+Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut, €/asukas

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot+Ostovelat+Siirtovelat+Muut velat) + Vuokravastuut / Asukasmäärä

Lainasaamiset 31.12. = Sijoitukseen merkityt jvk-lainasaamiset ja muut saamiset

MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

Vuodesta 2020 alkaen kunnan tulee esittää kilpailulain 30 d §:n edellyttämä tuloslaskelma kunnan taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailutilanteessa markkinoilla. Kaavin kunnalla on toimitilojen ulkoista vuokraustoimintaa. Toiminnalle on kohdistettu välittömät kustannukset aiheuttamisperiaatteella ja välilliset kustannukset vuokratun tilan neliömäärän perusteella.

Ulkoinen tilavuokraus / Tuloslaskelma 1.1.-31.12.2021

Laskennallisesti eriytetty tuloslaskelma

	2021	2020
Liikevaihto	51 661,89	63 172,67
Materiaalit ja palvelut	-8 944,71	-8 156,30
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-4 957,29	-3 432,07
Palvelujen ostot	-3 987,43	-4 724,22
Henkilöstökulut	-1 553,21	-1 541,21
Palkat ja palkkiot	-1 553,21	-1 541,21
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-249,58	-246,81
Muut henkilösivukulut	-50,75	-48,47
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 356,26	-6 099,90
Liiketoiminnan muut kulut	-18 798,00	-18 798,00
Huoneistojen vastikkeet	-18 798,00	-18 798,00
Liikelylijäämä (-alijäämä)	21 009,70	28 577,26
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	21 009,70	28 577,26

Allekirjoitukset ja merkinnät

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Kaavi ___ / ___ 2022

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Tilinpäätösmerkintä:

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Kaavi ____.____.2022

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Taina Törrönen
JHT, HT

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista 2021

Intime-tositelajit / Kaavin kunta

v. 2021

Tositelaji	Nimi	Tositenumerosarja
1	Pankkitositteet	20210001 - 20200327
3	Palkkatositteet	1 - 25
10	Muistiotositteet	1 - 371
11	Poistot kirjanpitoon	1 - 1
12	Excel/kausimuistiot	1 - 45
15	Toimeentulotuki Pro Consona	1 - 109
20	Ostoreskontramaksut	1 - 285
21	Ostoreskontralaskut	36000001 - 36004821
30	Myyntireskontrasuoritukset	1 - 311
31	Myyntilaskut	4000 - 120956
39	Web-laskut	205885 - 206739
50	Korkolaskut	ei käytetty -
71	Mr/ Luottotappiot	1 - 2
72	Mr/ Hyvityslaskun kohdistus	1 - 37
92	Laskennalliset SL	12003510 - 12004920
93	Automaattikirjaukset SL	ei käytetty -
94	Vyörytykset SL	ei käytetty -
96	Kirjanpidon tulos	1 - 12
98	Sisäisen laskennan tulos	1 - 12
Tilinavaus	KPAVSA, SLAVSA	

Kirjanpidossa käytetyt kirjanpitokirjat

Päiväkirja	sähköinen arkisto
Pääkirja	sähköinen arkisto
Palkkatulosteet	atk-tulosteena
Myyntilaskut	atk-tulosteena/sähköinen arkisto
Ostolaskut	sähköinen arkisto
Käyttöomaisuus	sähköinen arkisto
Tilikartta	sähköinen arkisto
Tasekirja	sidottuna
Tilinpäätös	sidottuna
Tase-erittelyt	sähköinen arkisto